

Glasiło Mestne občine Ljubljana, letnik XXIII, številka 1, februar 2018, ISSN 1318-797X

Ljubljana

4–15
Ljubljanske
smeti

16–25
102 uresničena
projekta v letu
2017

31–39
Gremo v
gledališče!

43–45
Večgeneracijski
centri: Programi
za boljši vsakdan

Novosti na spletni strani www.ljubljana.si

Ali ste vedeli?

Predstavljamo vam novo rubriko **Ali ste vedeli?**, v kateri najdete številne informacije, zanimivosti in aktivnosti, ki jih sodelavci v mestni upravi, javnih podjetjih in zavodih vsakodnevno izvajamo za večjo kakovost življenja v mestu.

Ali ste na primer vedeli, da v mestnem prometu vsi avtobusi skupaj prevozijo več kot 39.000 kilometrov dnevno? Ali pa, da so Kavalirji decembra v povprečju prevozili kar 100 kilometrov na dan?

Ali pa tole: ali ste vedeli, da ljubljanske ulice čistimo z reciklirano vodo in deževnico, zbrano na strešnih površinah Komplexa Snage na Barju, in da asfaltni rezanec in drobljenec ponovno uporabimo pri gradnji ali obnovi cest in pločnikov?

Vse to in številne druge zanimivosti najdete na spletnem mestu www.ljubljana.si, v rubriki Ali ste vedeli?

MESTnice

Mestnice

ZGODBE SODELAVK IN SODELAVCEV
MESTNE OBČINE LJUBLJANA

Vabimo vas tudi k branju MESTnic, zgodb sodelavk in sodelavcev Mestne občine Ljubljana.

Z zgodbami tistih, ki soustvarjajo življenje v Ljubljani, želimo pokazati, kako vsi skupaj živimo, občudujemo in dihamo naše mesto.

Svoje zgodbe so med drugim zapisali že Nejc, arborist v javnem podjetju Snaga, skrbnik in zaveznik mestnega drevja ter navdušenec nad zelenim, Daša, sodelavka Turizma Ljubljana in nadobudna meščanka, ter Ksenija, zvesta mestna kolesarka, zaljubljena v poletno Ljubljano.

Vstopite v svet naših zgodb na www.ljubljana.si!

VPIS V ŠOLE

Mestna občina Ljubljana

Mestna uprava

Oddelek za predšolsko vzgojo
in izobraževanje

OBVEŠČA,

da bo vpis otrok v **1. razred osnovne šole za šolsko leto 2018/2019**

na vseh javnih osnovnih šolah v Ljubljani potekal

v ponedeljek, 12. 2. 2018, in v torek, 13. 2. 2018, od 8. do 12. ure in od 16. do 19. ure.

Osnovne šole vpisujejo otroke, rojene v letu 2012.

Dodatna pojasnila o vpisu otrok dobite na vseh ljubljanskih osnovnih šolah in na Oddelku za predšolsko vzgojo in izobraževanje MU MOL,

Ljubljana, Resljeva 18, e-naslov: izobrazevanje@ljubljana.si.

Županovi dnevi odprtih vrat

Župan Zoran Jankovič ima **vsak prvi torek v mesecu dan odprtih vrat**, ko je v pritličju Mestne hiše, Mestni trg 1, **med 14. in 20. uro** osebno na voljo za pogovor z meščankami in meščani. Za pogovor se lahko prijavite po telefonu na Odsek za pobude meščanov, na telefonskih številkah **01/306 12 82 ali 01/306 10 65**.

NEPREMIČNO PREMOŽENJE MESTNE OBČINE LJUBLJANA

Mestna občina Ljubljana vsem zainteresiranim s spletno aplikacijo »Nepremičnine MOL« (www.ljubljana.si/sl/nepremicnine-mol/) omogoča vpogled v načrt prodaje in oddaje nepremičnin, ki so v njeni lasti.

PRODAMO

Poslovno stavbo s pripadajočim zemljiščem, Roška cesta 25, Ljubljana

Izključna cena:
456.000 €

Velikost poslovne stavbe št. 1727-741 je 350,40 m². Pripadajoči zemljišči sta parc. št. 406/0 in parc. št. 407/0, obe k. o. 1727 – Poljansko predmestje. Energijski kazalniki energetske učinkovitosti: E (105-150 kWh/m²a).

PRODAMO

STANEŽIČE

Izključna cena:
555.000 €,
v ceno ni vključen DDV

Zemljišča s parc. št. 291/7, 292/7, 293/7, 294/9 in 295/7, vsa k. o. Stanežiče, v skupni izmeri 2.200 m², ki se nahajajo v enoti urejanja prostora (EUP) ŠE-624, z namembnostjo SSse – splošne eno- in dvostanovanjske površine. Zemljišča se bodo v sklopu prodajala na javni dražbi.

KAŠELJ

Izključna cena:
169.200 €,
v ceno ni vključen DDV

Zemljišči s parc. št. 324/4 in 330/1, k. o. Kašelj, v skupni izmeri 1128 m², ki se nahajata v enoti urejanja prostora (EUP) PO-900, z namembnostjo SSse – splošne eno- in dvostanovanjske površine. Zemljišči se bosta v sklopu prodajala na javni dražbi.

KAŠELJ

Izključna cena:
131.250 €,
v ceno ni vključen DDV

Zemljišče s parc. št. 96/11, k. o. Kašelj, v izmeri 875 m², ki se nahaja v EUP PO-612, z namembnostjo SSce – pretežno eno- in dvostanovanjske površine. Zemljišče se bo prodajalo na javni dražbi.

DOBROVA

Izključna cena:
129.948 €,
v ceno ni vključen DDV

Zemljišče s parc. št. 1637/14, k. o. Dobrova, v skupni izmeri 1092 m², katerega del se nahaja v EUP VI-409, z namembnostjo SSse – splošne eno- in dvostanovanjske površine, del pa v EUP VI-728, z namembnostjo K1 – najboljša kmetijska zemljišča. Zemljišče se bo prodajalo na javni dražbi.

Ljubljana

Pogum za pohvalo

Ljubljanske smeti

Zgodovina ljubljanskih smeti	4
Kaj se dogaja v najbarvitejšem in največjem središču slovenskih odpadkov?	6
Intervju z Jankom Kramžarjem	8
Novo življenje rabljenih predmetov	11
Ljubljana je gostila konferenco o krožnem gospodarstvu	13
Intervju z Matejo Benedetti	14

Nagradni fotonatečaj	15
----------------------	----

Gradimo Ljubljano

102 uresničena projekta	16
Art center - prenovljena vila za kar največ otroške ustvarjalnosti	20
V Ljubljani odbojko na mivki igramo tudi pozimi	22
V Bazi bo vsakdo našel nekaj zase	24

Gibanje je življenje	26
Jutranja telovadba v dežju ali med cvetjem	28

Gremo v gledališče!

Ljubljana: gledališka prestolnica	30
Ljubljanska gledališka krajina	31
Predstavitve ljubljanskih gledališč	32
Za strpnost in preseganje predsodkov	38

Josip Vidmar	40
--------------	----

Mesto literature

Dr. Leonora Flis	41
V mestu literature se dogaja	42

Večgeneracijski centri	43
------------------------	----

Otroci v mestu

Ples in ljubezen v šoli	46
Slovenski kvizum	46

Mladi na sceni

Šola ni zgolj v učbenikih	49
Mesečni napovednik	51

Mesto in Mestni svet

Delo Mestnega sveta	53
Napovednik dogodkov v četrtnih skupnostih	53

Mestni štipendisti	56
Mediteranska duša mesta	57
Mestno zrcalo	58
Ljubljanski vestnik	59
Zaupajmo v lastno ustvarjalnost	62
Okoljske meritve	63

Fotografija na naslovnici

Ljubljanski smetarij, Ljubljana, 11. avgust 1959, foto: Lojze Jerala, hrani: MNZS

Fotografija na strani 3

Tjaša Ficko, foto: arhiv MOL

“Dobro je biti v družbi pogumnih.

Izdajatelj: Mestni svet
Mestne občine Ljubljana,
Mestni trg 1. Zanj: župan
Zoran Jankovič. Uredniški
odbor: Marjan Sedmak
(predsednik), Aleš
Kardelj, Simona Pirnat
Skeledžija, Denis Strikovič,
Lada Zei. Odgovorni
urednik: dr. Uroš Grilc,
kontakt: 051/398 843,
glasilo.ljubljana@ljubljana.si.
Lektorica: Živa Čebulj,
Korektorica: Renata
Vrčkovnik, Avtorica
logotipa: Petra Černe
Oven, Studio ID,
Oblikovalska zasnova:
Miljenko Licul. Naslov
uredništva: Glasilo
Ljubljana, Mestni trg 1,
Ljubljana. Tisk: Salomon
d.o.o., Grafična priprava:
Lupa design. Naklada:
121.800 izvodov.
Natisnjeno na okolju
prijaznem papirju. Glasilo
brezplačno prejme vsako
gospodinjstvo v Mestni
občini Ljubljana.

Pred dnevi smo s sodelavci analizirali še enega v nizu uspešnih dosežkov preteklega leta – generalno skupščino največje mreže evropskih mest Eurocities, ki smo jo novembra 2017 organizirali v Ljubljani. Najvišje ocene in presežena pričakovanja več kot 600 udeležencev z vseh koncev Evrope, s katerimi smo delili uspešne primere krožne in delitvene ekonomije, nad gostoljubjem in lepoto Ljubljane navdušeni gostje, ki se bodo še vrnil z družinami in prijatelji, nagrada Convente za najboljši dogodek leta in še bi lahko naštevale.

Recept? Smo se projekta lotili zlahka? Zagotovo ne. Potrebna je bila pravočasna priprava in dosledno sledenje zastavljenim ciljem. Dolga razprava na začetku, kreativno oblikovanje nabora idej, nato sklepi z odgovornimi ter roki izvedbe in potem le še akcija ter sprotni nadzor, terensko delo. Kljub mnogim izzivom je bila zgodba preprosta in zelo podobna zgodbam preostalih več kot 1900 projektov in aktivnosti, izvedenih za večjo kakovost življenja v Ljubljani, odkar štejem svoje dneve v veliki mestni družini. In nič drugače ni z novimi 120 projekti, ki jih pravkar izvajamo. Naše temeljne sestavine za uspeh so predvsem motivirana ekipa, medsebojno zaupanje in aktivno sodelovanje. Znanje in izkušnje. Odprtost za nove ideje ter pogum za premikanje meja. Vse navedeno seveda pod taktirko in z odločno spodbudo našega župana, ki mu ne zmanjka energije za pogovor, iskanje rešitev, usmerjanje in nadzor na terenu, za odpravo vseh možnih ovir ter za učinkovito mediacijo v zgodbah, kjer pred tem nihče ne vidi uspešnega konca.

Tudi zato sem z veseljem del te mestne ekipe. Z mnogimi posegi po celem mestu smo v marsičem spremenili podobo Ljubljane, izboljšali in nadgradili storitve za občane ter nedvomno prispevali k večji kakovosti življenja. Pa ni (bilo) zmeraj enostavno, saj se včasih zdi, da je najlažje dvomiti, kritizirati in nasprotovati. Za izvedbo obljubljenega je zato dobro biti v družbi pogumnih. Najboljši občutek dajo dokončani projekti, ki smo jih včasih videli le kot ideje na papirju. In iz marsikaterega premaganega polena pod nogami ob koncu nastane zgodba o uspehu. Posegi in spremembe so se izkazali za potrebne in pravilne, danes jih mnogi meščani in meščanke ocenjujejo kot uspešne in dobrodošle. Tako smo oblikovali in okrepi medsebojno zaupanje, ki pomeni vzpodbudo za prihodnje sobivanje.

Občutno se spreminja odnos prebivalcev in prebivalcev do mesta. Krepimo ozaveščenost vseh generacij, ljudje so bolj pozorni na svoje okolje in dogajanje v njem. Čeprav je navade najtežje spreminjati, mnogi z dobro voljo in potrpljenjem prilagajajo svoja ustaljena vedenja za skupno dobro in izjemno pozitivno sprejemajo novosti – ne le v pogovoru, pohvalijo jih celo javno, poleg tega se dejavno vključujejo v skupne aktivnosti in projekte, ki jih pripravljamo.

Pred nami je še veliko izzivov in mnogo dela, kljub temu pa znamo biti ponosni na že dosežene uspehe in vemo, da delamo dobro. Nadpovprečno dobro, kar bi si morali pogosteje povedati. To ne pomeni brez napak. Nasprotno, napake in zdrsi so del delovnega procesa, ob katerih se učimo in rastemo. Zaradi njih smo lahko boljši. In ko nas na odprti sceni hvalijo tisti, ki k nam prihajajo od drugod, ko nam odkrito priznavajo, da smo jim marsikdaj v navdih ter da se od nas učijo, je prav, da si uspeh upamo priznati tudi sami. Da smo nanj ponosni.

Brez lažne skromnosti lahko zato povemo, da je Ljubljana danes umeščena na evropski zemljevid kot mesto, v katerem odločno sledimo zeleni viziji in aktivno uresničujemo projekte za večjo kakovost življenja. Prepoznana je kot sodobna prestolnica z vidnimi trajnostnimi spremembami, izvedenimi v izjemno kratkem obdobju. Uspešni so produkti delitvene ekonomije v mestu, elektromobilnost dobiva izjemen zagon, krepi se koncept krožnega gospodarstva z novimi poslovnimi modeli, digitalizacija postaja nuja. Drugače kot z mislijo na okolje in prihodnje generacije ne gre več, in to je tudi edina prava pot.

In za konec še o tistem znanem stavku o najlepšem mestu na svetu. Ljubljana je najlepše mesto za mnoge in iz različnih razlogov. Tudi zame. Ker je prijetno majhna in obenem dovolj velika. Ker je udobna in obvladljiva. Ker v njej najdem družbo in sem lahko tudi sama. Ker je zelena in varna in čista in prijazna. In ker je končno tako zelo prerojena in zbudena. Ker se tukaj počutim doma. In ne, ko rečem najlepša, to ne pomeni, da je brez napak. Najlepša ne pomeni popolna. Z »najlepša« izražam svojo naklonjenost, pripadnost in ponos mestu z vsemi prednostmi, slabostmi, izzivi in potenciali ured. Zato naj tudi v prihodnje ostane mesto s toplino, kjer bomo prebivalci z veseljem živeli in kamor se bodo obiskovalci radi vračali.

Tjaša Ficko, podžupanja Mestne občine Ljubljana

Zgodovina ljubljanskih

dr. David Petelin

Foto: Miloš Švabič, hrani: MNZS

Smeti v Ljubljani, 1959

Povsod, kamor je stopil človek v Ljubljansko kotlino v preteklih tisočletjih, je za seboj pustil sledi in smeti, ki so za arheologe vedno pravi zaklad, saj pripovedujejo o načinu življenja, prehranjevanja in o odnosu do predmetov. Prve ljubljanske smeti so bile organske, različni biološki rastlinski in živalski ostanki, ki se niso ohranili, saj so bili najbolj »ekološki«. Z razvojem civilizacije, industrije in mest postanejo tudi smeti bolj raznovrstne.

V antiki so imela nekatera večja mesta posebne službe, ki so skrbele za odvoz smeti (Atene, Rim, Heracleopolis), za Emono pa to ni izpričano. Ljubljana je tudi v srednjem veku služila za plovbo, strateško varovala mesto pred morebitnimi zavojevalci, imela pa je še eno vlogo – njen tok je odnašal nezaželeno in raznovrstne odpadke.

»Srednjeveške« razmere

Večino smeti so v preteklosti odvrgli v »komunske« uličice med hišami, na dvorišča, vrtove, da preprosto zginejo, iz mnogih hiš kar naravnost v Ljubljano ali pa komu nehote na glavo. Ni čudno, da so bila srednjeveška mesta legla nedobrodošlih podgan, neznosnega smrada in zdravstvenih obolenj.

»Srednjeveške« razmere so se ohranile vse do konca 19. stoletja, ko se je mestna oblast pod vodstvom Ivana Hribarja odločila za higienizacijo mesta po vzoru drugih

evropskih mest. Tako Ljubljana poleg kanalizacije in vodovoda dobi tudi prve smetarske vozove in pobiralce smeti, ki so jih pobirali iz košar, jerbasov in loncev, postavljenih v hišnih vežah. Šele med prvo svetovno vojno je bilo ustanovljeno občinsko podjetje Mestna pripraga oziroma Mestna pristava na Povšetovi ulici, kjer ima podjetje Snaga sedež še danes. V obdobju med vojnami je podjetje skrbelo za vzdrževanje čistoče javnih površin, odvoz odpadkov, škropljenje makadamskih cest in pluenje cest pozimi.

Prvi javni razglas o čistoči

6. junija 1929 je Mestna občina ljubljanska izdala prvi javni razglas o vzdrževanju čistoče v mestu, saj so meščani še vedno odmetavali odpadke po ulicah. Odrejeno je bilo, da je treba odpadke metati v košare, ki so jih postavili na mestne ulice, prav tako pa je bilo prepovedano pljuvati po cestah in puščati zabojske za smeti v vežah ali

pred hišami. V tridesetih letih 20. stoletja so odvoz hišnih smeti razširili na Spodnjo Šiško, Kodeljevo, Moste, Zeleno jamo, celotni Bežigrad, Šentvid, Vič in Dolenjsko cesto do Rakovnika in Galjevice (t. i. Velika Ljubljana).

Pometalni stroj na vprego

Leta 1921 je ljubljanski občinski svet sklenil, da kupi deset vozičkov s cevmi za škropljenje cest in dva vprežna stroja za pometanje cest. Mestne ulice so bile namreč še vedno polne smeti, čeprav so pometalci čistili ulice vsako jutro. Smeti so pobirali s štirimi smetarskimi in petimi velikimi vozovi, in sicer v središču mesta trikrat, drugod pa enkrat ali dvakrat na teden. Mestna pristava je oddajala hišne smeti za kompost, sicer pa je z njimi zasipavala jame v okolici mesta. V letu 1941 je bilo v Mestni pristavi 45 redno zaposlenih ljudi in 22 parov konj. Pometalni stroj na vprego je z ljubljanskih ulic izginil šele v petdesetih letih. Leta

smeti

1956 je začelo pobirati in odvažati hišne smeti prvo posebno smetarsko vozilo – zaprto smetarsko vozilo na šasiji Tam-Pionir. Leta 1962 so remontne delavnice podjetja Snaga začele same izdelovati smetarska vozila (Norba, SN, Riko).

Iskanje pravega imena

Po drugi svetovi vojni je Mestna pristava prešla v Upravo cest, kjer je bilo zaposlenih 250 delavcev (tudi smetariji vozičkarji in čistilci cest). 21. avgusta 1947 je bilo ustanovljeno Podjetje za vzdrževanje snage MLO Ljubljana, leto kasneje pa se je preimenovalo v Mestno podjetje Snaga Ljubljana, ki je skrbelo za odvažanje smeti, vzdrževanje snage v mestu, čiščenje in škropljenje ulic, cest, trgov in parkov, čiščenje javnih sanitarij in straniščnih jam ter odvažanje odpadkov. Leta 1959 je znova spremenilo ime v Komunalno podjetje Snaga.

Prispevki in zabojniki

Pred vojno so hišni lastniki plačevali t. i. gостаščino, poseben davek za čiščenje in odvoz odpadkov, po vojni je bil ta davek ukinjen, leta 1957 pa je bil uveden prispevek za redni odvoz smeti. Od leta 1955 so začeli uvajati tipske

pločevinaste smetnjake za pobiranje smeti in odpadkov, ki pa jih niso praznili, temveč so jih zamenjevali s praznimi. V osemdesetih letih je večina stanovanjskih in poslovnih objektov za odlaganje in odvažanje komunalnih odpadkov dobila tipske zabojnike in plastične vrečke, v katere pa niso smeli odlagati gradbenih, industrijskih in vnetljivih odpadkov ter odpadkov, ki jih uporabljajo za surovino.

V številkah

Leta 1959 je imela Snaga tri odlagališča odpadkov (Pod hribom, v Mestnem logu in na Fužinah). Leta 1968 so povečali redni odvoz smeti do »avtokomande« na Zaloški in Žita na Šmartinski ter do Črnuč, Pržana, Dolgega mosta, Mestnega loga in na Dolenjsko cesto do Rakovnika. Smeti je vsak drugi dan odvažalo 10 smetarskih vozil iz 22.196 smetnjakov. Leta 1971 so uredili Cesto dveh cesarjev ter dovoz na odlagališče odpadkov, kjer je že stala stiskalnica. Leta 1977 se je tozd Javna higiena združil v Komunalno podjetje Ljubljana skupaj z nekaterimi podjetji (Rast, Žale, Javna razsvetljava, Živilski trgi, Komunalne gradnje, Dimnikarstvo itd.). Leta 1955 je imela Ljubljana 2.458 smetnjakov, leta 1965 20.444, leta 1978 pa

že 43.000, prav tako je naraščalo število zaposlenih (leta 1954 139, leta 1975 647), komunalnih vozil (leta 1954 samo 6, leta 1975 pa rekordnih 107) in očiščenih javnih površin (leta 1954 85.000 m², leta 1981 3.600.000 m²).

Ekološko v 21. stoletje

Dvajseto stoletje je stoletje napredka, modernizacije in uvajanja novosti. Še v začetku stoletja so smeti odvažali v lesenih sodih in vozovih, sčasoma pa so jih nadomeščali posebej prirejeni tovornjaki, tehnološko opremljeni s hidravličnimi stiskalnicami, ki so lahko vsakodnevno prevozili tudi nekaj ton smeti. Skrb za snaznost mesta je kmalu v celoti prevzelo mestno podjetje, ki ga še danes poznamo pod imenom Snaga. Danes največje ljubljansko smetišče na Cesti dveh cesarjev ponosno stopa v ekološko zavedno 21. stoletje. Moderna in prijazna komunalna služba dnevno skrbi za odvoz vseh vrst smeti v najsodobnejši Regijski center za ravnanje z odpadki (RCERO Ljubljana), del starih smetišč pa je zgledno preurejen v golf igrišče, kar je v Evropi redkost.

Foto: Marjan Ciglič, hrani: MNZS

Ljubljana, november 1960

Kaj se dogaja v najbarvitejšem in največjem središču slovenskih odpadkov?

Nina Sankovič, foto: David Lotrič

V RCERO Ljubljana obdelujemo dve vrsti odpadkov: ločeno zbrane biološke odpadke in preostanek mešanih komunalnih odpadkov.

Odkar na ljubljanskem Barju deluje Regijski center za ravnanje z odpadki (RCERO) Ljubljana, mešani komunalni odpadki iz črnih in biološki odpadki iz rjavih zabojnikov romajo v njegove številne objekte in naprave, ki zagotavljajo mehansko in biološko obdelavo. Mehanska obdelava pomeni drobljenje in sejanje, biološka obdelovanje z bakterijami, celoti pa poljudno rečemo kar tovarna za predelavo odpadkov.

Že zunanost objekta je navdušujoča: drugod po svetu so regijski centri (dolgočasno) sivi, naš pa se blešči v zelenih, modrih, rdečih in oranžnih barvnih tonih. Simbolika je na dlani: del za biološke odpadke je zaradi kemijskih procesov, ki se tam dogajajo, v toplih barvah, del za mešane in kosovne odpadke pa v hladnejših.

Zakaj sploh RCERO Ljubljana?

Ljubljanski regijski center za ravnanje z odpadki (RCERO Ljubljana) je najsodobnejši objekt za predelavo odpadkov v Evropi. V njem predelujejo odpadke tretjine Slovenije. Ključno poslanstvo regijskega centra je, da iz mešanih odpadkov izločijo kar največ še

“ RCERO Ljubljana je najboljša in najsodobnejša naprava v Sloveniji ter ena večjih v Evropi, ki sprejme več kot 170.000 ton odpadkov letno.

uporabnih materialov oziroma surovin ter da iz ločeno zbranih bioloških odpadkov pridelajo kompost.

RCERO Ljubljana je največji kohezijski okoljski projekt in najboljši primer regionalnega sodelovanja v Sloveniji, ki združuje največje število občin – kar petdeset. V njegovih objektih in napravah z inovativno in trajnostno tehnologijo obdelujejo odpadke 700.000 prebivalcev. Celotni projekt, za katerega izvedbo je Evropska komisija izdala odločbo aprila 2009, po pooblastilu Mestne občine Ljubljana (MOL) in preostalih občin vodi javno podjetje Snaga Ljubljana. Naložba v projekt RCERO Ljubljana znaša 155 milijonov evrov. Kohezijski sklad EU je prek operativnega programa »Razvoj

okoljske in prometne infrastrukture« za programsko obdobje 2007–2013 prispeval 77,5 milijona evrov, viri preostalih sredstev pa so državni in občinski proračuni ter okoljska dajatev za onesnaževanje okolja zaradi odlaganja odpadkov.

Najboljša tovarna za predelavo odpadkov

Mešani odpadki po tekočih trakovih najprej potujejo v drobilnik, ki jih grobo zmelje. Od tam potujejo v sito, ki loči različne velikosti. Iz sita potem potujejo po transportnih trakovih, nad katerimi so separatorji, ki izločajo odpadke na podlagi njihovih lastnosti. Vse izločene snovi grejo v tovarne za recikliranje. Česar ni mogoče reciklirati, predelamo v gorivo, ki ima podobno kalorično vrednost kot rjavi premog. Gorivo so pravzaprav koščki nepredelanih odpadkov.

Z lačnimi bakterijami do komposta, elektrike in toplote

Tovornjaki biološke odpadke pripeljejo do vrat rdeče in oranžno pobarvanih objektov, kjer poteka biološka predelava odpadkov. Biološke odpadke je treba najprej presejati: manjši delci so pripravljeni za pot v bioreaktorje, velike betonske objekte s po 2000 kubičnih metrov prostornine, večji pa gredo pred tem še v mletje in dodatno sejanje. Pri biološki obdelavi bioodpadkov uporabljamo enake postopke, kot se dogajajo v naravi, le da je tu proces veliko hitrejši in brez prisotnosti kisika. V reaktorjih namreč na bioodpadke prežijo posebne bakterije. Bakterije se razmnožujejo, jejo odpadke in jih razkrajajo, pri tem pa nastaja bioplin. Izločen bioplin zbiramo in iz njega pridobivamo elektriko in toploto, ki ju uporabimo pri preostalih procesih. Biomasa, ki pride iz bioreaktorja, ožamemo, prezračimo in pustimo zoreti. Iz nje nastane kompost najvišje kakovosti.

Velikanski rumeni balon je na pogled najbolj nenavaden objekt v RCERU

Rumeni balon je zalogovnik, velik okoli 3000 kubičnih metrov, namenjen shranjevanju biometana, pridobljenega iz odpadkov. Iz plina, ki nastane pri biološki predelavi odpadkov, proizvedemo dovolj elektrike in toplote za obratovanje regijskega centra.

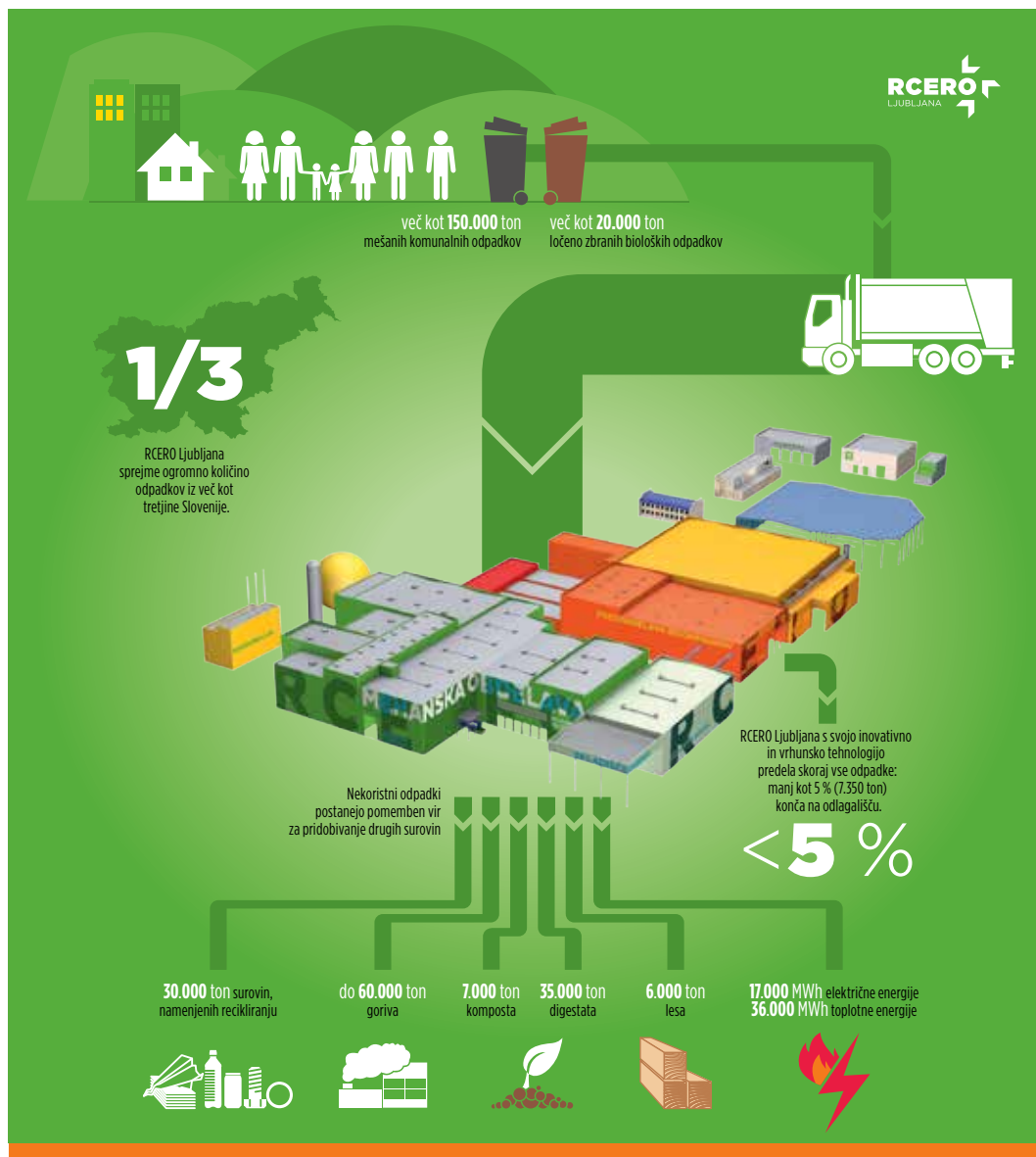
S predelavo pridobivamo surovine: osnovna naloga je, da iz mešanih odpadkov izločimo čim več uporabnih materialov in da bioodpadke predelamo v kompost.

Kar 95 odstotkov na videz nekoristnih mešanih odpadkov po predelavi uporabimo kot surovine za recikliranje ali gorivo.

Vsi procesi so usmerjeni iz nadzorne sobe, kjer nadzorniki s številnimi kamerami spremljajo dogajanje v celotni tovarni.

Pot odpadkov iz gospodinjstev v nove surovine

Intervju z Jankom Kramžarjem

»Nekoč smo se mi hodili po Evropi učit, kako ravnati z odpadki, danes oni prihajajo k nam«

Jedrt Jež,
foto: Miha Fras

Ljubljana je pred dvema letoma dobila naziv zelena prestolnica Evrope tudi zaradi največjega deleža ločeno zbranih odpadkov in je prvo glavno mesto v Evropski uniji v programu nič odpadkov. Podjetje Snaga, največje slovensko komunalno podjetje, v Ljubljani tedensko prazni 2.300 uličnih košev, 105.547 zabojnikov za odpadke, 2.318 eko otokov in 65 podzemnih zbiralnic.

Janko Kramžar, direktor javnega podjetja Snaga, d. o. o.

Spletna stran podjetja, predvsem pa izjave, zapisi in intervjuji z Jankom Kramžarjem, direktorjem, ki podjetje vodi že šestnajst let, razkrivajo drugačen pogled na odpadke. Segajo onkraj statistike, govorijo o odgovornosti do okolja, širši družbeni odgovornosti, spreminjanju navad in vrednot. Presenetil me je zapis Janka Kramžarja v Snagazinu, reviji za boljši življenjski slog, ki ga objavlja podjetje

“ Bolj kot klasičnih daril sem vesel povabila na kakšen dogodek ali doživetje.

Snaga: »Letos mineva 150 let od prvega izida Kapitala, ključnega dela Karla Marxa, nemškega filozofa, ekonomskega in političnega teoretika. Ostroumno je napovedal današnje stanje: nenehno rastočo, vse cenejšo proizvodnjo, ki ustvarja vedno nove in vedno cenejše izdelke, nove trge ter nove potrošnike. Pravo ceno preobilja proizvodov pa

plačajo človeške in okoljske žrtve.«

Pogovarjala sva se v začetku januarja, torej kmalu po veselem decembru, prazniku potrošništva.

December je mesec, ko nakupimo veliko daril, veliko pojemo, popijemo in, predvidevam, ustvarimo največ odpadkov. Potrošniška zmožnost je prav gotovo na vrhuncu, kako se to zrcali v odpadkih?

Decembra je od šest do osem odstotkov več odpadkov kot čez leto. Več je embalaže in mešanih odpadkov, nekaj več je tudi papirja in stekla. Pričakovali bi lahko več bioloških odpadkov, vendar ne moremo dokazati, da jih je več, saj količina bioloških odpadkov čez leto niha. Pozimi jih je na splošno manj kot spomladi in poleti, ko pojemo več sadja in zelenjave.

Ali kot podjetje, vi kot direktor ali osebno podarjate reciklirana darila? Morda iz Centra ponovne uporabe? Kakšnega darila ste decembra in sicer veseli?

Nekaj malega tovrstnih daril smo v zadnjih letih res podarili: stare Elanove sani iz Centra ponovne uporabe, dišeče svečke, ki jih iz odpadnega jedilnega olja

izdeluje socialno podjetje Bolje, kavo in čokolado iz pravične trgovine. Sam pa sem bolj kot klasičnih daril vesel povabila na kakšen dogodek ali doživetje. To je lahko predstava, izlet, morda savna ali pa samo v miru preživet dan.

Šestnajst let ste direktor Snage. Pred tem ste delali v javnem in zasebnem sektorju. Kaj ste uresničili od zadanih si ciljev, kakšni izzivi vas še čakajo?

Pred Snago sem bil zaposlen v občinskih strukturah, to je bilo še pred enotno mestno občino. Delal sem tudi na Eko skladu. Z okoljem sem se takrat bolje spoznal, sodelovali smo z ustanovami, kot sta evropska in svetovna banka za razvoj. Delal sem tudi v oglaševanju. Nisem ozek specialist, moja znanja in veščine so širše. Moja filozofija na Snagi je bila že od vsega začetka zelo enostavna: ko ne vem, kako bi se odločil, vprašam sodelavce, kako bi oni ravnali, če bi bila Snaga njihova. Kako se obnašamo, delujemo doma in v službi? Razlik ne bi smelo biti.

Na začetku mojega mandata je bila Snaga pri ravnanju z odpadki v slovenskem merilu podpovprečna. Imeli smo odlagališče, kjer smo odlagali večino odpadkov, ki smo jih zbrali v

črnih zabojnikih. Leta 2003, če se prav spomnim, smo začeli s prvim ekološkim otokom v Murglah. Če gledam iz današnjega zornega kota, se mi ne zdi, da je ta naš sistem odpadkov revolucionaren. Pa vendar dejstva, evropska statistika, ne nazadnje tudi nagrade govorijo o velikih premikih. Na začetku smo se mi hodili po Evropi seznanjat, kako ravnati z odpadki, sedaj oni hodijo k nam. Lani je bilo v Snagi približno sto delegacij iz številnih evropskih držav, ker jih zanima, kako upravljamo z odpadki. Resda smo doma med seboj zelo kritični, toda dejstvo je – in to premalokrat poudarimo –, da smo po deležu recikliranih odpadkov v evropskem vrhu.

Ne govorim samo o Ljubljani, govorim o Sloveniji. Iz povprečja smo se dvignili na vrh in postali primer dobre prakse. Začeli smo z ekološkimi otoki, nadaljevali z zabojniki za bio odpadke pri občanah doma, velika sprememba je bil sistem »od vrat do vrat«, kot ga poznamo danes. Slednje pomeni, da smo prebivalcem Ljubljane dali zabojnike za papir in embalažo pred vrata, da jih ni več treba voziti na ekološki otok. Takrat smo s 65.000 zabojnikov prišli na 130.000 zabojnikov, kar je bila velika sprememba pri logistiki. Pred tem smo dobivali veliko pripomb, češ, kako naj ločujemo, če moramo odpadke sami nositi na eko otoke. Poleg tega smo edini v Sloveniji, ki imamo modre zabojnike za papir pred vrati občanov. Pomembno je, da je Snaga obdržala celotno verigo ravnanja

z odpadki. To, da zbiramo, prevažamo, obdelujemo in odlagamo odpadke, se pravi, da imamo celoten proces ravnanja z odpadki pod nadzorom, je prej izjema kot pravilo.

Lani je bila ena od odmevnejših zgodb na tem področju dopisovanje med mestom in državo zaradi bioloških odpadkov in rjavih zbiralnikov. Končalo se je tako, da je mesto zmagalo, torej da Snaga poskrbi za celotno verigo (zbiranje, odvažanje, predelava) in da se ta veriga ne deli na več izvajalcev, tudi zasebnikov. Odpadki so očitno lahko velik posel. Če bi se obrnilo drugače, kot se je, kaj bi sledilo? Kaj to finančno pomeni za Snago?

Uspeh je, Snaga ni izjema, da smo ostali javno podjetje. Na področju odpadkov je več dobrih strani, če je izvajanje te dejavnosti v okviru javnega podjetja. Za kar gre zahvala lastniku, mestu Ljubljana, predvsem županu Zoranu Jankoviču, ki zagotavlja, da teh storitev ne bo dal na trg. Tako dobiček ni naš imperativ. Če ponazorim: ko je bila Snaga še upravljalec odlagališča, kjer smo odlagali 200.000 ton odpadkov letno, bi – če bi nam bil pomemben dobiček – čim dlje vztrajali v tem položaju. Princip preprečevanja nastajanja odpadkov in ponovna uporaba bi bila po logiki dobička strel v koleno. Zato je pomembno, da je lokalna skupnost tista, ki skrbi za celotno verigo. V primeru zasebnikov, predvsem ko gre za velika

mednarodna podjetja, je vse skupaj veliko bolj zapleteno. Za lokalne skupnosti se taki primeri lahko končajo zelo slabo, tudi finančno, in taki primeri so se dogajali tudi v Sloveniji.

Če strnem teh šestnajst let, je pomembno tudi, da je poklic smetarja dobil drugačen prizven, bolj pozitiven. Poleg tega so naši uporabniki zelo ozaveščeni. To in vse ostalo pa je rezultat ekipnega dela. Do sedaj smo torej ljudi spodbujali k ločevanju in recikliranju, kar je bil prvi

“ Izziv za sedanost je preprečevanje nastajanja odpadkov in ponovna uporaba.

mejni. Izziv za prihodnost, pravzaprav kar za sedanost, pa je preprečevanje nastajanja odpadkov in ponovna uporaba. Navadili smo se na recikliranje, sedaj posvajamo princip odgovornega in etičnega potrošništva, spoštljivega odnosa do hrane in do tistih, ki skrbijo, da pride do nas. Med izzivi vidim tudi spremembo zakonodaje, ki bi med drugim omogočila, da bodo reciklirani in trajnostno izdelani oziroma bolj zdravi izdelki cenejši. Potrebujemo spremembo ekonomskega sistema, saj sedanji ni naklonjen krožnemu gospodarstvu.

Danes je v ospredju ponovna uporaba stvari in ne več le recikliranje.

Omenili ste, da je poklic smetarja dobil bolj pozitiven prizvok. Še pred nedavnim smo lahko brali o težavah agencijskih delavcev, smetarjev, ki delajo za podjetja, ki sodelujejo z vami. Delavska svetovalnica vas je opozorila, da morajo biti agencijski delavci enako plačani kot zaposleni. Ugotovili so tudi, da se je število redno zaposlenih pri vas zmanjšalo, število agencijskih delavcev pa povečalo.

V odgovor bom strnil, kar sem napisal tudi v pismu Delavski svetovalnici: v Snagi delo opravlja 375 pri podjetju zaposlenih oseb in 117 pri pogodbenem partnerju zaposlenih, torej napoteni delavcev. Slednji imajo s svojim delodajalcem, podjetjem Kariera, d. o. o., sklenjene pogodbe o zaposlitvi za polni delovni čas. Od 117 napoteni delavcev jih ima 86 sklenjene pogodbe o zaposlitvi za nedoločen čas, 31 pa za določen čas. Skladno z zakonodajo število napoteni delavcev ne sme presegati 25 odstotkov zaposlenih delavcev pri uporabniku; iz te številke so izključeni delavci, ki so pri agenciji zaposleni za nedoločen čas. Delež napoteni delavcev v Snagi je 8,25 odstotka. Napoteni delavci opravljajo dela komunalnega delavca in voznika komunalnih vozil in strojev v različnih Snaginih delovnih enotah in imajo zagotovljene enake pravice kot zaposleni v družbi, med drugim tudi enak delovni čas. Z napotnimi delavci prilagajamo število zaposlenih glede na trenutni obseg dela. Od aprila do oktobra na primer potrebujemo dodatne delavce za delo na javnih zelenih površinah, gre za sajenje, košnjo trave ipd. Med oktobrom in aprilom zanje nimamo dela. Tudi pri dejavnosti odvoza odpadkov je delo deloma sezonsko, saj glede na letni čas spreminjamo pogostnost odvoza bioloških odpadkov.

Lahko vam zagotovim, da nikoli ne bi zavestno sodelovali s podjetjem, ki v kateri koli točki krši zakonodajo in ne izpolnjuje načela, da so njegovi zaposleni pri svojih pravicah izenačeni s pravicami zaposlenih v Snagi, oziroma bi, če bi izvedeli za kršitev, pogodbo nemudoma prekinili. V kratkem se bom sestal z direktorjem pogodbenega podjetja in se z njim dogovoril za sklenitev aneksa, v katerem bomo opredelili načine spremljanja in nadzora izvajanja delovnopравne zakonodaje za napotene delavce, ki delajo v Snagi.

Vaš sosed je Center ponovne uporabe, kamor občani in občanke odnašamo stvari, ki jih ne potrebujemo več. V CPU-ju jih zaposleni – gre za ljudi, ki so bili pred zaposlitvijo v centru dolgo brez dela – popravijo, očistijo, jim celo spremenijo namembnost in po ugodnih cenah prodajajo v trgovini.

Foto: David Lotrič

Revija javnega podjetja Snaga je izdelana iz stebel japonskega dresnika.

Snaga centru v brezplačen najem daje prostore in krije stroške obratovanja. Kakšni so načrti v prihodnosti, ga boste širili?

Na začetku delovanja Centra ponovne uporabe je tam vsak dan 40 izdelkov dobilo novega lastnika, sedaj že približno 150. Da, načrtujemo širitev. Želeli smo si večji center, kjer bi bilo vse pod eno streho: zbiranje, sortiranje, servis za uporabnike, popravila, trgovina, prostor za druženje. Želeli smo si tudi trgovino z izdelki brez embalaže. Vendar bomo zaenkrat ubrali politiko manjših korakov. Namesto trgovine bomo marca letos postavili avtomate v Centru ponovne uporabe.

V upravljanje ste dobili Krajinski park Tivoli in Rožnik. Kakšne načrte imate, ste se za upravljanje s Tivolijem povezali s krajinskimi arhitekti?

Za nas je to novo delo, vzdrževanje zelenih površin. Poskušali bomo vzdrževati čim bolj avtohtono stanje. Upravljanje krajinskega parka se je začelo februarja letos, ko je začel delati vodja upravljanja. Zaposlili bomo tudi naravovarstvenega svetnika, višjega naravovarstvenega svetovalca in naravovarstvenega nadzornika. Celotno ekipo in njeno delo bomo javnosti predstavili v začetku marca. Program dela za prvo leto je v sodelovanju z Zavodom RS za varstvo narave pripravil Oddelek za varstvo okolja Mestne občine Ljubljana. Naslednji program, za leto 2019, bomo pripravili na Snagi. Veliko pozornosti bomo namenili ozaveščanju in izobraževanju obiskovalcev ter prepoznavnosti parka. Sledili bomo naravovarstvenim ukrepom za izboljšanje stanja habitatov ogroženih in zavarovanih vrst, vzpostavili bomo sistem parkovne infrastrukture ter začeli izvajati ukrepe za ciljno usmerjanje obiskovalcev. Odbor krajinskega parka bo sestavljen predvidoma v drugi polovici letošnjega leta.

Na kakšen način boste sodelovali z zasebnimi lastniki gozdov na tem območju?

Med zelo pomembne naloge upravljalca sodi tudi komunikacija in sodelovanje z lastniki zemljišč v krajinskem parku. Predvsem jih bomo sproti obveščali o projektih na območju krajinskega parka, jih vključevali v aktivno varovanje naravnih vrednot, predvsem pa bomo prisluhnili njihovim težavam in predlogom za izboljšanje stanja na območju krajinskega parka.

V javnosti je odmevala tako vaša fotografija kot tudi vaše besede v Snagazinu. Fotografirali ste se na svojem motorju BMW K75s, letnik 1987, v besedilu »Mi nismo sanjači« pa ste pisali o Marxu, obletnici Kapitla in citirali Slavoj Žižka. V prvih poizvedbah na spletu sem naletela na vaše citate Nietzscheja. Je branje zahtevnejše literature način, kako si polnite baterije, odmik od dela, nemara priporočila za življenjsko in delovno vodilo, navdih?

Zadnja leta berem kar precej, zanimajo me zgodovina, leposlovje, družba, ekonomija, pa dnevno časopisje, nekateri tedniki ... Zakaj berem? Zaradi novih spoznanj, vedenj, zaradi razmišljanj in pogledov na svet, ki so drugačni od mojega, da bi bolje razumel principe, ki vodijo k današnjemu stanju v družbi ... Berem pa tudi iz čistega užitka. Iz istih razlogov pogledam kar dosti filmov, v zadnjem času tudi nanizank, sem še kar redni obiskovalec Slovenskega mladinskega gledališča. Pomemben mi je tudi šport – med drugim plavam, smučam, kolesarim. To potrebujem, da se prediham, si napolnim baterije, da lahko normalno delujem.

Novo življenje rabljenih predmetov

Center ponovne uporabe Ljubljana

Jedrt Jež, foto: Miha Fras

V Centru ponovne uporabe je doma domišljija.

Predpasniki iz starih kavbojk, pobarvani stoli kot stenske police, iz oblek, zaves in različnih naravnih materialov narejene lične torbice, večje kot nakupovalne in manjše za vse priložnosti, pobarvane in predelane omare ..., to so samo nekatere izmed lepih, pisanih, veselih stvari, ki jih opazimo ob vstopu v trgovino Centra ponovne uporabe na Povšetovi 4 v Ljubljani. Sprehod po trgovini s prijaznimi cenami razkrije veliko več. Novost so pisani nahrbtniki iz blaga. Iz nekoč navadne gajbice je nastal lep večnamenski element. Na kolesčkih in prekrit z blazino. Za shranjevanje ali kot dodaten sedež.

Ob vstopu v trgovino si lahko za evro naredite kavo iz sodobnega kavomata in jo spijete iz izbrane skodelice, ki jo po uporabi odnesete domov: tako jo boste ponovno uporabili, obenem pa vas bo spomnila na preprečevanje nastajanja odpadkov ob vseh priložnostih. V Centru ponovne uporabe se lahko oblečete od glave do pet, opremite kuhinjo, dnevno sobo, okrasite stanovanje ali otroško sobo. Tam je doma domišljija: včasih grem tja zgolj po idejo, kako nečemu vdahnuti novo življenje. Ljubljanski Center ponovne uporabe deluje pet let. V velikem skladišču sprejemajo vse, kar jim prinesemo: od

okrušenih skodelic, elektronike starejšega datuma, oblačil, ki jih ne potrebujemo več, do načetega pohištva. Večino popravijo, predelajo in prodajo naprej. Poleg ljubljanskega je po Sloveniji še osem centrov ponovne uporabe.

Odsluženi predmeti s svojo zgodbo

Irena Klančar je prva oseba, ki jo srečate, ko prinesete odslužene stvari na ljubljanski CPU. Sprejme in razvrsti prineseno. Igrače, obleke, elektroniko, pohištvo ... Petindvajset let je delala kot šivilja v različnih tovarnah in trgovinah. Na svoji koži je občutila padec tekstilne industrije

in negotova delovna razmerja. Na CPU-ju, kjer je začela kot šivilja, dela tri leta.

»Tu srečujem različne ljudi, kar me zelo veseli. Veliko je fizičnega dela, opazujem spremembe, v veselje mi je gledati, kaj vse nastane iz stvari, ki jih dobimo. Včasih se s kom zapletem v pogovor in tako izvem tudi kakšno osebno zgodbo v povezavi s prinesenim. Delam tudi na brezplačni delavnici Repair caffè, ki v Centru poteka vsak mesec. Na delavnico je prišel tudi desetletni fantek, ki je hotel popraviti stol, pride veliko študentk, pa tudi upokoencev.«

Ko kup odpadkov ni več to, kar se zdi

Na ljubljanskem Centru ponovne uporabe je zaposlenih šest ljudi, vsi so bili pred zaposlitvijo dolgotrajno brezposelni, nam pove doktorica znanosti **Marinka Vovk**, direktorica CPU-ja. Med njimi je tudi **Barbara Jančič**, likovna pedagoginja, ki je tu zaposlena kot oblikovalka. Njena zasluga je lično in domiselno oblikovanje trgovine na Povšetovi 4. »Veliko smo naredili, veliko novih strank je prišlo, saj se je glas o nas vse bolj širil. Če je kos zanimiv, ga vedno lahko predelamo. Stare havbe se da lepo predelati v luči ali vaze. Naša glavna naloga je tudi ozaveščanje o odpadkih, reciklaži in predvsem ponovni uporabi in popravilih. Ko pridejo na obisk šolarji, najprej vidijo samo kup odpadkov. Potem jih popeljemo skozi naš center, jim razložimo, kako sortiramo predmete, ugotavljamo, kaj je z njimi narobe, in kako jih potem pripravimo na ponovno uporabo. Odidejo razigrani: kar vidim, da razmišljajo drugače. Sčasoma smo začeli dobivati blago iz naslova odpisa iz trgovin in naročila za opremo javnih ali zasebnih prostorov. Delo pri nas je zelo razgibano, večkrat se šalimo, da je pri nas božič vsak dan.«

Med enim od mnogih obiskov centra sem se pogovarjala tudi z gospodom, ki popravlja stare VHS-predvajalnike, televizorje in kar je še podobne tehnike. »Kar nekaj časa sem bil brez dela, morda tudi zato, ker nisem več rosno mlad. Ne spomnim pa se, da bi me v prejšnjih službah prišla direktorica vsak dan pozdravit in vprašat, kako sem,« mi je povedal. Ne čudim se torej, da so zaposleni dobre volje, ko spoznam direktorico.

Sodobni poslovni model

Energična in nasmejana dr. Marinka Vovk resno pripoveduje, kako se je vse skupaj začelo: »Leta 2011 smo dobili sredstva za vzpostavitev mreže CPU, pri čemer so bila sredstva namenjena subvenciji težje zaposlenih. Projekt so sofinancirali Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, EU ter socialni sklad. Leta 2014 se je projekt zaključil, od takrat ne prejemo več nobenih subvencij. Tako kot v Ljubljani s podjetjem Snaga smo tudi na drugih lokacijah vzpostavili sodobne poslovne modele, ki omogočajo izvajanje dejavnosti ponovne uporabe. Nove zaposlitve na drugih lokacijah vzpostavimo s pomočjo shem aktivne politike zaposlovanja. Sicer nimamo nobenih subvencij ali finančnih prihodkov, razen občasnih projektov, zato je za nas kakovost storitev in izdelkov ključnega pomena.«

Če je kos zanimiv, ga lahko vedno predelamo.

Velik pomen ima tudi posebna politika zaposlovanja: »V povprečju zaposlujeemo več kot polovico oseb s posebnimi potrebami, ki bi bili sicer breme za lokalne skupnosti in državo. S tem, da jih zaposlimo, jim vrnemo dostojanstvo in omogočimo, da se samostojno preživljajo. Naše socialno podjetje zato izvaja izredno pomembno vlogo pri zmanjševanju revščine in socialnih razlik.«

Cena in zdravje

Velik korak so naredili tudi pri ozaveščanju o ponovni uporabi. Najprej so ljudje nosili marsikaj k njim. Sčasoma so se navadili, da ne sprejemajo uničenih izdelkov in umazanih oblačil. »Ni treba, da oblačila dajo v čistilnico, preden jih prinesejo k nam. Prav tako ni nič hudega, če so izdelki posamični, saj potem mi naredimo kombinacije, ki so funkcionalne in estetske. Ljudje vse izdelke oddajo brezplačno, pri nas dobijo navodila in nasvete za zmanjševanje odpadkov ter ponovno uporabo predmetov. Izdelke dobimo tudi od pravnih oseb, saj imamo pridobljeno okoljevarstveno dovoljenje. Trgovine nam oddajo odpisano in poškodovano blago, ki ga vključimo v ponovno uporabo, vrtci in šole zamenjajo opremo, ki jo prevzamemo, obnovimo in potem vrnemo v ponovno uporabo. Prav tako prevzamemo ostanke v različnih podjetjih: vse to, kar bi bilo zanje odpadek, so za nas surovine. Cene naših izdelkov so v višini 10 % cene enakega novega izdelka, pri čemer je funkcija enaka. Za zdravje pa so naši izdelki v prednosti, saj imajo bistveno nižjo vsebnost kemikalij.«

Okoljska in družbena odgovornost

V Centru ponovne uporabe poudarjajo, da s svojim delom ozaveščajo o številnih možnostih ponovne uporabe, kompostiranja in recikliranja, ki ne nazadnje zmanjšujejo tudi stroške vsakdanjega življenja. Dr. Marinka Vovk dodaja, da se je sicer odnos do ponovne uporabe in recikliranja »bistveno spremenil v pozitivno smer, saj je trend sodobne družbe usmerjen v okoljsko in družbeno odgovornost. Zato sledimo razvojnemu trendom razvitega sveta, ki daje možnost posamezniku in družbi, da ravna odgovorno in lahko izbira med globalizacijskim pristopom, ki ne upošteva realne cene izdelkov in zunanjih stroškov, ter lokalnimi izdelki, ki neposredno povečujejo možnost zaposlovanja v lokalnem okolju. To je tudi naša usmeritev, pri čemer so v ospredju ljudje.« CPU kot partner sodeluje tudi v mednarodnih projektih, kot je SURFACE, ki prinaša nova znanja trajnostne strategije različnim sektorjem.

Ljubljansko podjetje Snaga Centru ponovne uporabe nudi brezplačno uporabo prostora in krije obratovalne stroške, kar je za poslovanje socialnega podjetja ključnega pomena. »Z ljubljansko Snago imamo vzpostavljen poslovni model sodelovanja, ki v ospredje postavlja družbeno odgovornost in krožno gospodarstvo,« za konec doda direktorica. Brez njihovega sodelovanja te dejavnosti ne bi mogli izvajati.

Ljubljana je gostila konferenco o krožnem gospodarstvu

Karmen Žirovnik, foto: Matej Očko

V Ljubljani smo zavezani trajnostnemu razvoju mesta, saj smo prepričani, da je to edina pot v prihodnost, hkrati pa naša zaveza do prihodnjih generacij, da jim bomo okolje zapustili v vsaj tako dobrem stanju, kot smo ga dobili mi. Promocijo načel krožnega gospodarstva smo zaokrožili z odmevno konferenco mreže evropskih mest Eurocities, ki je sredi novembra potekala v Ljubljani.

Odmevna konferenca je Mestni občini Ljubljana prinesla nagrado za dogodek leta 2017.

»Planet je v velikih težavah, predvsem glede klimatskih sprememb. Če želimo obdržati okolje vsaj tako ohranjeno, kot ga imamo danes, morajo vsa mesta sprejeti pravilo zelenih prestolnic. Le skupna trajnostna pot evropskih, seveda pa tudi svetovnih mest, nas bo popeljala v kakovostno življenje prihodnosti.« Zoran Jankovič, župan MOL

»Verjamem, da je skrb za okolje ena od temeljnih dolžnosti vsakega zemljana. Kot optimistka verjamem, da bo to zavedanje raslo eksponentno, pa tudi, da je še vedno čas, da pravilno postavimo prioritete glede prijaznejšega odnosa do narave.« Iza Login, soustanoviteljica fundacije Login5

»Obisk konference je bil nad pričakovanji, saj se je udeležilo več kot 600 delegatov iz 120 evropskih mest, med njimi kar 60 županov in podžupanov, tudi župani Dunaja, Amsterdama, Rotterdama in Talina.

»Trajnostne prihodnosti ni brez trajnostnih mest, zato je potrebno, da se vsi odločevalci v mestih opogumijo in postanejo voditelji.« Janez Potočnik, soproedsednik Mednarodnega foruma za upravljanje z viri (IRP) pri Okoljskem programu Združenih narodov (UNEP)

»Leta 2020 bodo polovico vseh novih osebnih avtomobilov v Sloveniji predstavljala električna vozila. To sem napovedal že pred leti, danes pa to trdim še z večjo gotovostjo.« Matej Čer, prokurist in ustanovitelj družbe Avantcar

»Župan Zoran Jankovič, hvala, da ste Ljubljano preobrazili v trajnostni dragulj.« Anna Lisa Boni, generalna sekretarka mreže mest Eurocities

»Zeleno prihodnost ustvarjajo mesta in tisti, ki v njih živijo.« Daniël Termont, predsednik mreže mest Eurocities

»Krožno gospodarstvo je prava pot v prihodnost mest, a se moramo zavedati, da je moč v rokah potrošnikov. Zato jih je treba ozavešiti in jim predstaviti možnosti, ki jih imajo.« Violeta Bulc, evropska komisarka za mobilnost in promet

V okviru 10. poslovne borze Conventa so 24. januarja podelili nagrade Kongresna zvezda Nove Evrope. Mestna občina Ljubljana je za organizacijo konference EUROCITIES prejela nagrado za dogodek leta 2017 (Conventa Best Event Award).

Intervju z Matejo Benedetti

Obleke iz jabolčnega usnja so se želeli vsi dotakniti

Karmen Žirovnik, foto: Matjaž Očko

Mateja Benedetti je odgovorna modna oblikovalka, ki je po številnih bogatih gledaliških kostumografijah prešla na kreacije iz inovativnih eko materialov, s katerimi opozarja na posledice onesnaževanja okolja in izkoriščanja delavcev. V ekološko smer jo je vleklo že na fakulteti, ko je izdelala kolekcijo iz odpadnih pletenin, a takrat na trgu še ni bilo materialov za ustvarjanje trajnostne mode. Po več letih dela in opozarjanja nase se je lotila snovanja najbolj etične in ekološke modne blagovne znamke.

Mateja Benedetti ustvarja pod blagovno znamko Matea Benedetti. Pri oblikovanju modnih kosov uporablja jabolčno in ananasovo usnje, ekološko svilo, bambus, konopljo, ekološki bombaž in materiale »New Life«, narejene iz recikliranih plastenk.

Mateja Benedetti, zakaj ste se odločili za ekološko modo?

S Sašo Kladnik, ki je moja nepogrešljiva sodelavka, sva razpravljali, zakaj se velike blagovne znamke ne lotijo izdelovanja bolj etičnih in ekoloških oblačil, saj imajo bistveno večje možnosti kot posamezni oblikovalci. Nato sva si kar sami postavili izziv, da poskusiva ustvariti etično in ekološko blagovno znamko z najvišjimi možnimi vrednotami v modni industriji, torej, da je pod nadzorom vse – od semena in predelave, tako da čim manj obremenjuje okolje in nima škodljivega vpliva na človekovo zdravje, do pošteno plačanih delavcev, ki so vpeti v ta proces. Ter da poskušava s tako blagovno znamko tudi dobro živeti in predvsem ustvarjati na podlagi vrednot, ki so nama pomembne.

Kakšen trajnostni prispevek prinašate Ljubljani?

Oblčila so premikajoča se snov, tako kot zrak, danes v Ljubljani, jutri v New Yorku, zato je prispevek mestu Ljubljana ravno ta, da tako inovacijsko podjetje ustvarja v prestolnici, ki ni modna, je pa trajnostna na več področjih. Znanje, ki ga prinašam v to okolje, zavest o oblačilih, možnost nakupa, ali pa to, da si navdih nekemu, ki začenja poklicno pot: vse to govori o tem,

kaj se pravzaprav dogaja v naši prestolnici. Zanimanje za takšno blagovno znamko seže dosti dlje in privablja tuje kupce in goste.

Ste v sklopu blagovne znamke razmišljali tudi o oblikovanju modnih dodatkov?

Seveda, modni dodatki in obutev so v naših načrtih, ko bo blagovna znamka utečena in pripravljena na naslednji razvoj izdelkov, ki bodo trajnostni. Za zdaj je še najbolj obetavno ananasovo usnje, vendar ga moramo še preizkusiti.

Obleka iz jabolk. Tisti, ki ne pozna jabolčnega usnja, si je ne zna čisto predstavljati. Nam lahko na kratko opišete, kaj pomeni obleka iz jabolk?

Pri oblačilu iz jabolk govorimo predvsem o materialu, ne obliki. Eden večjih problemov pri onesnaževanju okolja je predelovalna industrija usnja, kjer gre ne samo za neetičnost in onesnaževanje, temveč tudi za boleznijo in izkoriščanje delovne sile. Dobrih alternativ zares ni, umetno usnje je namreč iz naftnih derivatov, kar spet predstavlja problem za okolje. Usnje iz jabolk je v 50 % narejeno iz odpadka jabolk iz predelave v živilski industriji. To ne pomeni, da je to najboljša rešitev, smo pa zelo blizu. Jabolčno usnje je reciklaža in ni živalskega izvora.

Jabolčni odpadki se posuši, zmelje v prah in nanese na tekstilno osnovo v kombinaciji

“ Pri blagovni znamki Matea Benedetti stremimo k 100-odstotni prijaznosti do planeta.

s premazi sintetičnega izvora. Toda lahko rečem, da smo v fazi, ko smo prišli do še boljše rešitve od jabolčnega usnja.

Sodelovali ste tudi na konferenci mreže evropskih mest Eurocities, ki jo je letos gostila Ljubljana. Kakšni so vtisi oz. rezultati sodelovanja z MOL?

Zame je bila to ena lepših konferenc, na katerih sem doslej sodelovala. Toliko spodbudnih projektov, ekip, pretočnosti, somišljenikov, pozitivnega vzdušja in radoživosti. Predvsem pa zanimanja za trajnostne projekte, krožno gospodarstvo, ureditev mest ... ne glede na pesimistične podatke, ki smo jih deležni skoraj vsak dan, je bilo res lepo slišati in videti toliko inovativnih zamisli na kupu. Sama sem

Podžupanja Tjaša Ficko je v obleki iz jabolk modne oblikovalke Mateje Benedetti tudi na odru pokazala, da v Ljubljani sledimo načelom krožnega gospodarstva.

odnesla kar nekaj novih poznanstev in bodočih strank, ki jih poleg izmenjave idej zanimajo tudi trajnostna oblačila.

Kakšne načrte imate?

Trenutno končujemo naslednjo sezono jesen/zima 2018/19, s katero se bomo predstavili v Milanu in Parizu, takoj zatem pa že oblikujem pomlad/poletje 2019. V Sloveniji bosta kolekciji na ogled na ljubljanskem tednu mode. Trenutno delamo na preboju na tuja tržišča. Obenem pa se zavedamo, da je potrebno za neoporečnost oblačil še marsikaj postoriti. Upamo, da bosta oporečnost in neetičnost tudi pri drugih znamkah že zelo kmalu stvar preteklosti.

Stane Jagodič, akad. slikar in publicist

Poezija svetlobe in senc

Nagrajena fotografija Dušana Šušteršiča

Foto: Dušan Šušteršič

Nagrajena fotografija

Prešernov trg je doživel številna preimenovanja in mnoge preobrazbe. Je najbolj obljuden prostor v mestu, na katerega se navezujejo štiri ulice, nabrežja Ljubljance in Tromostovje arhitekta Plečnika. On je staremu mostu dodal še dva nova in odprl široko promenado z imenitnimi pogledi na Robbov vodnjak ter

pogozden grič s pravilčno podobo gradu. Leta 1987 je bil prenovljen zadnjič, in to po načrtu arhitekta Eda Ravnikarja, ki je zasnoval enovit prostor in v geometrijsko središče vkomponiral krožno tlakovanje granitnih kock z žarki belega kamna.

Tudi udeleženca tokratnega natečaja Dušana Šušteršiča

je pritegnil jugovzhodni del trga ob močni jutranji svetlobi. Na odlično posneti črno-beli fotografiji je dal poudarek umirjeni skupini osnovnošolskih učencev pred Prešernovim spomenikom. Kompozicija vsebuje tri ravni: v ozadju pod svetlim nebom je silhueta Prešernovega spomenika s pesniško muzo in bolj ali manj zatemnjeno arhitekturno ozadje. V srednjem pasu pred spomenikom je lepo razporejena skupina šolarjev z nahrbtniki, v obliki temnih silhuet z ožarjenimi glavami (simbolika), tretjo raven v ospredju pa krasijo slikovite sence otrok na močno osvetljeni granitni površini. V dobi kričave barvitosti nam motiv v črno-beli tehniki poteši dušo z igrivo dinamiko svetlobe in senc. Motiv ima tudi izpovedno moč, saj učenci brez mobilnih telefonov mirno stopajo pod pesnikovo bronasto figuro. Avtor Dušan Šušteršič je osvojil nagrado po zaslugi motiva v domišljeni kompoziciji, primernem kontrastu in sporočilnosti.

Na tokratni natečaj je prispelo precej kakovostnih fotografij, med katerimi izstopajo dramatični nočni posnetek Tromostovja, živahni tekači Ljubljanskega maratona, igriv otročiček na stopnici Prešernovega spomenika, večerni nočno na Miklošičevi cesti, zasnežena drevesa pred frančiščansko cerkvijo, slikovita fasada Pošte Slovenija in razsvetljeni grad s temnim hribovjem v ozadju.

Nagradni fotonatečaj Moja Ljubljana

Avtor vsakokratnega izbranega posnetka motiva Ljubljane prejme 125 evrov. Fotografije pošljite najpozneje do 10. marca 2018 na e-naslov: glasilo.ljubljana@ljubljana.si. Za vse prejete natečajne fotografije si Mestna občina Ljubljana pridruže pravico, da jih objavi v tiskani in/ali spletni obliki glasila Ljubljana.

102

uresničena
Nove pridobitve v Mestni

dr. Uroš Grilc

Leto 2017 je bilo za Mestno občino Ljubljana ponovno investicijsko bogato in razvojno usmerjeno. V tokratni številki glasila Ljubljana predstavljamo vse projekte, ki so bili dokončani v letu 2017 in katerih sadove lahko prebivalke in prebivalci Ljubljane že uživamo. Projekte je v lanskem letu občina izvajala v 15 četrtnih skupnostih, največ, 29, v četrtni skupnosti Center, 9 v Mostah, 8 za Bežigradom, 7 v Trnovem, po 5 v Sostrem in Polju. Četrtna skupnost Posavje je dobila postajo BicikeLj, le Šentvid je v letu 2017 ostal brez novih pridobitev. V obeh četrtnih skupnostih pa se v tem trenutku odvijajo nove investicijske aktivnosti, ki bodo zaključene že letos.

Devet lanskoletnih projektov posebej izpostavljamo v fotoreportaži, trem – Art Centru, Bazi (nov center za nogomet) in Ludusu (nov center za odbojko na mivki) – se posvetimo podrobneje. Ne le kot uspešno zaključene investicije, izredno sveže so tudi v smislu novih programskih vsebin in športne ter kulturne ponudbe, ki jo prinašajo v mesto. Enega najbolj posebnih, vznemirljivih in tudi največjih projektov, obnovo Švicarije v Tivoliju, bomo podrobno predstavili v marčevski številki glasila, kjer se bomo ozrli tudi na vse projekte, ki se že odvijajo v letu 2018, še posebej na velik kohezijski projekt odvajanja in čiščenja odpadne vode. V aprilski številki pa boste lahko prebrali nekaj besed še o vseh drugih projektih, ki jih Mestna občina Ljubljana načrtuje do konca leta 2018, vključno z velikim projektom aglomeracije.

Foto: Miha Fras

23. Prenovljena zgradba z neprofitnimi stanovanji – Ob Ljubljanici

Foto: Dunja Wedam

17. Prenovljena Švicarija

Projekti v Mestni občini
Ljubljana v letu 2017

Četrtna skupnost	Naziv projekta	Zaključna vrednost projekta	Zaključek (2017)
1. Center	Podzemna zbiralnica odpadkov – Streliška 1	116.680 €	januar
2. Center	Mala ulica – rekonstrukcija vozišča in pločnika s tlakovanjem	464.784 €	januar
3. Več ČS	Novi drevoredi – nasaditev 300 dreves po celotni Ljubljani	100.000 €	januar
4. Črnuče	Izgradnja meteorne in fekalne kanalizacije, rekonstrukcija vodovodnega omrežja, vozišča Izletniške ulice ter ureditev javne razsvetljave	553.960 €	februar
5. Rožnik	Izgradnja stanovanjske stavbe Hiše Sonček na Vinčarjevi ulici	643.700 €	februar
6. Črnuče	Javno-zasebno partnerstvo: nova dvorana za športe na mivki v Športnem parku Črnuče	1.479.037 €	februar
7. Dravlje	Celovita komunalna infrastruktura Dolnice – Glince in Cesta Andreja Bitenca – ureditev fekalne in meteorne kanalizacije, obnovitev vodovoda, ureditev telekomunikacij, elektro in plinovodnega omrežja ter javne razsvetljave, razširitev ceste in ureditev pločnika.	1.779.942 €	marec
8. Rožnik	Izgradnja povezovalne ceste med Tržaško cesto in Cesto na Vrhovce – podvoz Vič	5.834.385 €	marec
9. Bežigrad	Vrtički ob Vojkovi – ureditev 64 vrtičkov z vso potrebno infrastrukturo v velikosti od 47 do 85 m ² , javni sadovnjak z 68 sadnimi drevesi različnih sort (jablane, hruške, slive, češnje in kutine)	608.018 €	marec
10. Šiška	Rekonstrukcija Ulice pod Hribom – varna pot v šolo	239.212 €	marec
11. Dravlje	Energetska sanacija Vrtca H. C. Andersena, enota Marjetica	227.853 €	marec
12. Polje	Širitev mreže četrtnih mladinskih centrov – nov Četrtni mladinski Center Zalog	77.000 €	marec
13. Dravlje	Izgradnja komunalne infrastrukture na Toškem Čelu – izgradnja povezovalnega vodovoda in pripadajočih objektov za oskrbo naselja Toško Čelo s pitno vodo	578.734 €	april
14. Trnovo, Vič	Mirje – preplastitev poškodovanega cestišča	19.520 €	april
15. Trnovo	Eipprova – rekonstrukcija voziščne konstrukcije in kanalizacijskega omrežja	473.279 €	april
16. Jarše	Letališka cesta in Kajuhova ulica – rekonstrukcija v štiripasovnico	1.134.028 €	maj

projekta v letu 2017

občini Ljubljana za boljšo kakovost življenja

Četrtna skupnost	Naziv projekta	Zaključna vrednost projekta	Zaključek (2017)
17. Center	Obnova Švicarije – novi ateljeji, umetniške rezidence in kulturni center	5.043.304 €	maj
18. Golovec	Sanacija podhoda pod Litjisko cesto	215.257 €	junij
19. Šmarna gora	Rekonstrukcija ceste skozi Gameljne – pločniki in ustrezna signalizacija, prehodi za pešce	221.289 €	junij
20. Moste	Ulica Vide Pregarc 34 – prenova 2. nadstropja samskega doma, 2 novi stanovanji in 6 bivalnih enot	436.850 €	junij
21. Rožnik	Izgradnja kanalizacije po Večni poti za Živalski vrt	215.948 €	julij
22. Rudnik	Kolesarska steza na območju Ob Dolenjski železnici	23.365 €	julij
23. Moste	Ob Ljubljani 42 – prenova objekta, 10 neprofitnih stanovanj	563.412 €	julij
24. Center	Začetek Šmartinske ceste – sanacija ceste in pločnikov	237.955 €	julij
25. Trnovo	Brv čez Lahov graben – povezava med parkovnim delom Parka Rakova jelša in območjem vrtičkov	107.573 €	julij
26. Trnovo	Otroško igrišče v Mestem parku Rakova jelša	31.000 €	julij
27. Center	Šubičeva ulica in Arkade na Slovenski cesti – obnova kanalizacije in vodovoda ter rekonstrukcija vozišča in površin za pešce na Šubičevi ulici; menjava in čiščenje tlakov v Arkadah, ureditev enotne javne razsvetljave in oglaševanja; postavitve taktilnih oznak za slepe in slabovidne ter klančin za gibalno ovirane	1.621.089 €	avgust
28. Center	Sanacija ceste in pločnikov – Cesta 25 talcev	143.999 €	avgust
29. Vič	Gradnja vročevodnega omrežja na območju Instituta Jožef Stefan	180.000 €	avgust
30. Center	Podzemna zbiralnica odpadkov – Šmartinska 6–8	105.000 €	september
31. Center	Masarykova cesta – urejanje parka	44.841 €	september
32. Sostro	OŠ Sostro, Cesta II. grupe odredov 47 – razširitev jedilnice	416.145 €	september
33. Center	Garažna hiša Kozolec – 2. faza: 249 novih parkirnih mest	4.200.000 €	september
34. Center	Obnova vročevoda in plinovoda na območju Metelkove ulice	305.000 €	september
35. Center	OŠ Majde Vrhovnik – obnova razdelilne kuhinje in jedilnice z zamenjavo tehnološke opreme ter obnova avle v pritličju	655.753 €	september
36. Bežigrad	Kolopark – izgradnja kolesarskega poligona za Bežigradom ob Linhartovi cesti	45.387 €	september

Foto: Dunja Wedam

27. Arkade na Slovenski cesti

Foto: Miha Fras

33. Vhod v garažno hišo Kozolec

Foto: Miha Fras

35. OŠ Majde Vrhovnik, obnovljena jedilnica

Foto: Miha Fras

36. Novi kolesarski poligon Kolopark ob Linhartovi

Foto: Miha Fras

41. Vrtec Zelena jama, enota Vrba

Četrtna skupnost	Naziv projekta	Zaključna vrednost projekta	Zaključek (2017)
37. Moste	Gradnja vročevoda Povšetova–Gortanova	230.000 €	september
38. Dravlje	Energetska sanacija Vrtca Mojca, enota Tinkara, Pečnikova ulica 11	425.177 €	oktober
39. Center	Energetska sanacija Vrtca Pod gradom, enota Prule, Praprotnikova 2	519.913 €	oktober
40. Center	Energetska sanacija Vrtca Vodmat, enota Vodmat, Korytkova 24	242.998 €	oktober
41. Moste	Dokončanje celovite energetske sanacije Vrtca Zelena jama, enota Vrba, Brodarjev trg 8	592.523 €	oktober
42. Moste	Protipotresna sanacija in sanacija temeljev Vrtca Zelena jama, enota Zelena jama, Zvezna ulica 24	330.360 €	oktober
43. Rožnik	Nova brv na Poti na Vrhovce	16.165 €	oktober
44. Šiška	Obnova vročevoda T600 med Drenikovo cesto in Rusko ulico – 1. faza	700.000 €	oktober
45. Center	Obnova vročevoda na Vošnjakovih ulici	160.000 €	oktober
46. Center	Obnova vročevoda na Malenškovi ulici	40.000 €	oktober
47. Črnuče	Gradnja in dokončanje kanalizacije za objekt Podgorica ter ustrezna ureditev meteorne kanalizacije v naselju Podgorica	342.307 €	oktober
48. Rudnik	Vrtec Galjevica – preureditev dislocirane enote OŠ Oskarja Kovačiča v enoto vrtca Galjevica, Dolenjska cesta 20	688.335 €	oktober
49. Bežigrad	Celovita prenova samskega doma, Knobleharjeva 24 – 71 bivalnih enot	1.990.000 €	oktober
50. Polje	OŠ Zadobrova – 1. faza obnove objekta – posodobitev učilnic	199.740 €	oktober
51. Center	Prenova Levstikovega trga – obnova asfaltnega vozišča	41.652 €	oktober
52. Center	Obnova Hribarjeve dvorane na Ljubljanskem gradu	635.247 €	oktober
53. Center	Prenova Gallusovega nabrežja	1.579.638 €	november
54. Center	Obnova vročevoda po Adamič-Lundrovem nabrežju	50.000 €	november

Četrtna skupnost	Naziv projekta	Zaključna vrednost projekta	Zaključek (2017)
55. Trnovo	Gradnja vročevodnega omrežja na območju Riharjeve ulice	185.000 €	november
56. Bežigrad	Gradnja vročevoda na Jarnikovi ulici	40.000 €	november
57. Šiška	Obnova in prestavitev plinovoda – Na dolih in Vodnikovo naselje	15.000 €	november
58. Polje	Prenova samskega doma Hladilniška – 23 stanovanjskih enot	1.225.010 €	november
59. Center	Mednarodni grafični likovni center, Pod turnom 3 – energetska sanacija	65.812 €	november
60. Vič	Prestavitev plinovoda na območju Jamnikarjeve ulice	50.000 €	november
61. Šiška	Prestavitev izstopnega dela plinovoda v Kosezah	100.000 €	november
62. Šiška	Obnova plinovodnega in vodovodnega omrežja v Kosezah – 2. del 5. faze	564.000 €	december
63. Šiška	Obnova vročevoda Celovška – Dravlje	1.200.000 €	december
64. Šiška	Gradnja plinovoda na Cesti Cirila Kosmača	180.000 €	december
66. Center	Podzemna zbiralnica odpadkov – Slovenska 55 a	120.000 €	december
67. Moste	Novo otroško igrišče v Parku Kodeljevo	539.983 €	december
68. Jarše	Pasji park v Šmartinskem parku	16.400 €	december
69. Šiška	Energetska sanacija Vrtca Najdihojca, enota Čenča, Lepodvorska 5	614.763 €	december
70. Center	Vrtec Vodmat, enota Bolgarska, Bolgarska 20 – energetska prenova	92.846 €	december
71. Šiška	ZD Šiška, Derčeva 5 – energetska prenova	973.579 €	december
72. Sostro	OŠ Sostro, podružnica Besnica, Besnica 21 – energetska prenova	128.259 €	december
73. Sostro	OŠ Sostro, podružnica Prežganje, Prežganje 7 – energetska prenova	105.925 €	december

Foto: Miha Fras

49. Prenovljeni samski dom na Hladilniški

Foto: Dunja Wedam

53. Gallusovo nabrežje

Četrtna skupnost	Naziv projekta	Zaključna vrednost projekta	Zaključek (2017)
74. Rudnik	OŠ Oskarja Kovačiča (stara šola), Dolenjska 20 – energetska prenova	123.389 €	december
75. Golovec	OŠ Božidarja Jakca, Nusdorferjeva 10 – energetska prenova	120.478 €	december
76. Trnovo	Vrtec Kolezija, enota Kolezija, Rezijanska 22 – energetska prenova	69.181 €	december
77. Bežigrad	Knjižnica Bežigrad, Einspielerjeva 1 – energetska prenova	84.259 €	december
78. Moste	OŠ Ketteja in Murna, Koširjeva 2 – energetska prenova	162.557 €	december
79. Center	Mestna uprava MOL, Adamič-Lundrovo nabrežje 2 – energetska prenova	46.812 €	december
80. Center	Mestna uprava MOL, Poljanska 28 – energetska prenova	38.568 €	december
81. Moste	ZD Moste-Polje, Prvomajska 5 – energetska sanacija	142.086 €	december
82. Sostro	OŠ Sostro, podružnica Janče z vrtcem, Gabrje pri Jančah 16 – energetska prenova	46.662 €	december
83. Rudnik	Športni park Rudnik – Strelišče, Dolenjska 11 – energetska prenova	87.299 €	december
84. Jarše	OŠ Nove Jarše, Clevelandska 11 – energetska prenova	643.031 €	december
85. Moste	Vrtec Otona Župančiča, enota Ringaraja, Na peči 20 a – energetska prenova	123.226 €	december
86. Center	Vrtec Vodmat, enota UKC, Bohoričeva 36 – energetska prenova	149.945 €	december
87. Polje	ZD Moste-Polje, PE Polje, Cesta 30. avgusta 2 – energetska prenova	360.900 €	december
88. Vič	OŠ Vič – stara šola, Tržaška 74 – energetska prenova	385.013 €	december
89. Jarše	Vrtec Zelena jama, enota Zelena jama, Zvezna ulica 24 – energetska prenova	648.278 €	december
90. Polje	Vrtec Pedenjped, enota Zalog, Cerutova 6 – energetska prenova	252.833 €	december

Četrtna skupnost	Naziv projekta	Zaključna vrednost projekta	Zaključek (2017)
91. Bežigrad	OŠ Bežigrad, Črtomirova 12 – energetska prenova	75.085 €	december
92. Bežigrad	OŠ Franceta Bevka, Ulica Pohorskega bataljona 1 – energetska prenova	257.644 €	december
93. Bežigrad	OŠ Savsko Naselje, Matjaževa 4 – energetska prenova	220.351 €	december
94. Trnovo	OŠ Kolezija, Cesta v Mestni log 46 – energetska prenova	203.726 €	december
95. Sostro	OŠ Sostro, Cesta II. grupe odredov 47 – energetska prenova	189.377 €	december
96. Center	Mestna galerija Ljubljana, Mestni trg 5 – energetska prenova	28.737 €	december
97. Rudnik	ZD Vič, PE Rudnik, Rakovniška 4 – energetska prenova	114.868 €	december
98. Območje več ČS	Širitev sistema Bicike(LJ) ob vpadnicah do obvoznice in do večjih trgovskih središč: ● 1. P+R Dolgi most ● 2. Bonifacija ● 3. Antonov trg ● 4. Brodarjev trg ● 5. Preglov trg ● 6. Bratovševa ploščad ● 7. BS4 – Stožice ● 8. Savsko naselje 2 – Linhartova cesta ● 9. Savsko naselje 1 – Šmartinska cesta ● 10. Situla ● 11. Štepanjsko naselje 1 – Jakčeva ulica ● 12. Živalski vrt ● 13. Cesta na Rožnik ● 14. Šmartinski park ● 15. Poljanska – Potočnikova ● 16. Srednja frizerska šola ● 17. Tržnica Koseze ● 18. Povšetova – Grablovičeva	Projekt je v celoti financiral zasebni partner.	december
99. Golovec	Javno-zasebno partnerstvo – izgradnja nove dvorane za mali nogomet v Štepanjskem naselju	1.650.000 €	december
100. Center	Podzemna zbiralnica odpadkov – Kotnikova 8a	110.000 €	december
101. Center	Izvedba parkirišča na Povšetovi ulici – 88 parkirnih mest, od tega 5 za invalide in 2 za električna vozila	295.249 €	december
102. Center	Art center, Pionirski dom, Komenskega 9 – celovita obnova objekta	2.179.237 €	december

Art center – prenovljena vila za

Staša Cafuta Trček

Obnovljena meščanska vila na Komenskega 9 v srcu Ljubljane, ki jo upravlja javni zavod Pionirski dom, je po letu in pol skrbne prenove odprla svoja vrata. Investicijo, vredno okoli dva milijona evrov, je financirala Mestna občina Ljubljana. Prenovo, ki zajema tisoč kvadratnih metrov, je projektiral arhitekt Janko Rožič iz arhitekturne skupine Odprti krog. Konservatorska dela je izvedlo podjetje Amoret, izvajalec gradbenih del je bilo podjetje Dema Plus s podizvajalci.

Prostori v Art centru so namenjeni zlasti likovni ustvarjalnosti otrok in mladih pa tudi starejših. »V središču mesta je polno kulturnih institucij, ki izvajajo programe za otroke in mlade: Mala ulica, Lutkovno gledališče, Sezam, Mini teater, Kinodvor. S prenovljeno stavbo Art centra je Ljubljana pridobila dodatno življenje, živahnost, igrivost in nagajivost. Priznam, da je pred nami velik izziv,« pove direktorica Pionirskega doma Vika Potočnik. Že sedaj likovne delavnice, ki so bile v času obnove na nadomestnih lokacijah, obiskuje preko sto dvajset otrok. »Vabljeni, da vstopite v našo hišo in se nam pridružite, saj vpisujemo skozi celo šolsko leto tako otroke kot tudi odrasle,« pravi direktorica. Ker za ustvarjanje

Foto: Miha Fras

Nekdanja družinska vila je danes namenjena otroški ustvarjalnosti.

ni nikoli prepozno, so kletni prostori namenjeni starejšim. Trenutno skupina po starosti zajema od štirinajst pa vse do štiriinšedemdeset let. Art center postaja lep primer večgeneracijskega projekta, kjer generacije niso ločene, temveč sodelujejo in ustvarjajo na istem mestu. V hiši se bodo nadaljevale različne razstave. Maja že lahko pričakujemo likovna dela otrok ljubljanskih osnovnih šol in vrtec, ki sodelujejo na tretjem likovnem festivalu LIKfest na razpisano temo »avtoportret«.

Od družinske vile do javnega prostora za likovno ustvarjanje

Konec 19. stoletja je ljubljanski mestni svetnik in nadporočnik Ivan Velkavrh, ki se je zavzemal za lepše mesto, dal na današnji

ulici Komenskega 9 zgraditi družinsko vilo, ki je z vseh strani krasila ulico. Leta 1926 je vilo kot družinski dom kupil Baltazar Baebler, a so stavbo po vojni leta 1947 tedanjima solastnicama, družinama Baebler in Breclj, odvzeli v denacionalizacijskem postopku. Denacionalizacijski upravičenci so leta 2003 prejeli odškodnino. Enonadstropna vila je leta 1962 postala prostor *Pionirske knjižnice*, z njo pa se je v hišo naselil pionirski duh. Klet vile je bila že med delovanjem knjižnice namenjena kiparskim delavnicam Pionirskega doma, ko pa se je knjižnica iz zgornjih prostorov izselila, so v Pionirskem domu z ustvarjalnostjo želeli napolniti celo stavbo. Ljubljanski mestni občini so ponudili svoj program ter se postopoma lotili obnove dotrajanih

Maruša Mahkota,

11 let, Cirkus in klovna

Mami je videla na internetu ta novi program in mi je

povedala zanj. Moj prvi odziv je bil – klovna, to je pa verjetno carsko! In res je. Med seboj se dobro razumemo. Spoznavamo predmete, ki jih klovni uporabljajo v cirkusu. Najbolj mi je všeč, ko vrtimo krožnike, žongliramo ter plešemo

s cilindrom. Vsak izrazi gibe na drugačen način. Veliko je improvizacije, a ravno to mi zaposli misli, kako najbolje izvesti določen lik.

Aron Čibej, 7 let, Gledališče

Tukaj uživam! Najraje imam igro, ko se med seboj opazujemo, nato pa zapremo oči in nas učiteljica prosi, da pokažemo z roko na osebo, ki jo je izbrala. Ta

vaja je težka, saj si ob premikanju težje zapomnim, kje je kdo.

Maša Rangus, 8 let, Učenje petja

Sreda je zame super dan! Petje mi je všeč in me razveseljuje. Rada nastopam. Trema sem že premagala. Nastopala sem tudi na velikem odru. Učiteljica Eva me ima rada in me posluša. Skupaj zapojeva tudi pesmi, ki jih sama izberem.

Katarina Marc,

4 leta, Bralna kultura – črkarija

Rada barvam pobarvanko in pesmico ponavljam za učiteljico.

Vitjan Košutnik,

7 let, Mladi raziskovalci

Jaz sem raziskovalec, znanstvenik in izumitelj. Najprej imam idejo v glavi, nato doma rišem izume na

list papirja. Težko razložim v besedi, lažje narišem. V Pionirskem domu spoznavam različne pojave. Zadnjič smo na primer slišali, kako nastane vulkan, danes pa smo izvedeli več o Pompejih.

Alma Medjugorac

Menendez, 9 let (levo) in Lana Pregl, 10 let, Animirani film

Zelo lepo sva se ujeli, saj imava dobre ideje in

kar največ otroške ustvarjalnosti

Foto: Nik Rovar

Župan in direktorica sta v družbi otrok takole odprla prenovljeni Art center.

PIONIRSKI DOM

Programi Pionirskega doma: grafika, kiparstvo in slikarstvo za otroke ter za odrasle. Priprave na sprejemne izpite. V kratkem bodo ponujali tudi filmske delavnice, delavnice animiranega filma, šolo mode ter arhitekturne delavnice. Enkrat na mesec izvajajo različne dogodke, kot so arhitekturno potepanje, radijske delavnice, jezikovno-kulturne in likovne delavnice.

Prireditve: mini koncerti, filmski večeri, razstave otroških del, razstave mladih umetnikov, gledališke predstave, plesne miniature, rojstnodnevne zabave, počitniške šole

Več informacij na www.pionirski-dom.si

prostorov in okolice. Gradbeno dovoljenje za prenovo vile so v Pionirskem domu pridobili leta 2014. S prenovo pa niso le obnovili stavbe, temveč so vhodni veži in drugim ohranjenim zgodovinskim elementom hiše vrnili nekdanji lesk, na primer keramiki na tleh, intarzijskemu parketu, kamnitim stopnicam, ograji na stopnišču, štukaturam, poslikavam in vratom.

Če hočeš biti dober človek, moraš biti umetnik

Ob petdeseti obletnici je Pionirski dom izdal Spominsko knjigo, v kateri so zbrani spomini ljudi, ki so obiskovali različne delavnice. Profesor dr. Janez Bogataj med drugim zapiše o spominih na likovni krožek v Pionirski knjižnici: »Čeprav v šoli nisem

imel težav, lahko rečem, da je bila Pionirska knjižnica moja prva šola. Seveda predvsem zato, ker smo imeli odlične mentorje in učitelje. Na prvem mestu je bil to akademski slikar in grafik, pozneje profesor na Akademiji za likovno umetnost Bogdan Borčič. Bil je kombinacija izjemnega znanja in prefinjenega pedagoškega občutka. Ob vsaki dokončani risbi, grafiki ali sliki smo se o njej vsi skupaj pogovorili. Borčič jo je analiziral, povedal, kaj je dobro in kaj bi avtor lahko še izboljšal.«

Slovenski oblikovalec plovil Japac Jakopin med svojimi spomini zapiše: »Tam so bile prijazne gospe, ki smo jih klicali tovarišice, kot v šoli. Lahko si pisal, risal ali pa igral na kakšen instrument. Vprašali so te, kaj bi rad počel, in to mi je bilo zelo všeč. Rad

sem risal, čeprav sem bil obupno slab risar. Ponavadi sem narisal čoln ali ladjo.« Akademski kipar Jiři Bezlej se spominja: »Polnih trinajst let sem obiskoval likovne tečaje in moji najsvetlejši spomini na otroška leta so povezani z njimi. Veliko bolj kot redna šola so vplivali name in me oblikovali, čeprav sem v šoli prebil po šest ur na dan, v Pionirskem domu pa le dve uri na teden. Zasluga za to gre predvsem umetnikom, ki so vodili tečaje. S svojo prijaznostjo, neposrednostjo in pristnim toplim odnosom do otrok so se tako razlikovali od učiteljev v šoli in na sploh od vseh odraslih, ki sem jih poznal, da se je v meni oblikovalo trdno prepričanje, da moraš biti umetnik, če hočeš biti dober človek.«

timsko sodelujeva. Priznava, da je do dobrega rezultata zelo težko priti. Animirani filmi so sestavljeni z veliko detajlov, fotografij in trajajo najmanj pet minut. Za današnjo animacijo bodo oživil predmeti – kovček, budilka, kavni mlinček ter skodelice za kavo.

Mila Prislan, 6 let, Ples

Igramo se različne igrice, v katerih spoznavamo

gibe. V eni besedi moramo povedati, kakšne sanje smo odplesali. Danes sem si zamislila, da sem voda. Moji sošolci imajo vsi drugačne ideje kot jaz. Malo prej smo oponašali tudi vihar, hobotnico in premagovali smo ovire.

Pika Topolnik, 12 let, Kiparstvo in slikarstvo

Pred šestimi leti sem začela obiskovati kiparstvo, pred tremi še

slikarstvo. Ko ustvarjam, se sprostim. Spomnim se prvega obiska, ko smo izdelali posodico, in na ta izdelek sem bila zelo ponosna. Od takrat do danes sem osvojila veliko različnih tehnik. Učitelj Iztok me zmeraj spodbuja, da preizkusim nekaj novega. Trenutno končujem sliko z jesenskimi barvami.

Liza Julija Gerželj, 13 let, Tuji jeziki

Španščino obiskujem že drugo leto, prejšnja leta

sem obiskovala delavnico risanja. Rada pridem sem. Všeč mi je. Veliko se pogovarjamo in snujemo različne situacije. Želim si obiskati Španijo in se tam tudi sporazumevati v njihovem jeziku.

Iva Ribarič, 11 let, **Eva Carmen Mulej Vukmirovič**, 10 let, in **Ema Iza Modic**, 9 let, Mala šola mode

Tukaj smo obravnavane kot prave modne oblikovalke. Skupaj z mentorico se dogovorimo, kakšne materiale bi želele uporabljati in katere izdelke bomo najprej kreirale, nato izdelale. V skupini nas je skupaj pet, med nami imamo tudi enega fanta, ki je že v vrtcu risal kreacije. Danes smo dokončale sobne copate in začele izrisovati osnovo za torbice.

V Ljubljani odbojko na mivki igramo tudi pozimi

Miha Štamcar, foto: Miha Fras

Športi na mivki so izredno priljubljeni in primerni za vse generacije.

Lani je svoja vrata odprl športni park Ludus v Črnučah, v okviru katerega so bila zgrajena igrišča za odbojko na mivki, tenis in mali nogomet ter prva dvorana za športe na mivki v Sloveniji. Že v poletnih mesecih so zunanja igrišča zaživela v vsem svojem sijaju, v zimskih pa se je pokazalo, da je dvorana za športe na mivki, prav posebej za odbojko na mivki, več kot dobrodošla novost tako za vrhunske športnike kot za rekreativce, pri čemer je ne uporabljajo samo Ljubljančani, temveč prebivalci celotne Slovenije.

Vse od oktobra skorajda ni dneva, ko v popoldanskih in večernih urah štiri igrišča za odbojko na mivki ne bi bila zasedena. Tako je bilo tudi ob našem obisku ob koncu delovnega tedna: ob treh zasedenih igriščih so imeli najmlajši na četrtem zabavo za rojstni dan.

»V zimskem času dosegamo zasedenost, ki smo si jo želeli. Tu in tam so še kakšni dnevi, običajno je to ob koncu delovnega tedna ali za vikend, ko niso vsa igrišča zasedena, toda zdaj, ko smo začeli omogočati tudi rojstnodnevne zabave, smo tudi to zapolnili. Dvorano imamo zasedeno do konca maja, v poletnih mesecih pa šest igrišč, kolikor jih imamo na voljo, ni bilo dovolj za vse, ki so si

želeli igrati odbojko na mivki. Zato zdaj razmišljamo, da bi naredili še kakšnega. Načrti za to že obstajajo,« je bil ob našem obisku zadovoljen Tomislav Šmuc, direktor športnega parka Ludus, ki je skupaj s partnerjem Martinom Hrastom tudi glavni »krivec«, da je Slovenija končno dobila prvo pokrito dvorano za odbojko na mivki. Pri sami gradnji se je zgledoval po skandinavskem modelu.

V javno-zasebnem partnerstvu

»Vprašanje je tudi, ali bi se brez javno-zasebnega partnerstva sploh lahko lotili dela, kajti 20 tisoč kvadratnih metrov zemljišča ni lahko dobiti, še težje pa kupiti. Zato smo razmišljali, kako združiti poletno

in zimsko sezono in čisto po naključju smo prišli do te lokacije, na kateri sem igral odbojko na mivki že v mlajših letih, saj nisem vedel, da je zemljišče v lasti Mestne občine Ljubljana. Glede na obseg samega projekta sem nato iskal partnerja. Odločil sem se za Martina Hrasta, s katerim sva včasih skupaj igrala dvoransko odbojko. Vse stroške urejanja in gradnje sva krila midva, občina pa je v projekt vložila zemljišče,« je začetek sodelovanja z občino opisal Šmuc. Šmuc je sicer nekdanji dolgoletni odbojgarski reprezentant, ki je imel zunanja igrišča za odbojko na mivki v najemu že pred začetkom gradnje športnega parka Ludus.

Celoten projekt je bil vreden milijon in štiristo tisoč evrov, ta znesek pa zajema vse, od gradnje dvorane do ureditve zunanjih igrišč za odbojko na mivki, parkirišč za potrebe športnega parka in okolice.

Ljudje radi igrajo odbojko na mivki

»Kaj vse ponujamo? Večino našega programa še vedno zapolnijo rekreativci, ki so naši najštevilnejši gostje. Imamo tudi šolo odbojke na mivki, in to tako za najmlajše kot za tiste, ki si želijo svoje znanje izpopolniti. V pokritem objektu imamo poleg gostinskega dela še manjšo večnamensko dvorano, ki je namenjena naši plesni šoli, v dopoldanskem času pa tu del svojega programa izvaja Britanska mednarodna šola v Ljubljani,« je dodatne dejavnosti opisal Šmuc, ki je prepričan, da je pokrita dvorana za odbojko na mivki dosegla svoj namen.

»V marketing nismo vložili kakšnih velikih sredstev, tu je še veliko rezerve in verjetno bi ob še večji prepoznavnosti svoje kapacitete še bolj zapolnili. Ampak da, potrdilo se je, da ljudje radi igrajo odbojko na mivki, da je to rekreativni šport, ki ni aktualen samo poleti, temveč tudi pozimi. Naša predvidevanja, ki smo jih imeli pred začetkom gradnje dvorane, so se izkazala za pravilna.«

Zaradi dvorane za odbojko na mivki za zdaj še ni veliko več igralcev in igralk, ki bi se popolnoma osredotočili na igranje odbojke na mivki. Se pa zanjo zanima vse več mladih odbojkarjev in odbojkaric. »Največjo bazo še vedno črpamo iz dvoranske odbojke, zato se povezujemo s klubi, predvsem z ekipama Črnuče ACH in Vital, ki sta bili najbolj pripravljeni pomagati z mlajšimi selekcijami. Mislim, da je prav v najmlajših selekcijah, se pravi pri mini in mali odbojki, priporočljivo, da otroci ob redni vadbi v dvorani enkrat tedensko igrajo tudi na mivki, saj mivka spodbuja eksplozivnost, skočno moč, preprečuje določene poškodbe,« je še dejal Šmuc, ki je v svoji bogati športni karieri z ACH Volleyjem med drugim osvojil pokal Top Teams, igral pa je tudi v sloviti Modeni in na Poljskem.

V Ljubljano iz Novega mesta

Omenili smo že, da so bila ob našem obisku vsa štiri igrišča zasedena. Na enem je svoje znanje preizkušal tudi Robert Burja, sicer rekreativec iz Novega mesta, ki pa najmanj enkrat na teden pride v Ljubljano, da bi igral odbojko na mivki.

»Če mi le čas dopušča, pridem tudi dvakrat tedensko. Ker drugje v Sloveniji ni podobne dvorane, moramo izkoristiti to, kar nam je ponujeno. Mivka človeku nudi najbolj naravno gibanje, za

Na mivki je zabavno tudi takrat, ko se pospravlja.

igranje odbojke na njej pa praktično ne potrebuješ nobene opreme. Do zdaj smo odbojko na mivki lahko igrali le poleti, pozimi pa smo bili prisiljeni igrati dvoransko odbojko, vendar sta to dva popolnoma različna športa. To je zdaj tisto, česar smo si želeli. Takšnih dvoran bi lahko bilo še več, saj bi mlajši igralci napredovali. Prepričan sem, da bi bila Slovenija hitro uspešna tudi na mednarodnih tekmovanjih,« je med odmorom dejal Robert Burja.

“ Zdaj imamo pri nas neskončno poletje.

Redna obiskovalka črnuške dvorane je tudi Anja Hlača Ferjančič, novinarka Vala 202, ki odbojko, tako dvoransko kot na mivki, spremlja tudi po službeni dolžnosti.

»Pred časom sem prijatelju, ki živi v Angliji, razlagala, da imamo zdaj pri nas neskončno poletje, kajti do zdaj smo odbojko na mivki lahko igrali le v poletnih mesecih. Zame je to velika sprostitev, tako da sem najmanj enkrat tedensko gostja te dvorane, pa tudi če mi manjka ena noga. Vsekakor je bila to odlična ideja, po službeni dolžnosti pa sem tudi nekaj časa spremljala, kako je dvorana nastajala. Brez pretiravanja lahko rečem, da je več kot dobrodošla, vesela sem, da vanjo prihajajo tudi otroci, da so tu na treningih tudi profesionalne ekipe in da je veliko rekreativcev,« ni skoparila s pohvalami Anja Hlača Ferjančič, ki si življenja brez odbojke skorajda ne more več predstavljati.

Dvorano imamo, potrebujemo še program

Med tistimi, ki so se najbolj razveselili dvorane za odbojko na mivki, je bil tudi Nejc Zemljak. Večkratni slovenski državni prvak v odbojki na mivki, sicer Mariborčan, je v preteklosti tudi sam nihal med dvoransko odbojko in odbojko na mivki, zdaj pa že nekaj let prisega samo na mivko. Tudi po zaslugi dvorane v Ljubljani je zdaj več doma.

»Pred tem sem bil v zimskih mesecih večinoma v tujini. Tako sem bil ali v Avstraliji ali v Celovcu, eno zimo pa sem bil tudi v Göteborgu na Švedskem. Dejstvo je, da je dvorana odlično nadomestilo za poletne dni, saj tako lahko odbojko na mivki treniramo tudi pozimi. Dvorani v Črnučah se pozna, da je nova, zato je kakovostna, ima dobro mivko in nam ponuja dobre možnosti za treninge. Vendar sama dvorana še ne prinaša tudi večjega števila igralcev, ki bi se čez vse leto ukvarjali z odbojko na mivki. Določene zadeve bo treba še organizirati, temu primerno prilagoditi programe, zato sem toliko bolj vesel, ker sem prejel obvestilo, da bo v tej dvorani začela Odbojgarska zveza Slovenije izvajati reprezentančne treninge. Če se bo to uresničilo, bomo kmalu dobili popoln dom,« je navdušeno razlagal Zemljak, ki meni, da bi bila črnuška športna dvorana lahko model tudi za druge podobne dvorane v Sloveniji, pa tudi drugod.

»Ko so se v športnem društvu Ludus odločili za gradnjo dvorane za odbojko na mivki, so imeli najbrž pripravljen tudi načrt B, če zadeva ne bi delovala. Ampak zdaj se je izkazalo, da bi Ljubljana mirno lahko imela še eno podobno dvorano, saj je zanimanje med igralci zelo veliko. To velja tudi za nekatera druga mesta v Sloveniji, saj so zdaj morebitni vlagatelji videli, da se z javno-zasebnim partnerstvom da marsikaj narediti,« je bil prepričan Zemljak.

V Bazi bo vsakdo našel nekaj zase

Miha Štamcar, foto: Miha Fras

Nekdo vedno prvi brce žogo: Boštjan Cesar, Bojan Jokić, Zoran Janković in Saša Abrić.

Ljubljana je na začetku leta v Štepanjskem naselju dobila nov športni objekt, ki je bil zgrajen na osnovi javno-zasebnega partnerstva. Po besedah slovenskih nogometnih reprezentantov Boštjana Cesarja in Bojana Jokića bo športni center Baza namenjen širokemu krogu uporabnikov.

»Naša vizija je zagotoviti prostor, kjer bodo lahko v sožitju trenirali rekreativci, mladi športni upi in profesionalni športniki. Predvsem najmlajšim želimo omogočiti dobre pogoje na začetku njihove športne poti,« je ob otvoritvi športnega centra Baza dejal dolgoletni kapetan slovenske nogometne reprezentance Boštjan Cesar, ki je bil pred šestimi leti idejni vodja projekta. V podjetju Trigemini je 51-odstotni lastnik, 25-odstotni delež ima Bojan Jokić, 24-odstotnega pa Saša Abrić.

»Predvsem smo želeli zadovoljiti svoje srce, saj smo odraščali na ulicah, na asfaltu, s tem objektom pa smo mladim športnikom ponudili dobre pogoje za

razvoj. Verjamemo, da bo dvorana polna: v Bazi so vsi dobrodošli,« je še dodal 35-letni Ljubljančan, ki zadnjih sedem sezon igra za italijansko ekipo Chievo.

Baza za šport in zdravje

»Ker želim tudi po koncu športne kariere ostati v športu, sem z veseljem prisluhnil Boštjanovi ideji, od njenega osnutka do izvedbe pa je trajalo pet let. V veliko pomoč nam je bila Mestna občina Ljubljana, ki nam je odstopila zemljišče. Veseli me, da je to v Štepanjskem naselju, kjer živi veliko ljudi, zato pričakujemo, da bomo imeli veliko otrok in rekreativcev in da bo Baza dobro obiskana,« je svojega reprezentančnega soigralca dopolnil štiri leta mlajši Bojan

Jokić, sicer doma iz Kranja, v letošnji sezoni pa si nogometni kruh služi v ruski ekipi Ufa.

»Športni center Baza ne bo namenjen le športu, ampak bo preko rekreacije skrbel tudi za zdravje. Del vadbenih prostorov bo namreč namenjen starostnikom s poudarkom na tistih elementih, ki jih najbolj potrebujejo. Poleg tega bomo nudili pomoč vsem športnikom in rekreativcem, ki bodo želeli svojo telesno pripravljenost dvigniti na višjo raven,« je dodatne storitve predstavil Igor Cesar, vodja pripravljalnega dela športnega centra Baza. Pri delu mu bosta pomagala tudi Blažo Marojević, fizioterapevt članske nogometne reprezentance Slovenije, in

Dvoranski nogomet je izjemno dinamična igra.

“Pomoč bomo nudili vsem, ki bodo želeli svojo telesno pripravljenost dvigniti na višjo raven.

Erika Krampelj, fizioterapevtka smučarske reprezentance Slovenije.

Pot do javno-zasebnega partnerstva

Mestna občina Ljubljana je o tem, da bi zemljišče ob Pesarski cesti namenili dvorani za mali nogomet, razmišljala že pred leti. Ko se je z idejo nanjo obrnilo podjetje Trigemini, je bila pot do izvedbe toliko lažja. Na junijski seji leta 2015 so mestni svetniki potrdili, da obstaja javni interes za športno dvorano, takrat pa so tudi sprejeli predlog akta o javno-zasebnem partnerstvu za projekt gradnje nogometne dvorane v Štepanjskem naselju. Temeljni kamen za športni center Baza so nato 11. junija lani skupaj položili župan Zoran Janković, Boštjan Cesar, Bojan Jokić in Sašo Abrić.

Občina je prispevala dve parceli v velikosti 4.000 m², poravnala je tudi stroške prestativte fekalnega kanalizacijskega voda, medtem ko so naložbeniki v objekt vložili okoli milijon in pol evrov ter ga dobili v upravljanje za trideset let, z možnostjo desetletnega

podaljšanja. Na podoben način je bila zgrajena tudi dvorana za odbojko na mivki, ki so jo slavnostno odprli maja lani.

Ljubljana, mesto različnih športov

»Ko smo vstopili v ta projekt, nismo vedeli za dvorano za športe na mivki v Črnučah. Mislim, da Ljubljana potrebuje čim več takšnih objektov, saj je nekaterim bolj všeč nogomet, drugim odbojka, tretjim badminton, najbolj pomembno pa je, da se mladi čim več ukvarjajo s športom,« je razmišljal Sašo Abrić, ki je poslovno vodil celoten projekt.

»Veseli me, da je to že drugi projekt v Ljubljani, ko so se športniki odločili, da ostanejo v svojem poklicu. S to dvorano se nogomet spet vrača v Štepanjsko naselje, številni slovenski nogometni reprezentanti prihajajo namreč prav s tega območja,« pa na otvoritvi nad novim športnim objektom v Ljubljani, ki tudi na ta način dokazuje, da je mesto športa, ni skrival navdušenja župan Zoran Janković.

NAD BAZO JE NAVDUŠEN TUDI JOSIP ILIČIĆ

Med številnimi gosti na otvoritvi športnega centra Baza je bil tudi Josip Ilić, Cesarjev in Jokićev soigralec v slovenski izbrani vrsti, ki trenutno igra za italijansko Atalanto in slovi kot velik ljubitelj malega nogometa. »Vsi trije, Boštjan, Bojan in Sašo, si zaslužijo pohvale, da so stopili v ta projekt in zgradili to čudovito dvorano. Mislim, da bo koristila prav vsem, od tistih najmlajših, ki bodo šele naredili svoje prve nogometne korake, do tistih, ki so že v poznih letih, a se še vedno ukvarjajo s športom,« je dejal Ilić, ki za zdaj o čem podobnem še ne razmišlja, saj je pred njim še nekaj let igranja nogometa na najvišji ravni. Vendar zaključil: »Kdo ve, nekoč v prihodnosti pa, zakaj pa ne?«

PROJEKTU BOTRSTVO NAMENILI 23 TISOČ EVROV

Na slavnostni otvoritvi športnega centra Baza so slovenski nogometaši zopet dokazali, da imajo veliko srce tudi zunaj igrišča, saj je Boštjan Cesar v imenu soigralcev Aniti Ogulin, predsednici Zveze prijateljev mladine Ljubljana Moste-Polje, izročil ček za 23 tisoč evrov. Zbrani denar so slovenski nogometni reprezentanti namenili projektu Botrstvo, v okviru katerega skrbijo tudi za mlade športnike iz socialno ogroženih družin. »Zbrana sredstva bodo šla v prave roke. Izredno sem hvaležna našim športnikom, tudi v imenu otrok, ki bodo prejeli ta sredstva,« se je Anita Ogulin veselila plemenitega dejanja slovenskih nogometašev.

Gibanje je življenje

Spodbuda

Štejte korake

Hoja je najbolj preprost način gibanja, pohodništvo pa sodi med najbolj priljubljene, a tudi dostopne gibalne ter športne dejavnosti. Primerna obutev in oblačila, morda še palice za pomoč pri gibanju ter nekaj prostega časa: to je vse, kar potrebujete zanjo. Za boljše počutje pa šteje vsak korak na vaši poti v službo, trgovino. Mimogrede boste prišli do številke 10.000 korakov na dan, kar že zadostuje za zdrav in aktiven življenjski slog.

Namig

Razvajajte se

Rekreacijo lahko brez pomislekov povežemo tudi s sprostitvijo, saj moramo po bolj ali manj napornih dejavnostih telesu povrniti moči. Za sproščanje uporabljamo različne načine, od najpogostejšega počitka v postelji, do že malce bolj zapletenega pravičnega prehranjevanja, poleg drugih metod pa priporočajo tudi masažo. Vsekakor pa bodite telesno aktivni in se odpravite na svež zrak, v bližnji park ali gozd.

Znani Ljubljančani o gibanju

Iztok Kordiš, ravnatelj Waldorfske šole Ljubljana, učitelj teka na smučeh, mestni svetnik

Živimo v času, ko nas skušajo na vseh področjih prepričati, da je tekmovalstvo nujno in da je edino, kar resnično šteje, zmaga. Seveda smo vsi veseli, ko naši košarkarji postanejo evropski prvaki, ali ko Peter Prevc, Tina Maze ali Ilka Štuhec pometejo s konkurenco, vendar je to le del zgodbe. Šport je, vsaj zame, veliko več kot tekmovalstvo. Je odkrivanje sebe, svojih sposobnosti, odkrivanje narave, raziskovanje neznanega in predvsem užitek v gibanju. Zato me od nekdaj najbolj pritegnejo športi, ki so tesno povezani z naravo: tek na smučeh, tek, veslanje, hribi ... posebno vztrajnostni športi, kjer resnično spoznaš svoje telo in psiho, hkrati pa lahko zares začutiš naravo. Gibanje je življenje, in to veselo, zadovoljno ter zdravo življenje. Zato je zelo pomembno, da smo aktivni kot posamezniki in kot družba. Pomembno je, da se čim več ljudi ukvarja s športom, s katerim koli, izbira je velika, vsak naj najde nekaj, kar ga veseli in mu daje zadovoljstvo. Seveda je to veliko lažje reči, kot pa potem narediti in redno delati, premagati je potrebno velikega nasprotnika – lenobo. Toda ta zmaga je za vsakega posebej in nas vse skupaj prav gotovo najpomembnejša od vseh zmag.

Nasvet strokovnjaka

asist. dr. Mojca Amon, dipl. fizioterapevtka, športna fiziologinja, doktorica znanosti, predavateljica na Zdravstveni fakulteti v Ljubljani

Vsak uspešen projekt se začne pri dobri osnovi. V sproščenem stanju telesa in duha. Kako doseči takšno stanje v današnjem drvečem svetu? Navadno ga lahko ohranjamo z redno pozornostjo, ki jo namenimo urjenju sprostitve. Vsak ima lahko svoj način sprostitve, le najti ga je treba. Ob naslednji telesni dejavnosti prisluhnite mišični kontrakciji in si predstavljajte, kaj se zgodi v mišici, kje občutite napetost ... Povežite um s telesom. Zajemite zrak, vdihnite svežino zraka skozi nos in podaljšajte izdih skozi usta. Opisano ponovite trikrat v vadbeni enoti. Tri enote zaznavanja delovanja mišic in tri sproščene dihalne enote. Vse izvajajte s poslušom do telesa oziroma, dokler je telesu udobno.

Novice

Razgibajmo Ljubljano tudi v letu 2018

Katarina Šinkovec, sekretarka Zveze športnih društev Krim

Leto kulturne dediščine ponuja bogat nabor dogodkov in programov, seveda predvsem na področju kulture. A tudi šport ima v našem glavnem mestu pomembno vlogo pri razvoju kulture. Kultura telesa v času sokolstva in telovadnih društev Partizan je za seboj pustila bogato snovno in nesnovno dediščino. Oživljamo in negujemo jo tudi skozi celoletni mestni program Razgibajmo Ljubljano. Prva od letošnjih prireditev se je že uspešno zaključila, ko smo s planiškim snegom pobelili Stritarjevo ulico in ponudili možnost teka na smučeh, malčkom pa smo postavili mini planiško skakalnico. A to je bil šele začetek. Nadaljevanje sledi: športna pomlad se bo začela 21. marca in bo trajala cel mesec, potem pa se bo športno poletje v Ljubljani začelo že 26. maja, saj s kajakaši, suparji, jadranci in drugimi društvi že pripravljamo poletno športno ponudbo. Vrhunec dogajanj bo med tednom športa, od 8. do 15. septembra, zaključek programa Razgibajmo Ljubljano pa bo na novembrskem sejmu Narava – zdravje. Vsi programi so za udeležence brezplačni, zato vas že sedaj vabimo, da nas obiščete na dogodkih, kjer se boste lahko pozanimali o možnosti vadbe v Ljubljani in se s strokovnjaki z različnih področij posvetovali, katera vadba je za vas dobra in kako spet začeti telovaditi, če ste popoln začetnik. O podrobnostih vsakega dela programa bomo seveda pisali tudi tule.

Foto: Dunja Wedam

Smučišče na Novem trgu je pritegnilo izjemno veliko število smučarjev.

Brezplačni vadbeni programi za popolne začetnike

Žiga Černe, strokovni sodelavec Športne zveze Ljubljane

Razgibajmo Ljubljano pa niso le posebej najavljene prireditve. Program z različnimi vsebinami in dejavnostmi poteka celo leto in njegov pomemben del so prav redne vadbe in tečaji. Ob pomoči Mestne občine Ljubljana in Fundacije za šport jih bo tudi letos precej brezplačnih, kar pomeni, da so dostopni vsakomur. Športna društva in klubi bodo čez leto ponudili okoli 2.500 vadbениh ur, namenjenih predvsem prvim korakom v šport. Od marca boste lahko izbirali med številnimi tekaškimi vadbami, učinkovito in celovito razgibali telo z nordijsko hojo, znanje in kondicijo nabirali tudi s kegljanjem, spoznali pa boste lahko tudi vse bolj priljubljeno športno plezanje v dvoranah in na naravnih plezališčih. Sredi marca se začenjajo tudi cestne, gorske in turne kolesarske vadbe, izleti in tečaji.

Tečaji varne hoje

Veliko nesreč v gorah se zgodi zaradi slabe telesne in psihične pripravljenosti, a tudi zaradi pomanjkljivega znanja pohodnikov. Za kondicijsko pripravo priporočamo redno telesno dejavnost in udeležbo na enem izmed petih

arsko razporejenih otrok.

brezplačnih tečajev varne hoje, ki jih pripravlja Gorska reševalna služba – Društvo Ljubljana. Da bo vaš korak varnejši in pot prijetnejša, bodo poskrbeli s tremi tečaji za zimsko (3. marca, 1. aprila in 24. novembra) ter dvema za poletno izletništvo ali gornštvo (19. maja in 30. avgusta). Na vseh pričakujte nekaj teorije in seveda precej praktičnih vaj na terenu. Razpise spremljajte na www.grs-ljubljana.si.

Protidopinški seminarji za rekreativne športnike

Ste se kdaj vprašali, kaj in koliko veste o nevarnostih dopinga, ki je razširjen v tekmovalnem in profesionalnem športu? Pa veste, da se širi tudi med rekreativci? Vede ali nevede lahko prepovedane oziroma za zdravje nevarne snovi zaužijete že s prehranskimi dopolnili, ki nam jih vsakodnevno ponujajo mediji. Pa sploh poznate zdravstvene posledice uporabe takih snovi, ki so v športu prepovedane? Slovenska protidopinška komisija pripravlja brezplačne preventivne seminarje za rekreativne športnike, kjer vas bodo seznanili z nevarnostmi, ki jih prinaša doping. Med šestimi seminarji bodo zadnjega, 10. aprila, pripravili v Ljubljani. Prijava je brezplačna, opravite pa jo po spletu na www.sloado.si.

Gremo na Orle

Športno društvo Zadvor vabi k rednemu pohajkovanju po Golovcu, Zadorskem hribu in drugih poteh, ki pripeljejo na Orle. Te ležijo na 453 metrov visokem hribu, ki je vzhodni podaljšek Golovca in sosed nekoliko višjega Molnika, dostopne pa so iz številnih smeri in izhodišč. Na kratkem pohodu, ki ni daljši od dveh ur, ne glede na smer, od koder se povzpnete na Orle, se boste naužili svežine. Poleg žiga v kartončku akcije vas ob Gostilnici Orle pričaka razgled na Barje in oddaljene hribe, ki obdajajo Ljubljansko kotlino. Več o akciji preberite na www.sportnodrustvozadvor.si.

Nov fitnes sredi mesta

Marca bo zaživela stara stavba Modne hiše na Naborjevi ulici. Namesto klasične mode pa ji bodo novo energijo in življenje dali predvsem rekreativni športniki. V njej namreč vrata odpira Fitcity center, ki bo tako postal največji fitnes center v Ljubljani. Ponudba, ki vam bo popestrila um, telo in duha, bo raznolika in cenovno ugodna. Podrobnosti preberite na www.fit-city.com.

Nogometna šola Cesar-Jokić vabi k vpisu

V Štepanjskem naselju so januarja odprli nov športni center, ki je namenjen vadbi rekreativcev, mladih športnih upov in profesionalnih športnikov, obenem pa je tudi pravi naslov za otroški nogometni vrtec in šolo. Vanju vabijo malčke in šolarje, ki želijo narediti svoje prve nogometne korake ter skozi zabavo in veselje spoznati igro nogometa. Program je namenjen otrokom v starosti od 4 do 11 let. Podrobnosti o celotni ponudbi Športnega centra Baza preberite na www.bazasporta.si.

Kaj boste počeli do pomladi

Do pomladi se v našem mestu in okolici obeta skoraj petdeset športnih prireditev. Med njimi bo največ planinskih in ravninskih pohodov: 17. februarja bo osnovni tečaj nordijske hoje (www.gibit.si), čisto blizu Ljubljane pa se boste 24. februarja lahko pod vodstvom odpravili na Klobuk (www.pdrtv.si) ali na nočni pohod ob polni luni (www.turni-klub-gora.si). Istega dne bo še možnost udeležbe na tečaju gornštva za zahtevne zimske ture (www.pd-ljmatica.si). 3. marca nikar ne zamudite malo daljšega, a zelo prijetnega pohoda po Jurčičevi poti iz Višnje Gore na Muljavo (www.prijetnodomace.si), 4. in 11. marca pa vas bodo pričakovali na vzponu na Toško Čelo (www.pd-ljmatica.si) oziroma na Katarino (www.pdrtv.si). Tekake prav kmalu čakajo trije dogodki: 17. februarja in 10. marca brezplačna skupinska teka za pripravo na Ljubljanski maraton (www.ljmaratonpriprave.si), 14. marca pa še tečaj tehnike teka (www.gibit.si).

Ker letošnjo zimo v Ljubljani ni snega, za zdaj ne moremo izvesti teka na smučeh, zato boste morali izvajalcem dogodkov slediti ven iz Ljubljane. In to predvidoma že 17. februarja v Rateče na tečaj teka na smučeh (www.tek.si). Istega dne se začne tudi popotovanje s tekaškimi smučmi po slovenskih visokih planotah (www.ppslo.com).

Organizatorji prireditev lahko brezplačno objavite dogodek preko spletnega mesta www.rekreacija.si.

Partnerji programa Razgibajmo Ljubljano so Športna zveza Ljubljane, Zveza športnih društev Krim, Zveza športnih društev Slovan, Športna zveza Univerze v Ljubljani, Mestna občina Ljubljana, Fundacija za šport.

Za objavo v glasilu Ljubljana ali v elektronskem tedniku Športni utrinki nam lahko novice pošljete na info@szlj.si.

Jutranja telovadba v dežju ali med cvetjem

1000 gibov za zdrav življenjski slog

Veronika Sorokin

Foto: Dunja Wedam

Z gibanjem v nov dan!

Znani latinski rek »zdrav duh v zdravem telesu« imamo na jeziku zlasti, kadar govorimo o zdravju v povezavi z gibanjem. Ponavljanje, kako pomembna je redna telesna vadba v vseh obdobjih človeškega življenja, lahko kaj kmalu postane utrujajoče in prazno, če temu in drugim podobnim rekom ne sledijo dejanja. Zato sem z veseljem pokukala med skupine navdušenih telovadk in telovadcev v Ljubljani in se поблиže seznanila z dejavnostjo vse bolj priljubljene Šole zdravja.

Rana ura zlata ura

Jutranje vaje na prostem, ki jih v Šoli zdravja izvajajo na številnih lokacijah v Ljubljani, z začetkom ob pol osmih ali osmih zjutraj, so bile zlasti v mrzlih decembrskih jutrih tik pred božično-novoletnimi prazniki najboljši pokazatelj resnosti članov. Ti so se ob tej zgodnji uri, ko se decembra šele komaj zdani, navdušeni in razposajeni zbrali v krogu in kot ob gongu brez obotavljanja začeli telovaditi.

Vaje vedno začnejo s tekom za ogrevanje, ki mu sledijo natančno zasnovane telesne vaje, prilagojene celovitosti človeškega

organizma, saj ga povežejo vse od prstov na rokah, prek glave in udov do stopal. Tako se stimulira več pglavlnlnh sistemov v telesu – limfni, arterijski, venski in živčni, kar pripomore k splošnemu boljšemu počutju. Vsaka skupina ima izbranega vodjo – mentorja, ki ima opravljen tečaj vadtelja in kaže vaje zbranim, vadba pa traja dobre pol ure.

Udeleženci so se strinjali, da je jutranji čas idealen za tovrstno dejavnost, saj je treba dan začeti pozitivno in organizirano ter si ga na ta način optimalno zapolniti. Tako tudi druge dnevne obveznosti in zaposlitve stečejo brez večjih ovir. To, da

telovadijo zunaj v vseh letnih časih, je, kot so povedali, najboljši način, kako vadbo preprosto vključiti v vsakdanje življenje. Menijo, da je predvsem pozimi tako tudi manj možnosti za različne akutne okužbe, stik z naravo pa je vedno dobrodošel. Pa poglejmo, kaj se je dogajalo na posameznih izbranih lokacijah!

Livada

Skupina, ki v okviru Šole zdravja telovadi na igrišču Kajakaškega kluba Ljubljana na Livadi, bo letos praznovala okroglih 10 let delovanja, na kar so vsi zelo ponosni. Je najstarejša in tudi najštevilnejša skupina,

združuje kar 45 članov, vodi pa jo gospa Silva Erlih. Posebnost njihove organizacije je, da se srečujejo vsak dan, tudi ob nedeljah in državnih praznikih.

Telovadni prostor je čudovit, med vadbo se oči spočijejo ob pogledu na Ljubljano, tamkajšnji kozolec pa še dodatno poskrbi za prijetno domače vzdušje. Ob dežju ga člani izkoristijo za nemoteno izvajanje vaj, ne manjka pa tudi priložnosti, ko pod njim priredijo rojstnodnevne zabave in številna druga skupna srečanja.

Gospod **Sekula Ivanović**, najstarejši predstavnik skupine Livada, ki bo marca dopolnil 82 let, je v Slovenijo pripotoval iz Črne gore leta 1959. O svojem udeleževanju v Šoli zdravja je povedal: »Telovadbo obiskujem že več let, zanj me je navdušil sosed. Redko zamudim kakšno srečanje, če se le da, pridem. Všeč mi je, da tako začnem dan in si ga aktivno zapolnim. Tudi sicer sem dejaven, ob hiši imam vrt, ki ga pridno obdelujem.«

Severni mestni park Navje

Relativno mlada skupina približno dvajsetih članov, ki je začela telovaditi novembra 2014, se srečuje na priljubljeni lokaciji v Severnem mestnem parku Navje. V zimskih dneh začnejo ob osmih zjutraj, tik ob otroškem igrišču v sklopu arhitekturne postavitve »Rastočih knjig sveta«, ob dežju pa poiščejo zavetje pod arkadami na nasprotni strani ob Železni cesti. Člani so pohvalili lokacijo kot izjemno, zlasti spomladi, ko tu cvetijo divje češnje in se lahko po parku sprehodiš kot na poročni dan, po snežno belih preprogah iz cvetja. S ponosom so povedali, da se jim včasih spontano pridruži tudi kdo od mimoidočih, ki opazi, kako navdušeno in sproščeno telovadijo.

Tudi na mrzel decembrski dan članom ni manjkalo energije, saj so po končanih vajah že hiteli v krajevne prostore občine Bežigrad, kjer so v predprazničnih dneh ustvarjali voščilnice za najstarejše člane Šole zdravja širom Slovenije.

Nekaj dragocenih trenutkov za splošen vtis o skupnih jutranjih razgibavanjih je z nami delila gospa **Ana Horvat**, ki bo letos praznovala svoj 88. rojstni dan. »Šolo obiskujem od leta 2015. Vaje mi zelo pomagajo zlasti zaradi težav s hrbtenico, sem pa tudi drugače precej aktivna. Pri svojem atriju imam nasad vrtnic, ki jim posvečam veliko nege, in rada pečem orehovo potico. V adventu sem za prijatelje in znance naredila kar 18 potic. Zelo pomembno je, da je človek tudi v starosti čim bolj dejaven.«

Koseški bajer

Tudi ta skupina telovadk in telovadcev, ki se od ponedeljka do sobote ob pol osmih zjutraj srečuje na travniku ob lesenem pontonu pri Koseškem bajerju,

je ena mlajših. Člani, ki so pred tem sicer že obiskovali Šolo zdravja na drugih lokacijah, večinoma v Dravljah in Šiški, tu telovadijo od maja 2016. Trenutno jih je približno 30, vendar se veselijo vsakega novega navdušenca, ki bi se jim želel pridružiti.

Travnik pri bajerju je prostoren, tu se lahko temeljito razgibajo in sprostijo ob pogledu na bližnji gozd in vodo, kjer sem in tja uzrejo tudi kakšnega laboda. Zaključek vaj si popestrijo s sproščeno pesmijo in jutranjo kavico, če jim le čas dopušča. Kot so povedali, jih telovadba povezuje, pomeni jim druženje in veliko dobre volje.

Skupino vodi gospa **Antonija Stanič**, ki je poudarila, da je vse v povezavi s Šolo zdravja prostovoljno: »Vsem najbolj ugaja dejstvo, da je vse neobvezno. Na ta način si lahko spontan, ali želiš obiskovati telovadbo ali ne. Redko se zgodi, da kdo manjka. Fino je tudi to, da je telovadba zjutraj in da vaje potekajo na prostem.« V okviru skupine Koseški bajer že več let zori tudi ideja o uvedbi pokritega prostora za telovadbo na javnih površinah, kjer bi se srečevale vse generacije. To bi bil skupni prostor za starejše in njihove vnuke, kjer bi se lahko igrali, telovadili itn. Zamisel je rasla v navezavi na pred leti izdelan projekt »slovenski kozolec ELAN« dr. Ivana Čuka in Janeza Matocha. O njej kot povezavi slovenske stavbne dediščine s sodobno uporabno vrednostjo je spregovoril izr. prof. **Uroš Stanič**, dr. elektrotehnike, ki prav tako telovadi na Koseškem bajerju: »Model slovenskega kozolca ima dušo in kot objekt kulturne dediščine v svoji inovativni vlogi sodi v odprto pokrajino. Posvečen telovadbi v naravi bi kozolec lahko postal novo središče dogajanj v mestih in zaselkih.«

Strokovno ozadje Šole zdravja

Idejni vodja, glavni motivator in ustanovitelj društva Šole zdravja je **Nikolaj Grišin**, dr. med., specialist nevrolog in manualni terapevt. Za seboj ima zelo razgibano življenjsko pot. Doma je iz kraja Ribinsk ob reki Volgi v Jaroslavljskem okrožju, nato je v mladosti odpotoval v Perm na Ural, kjer je študiral

na medicinski fakulteti. Od tam ga je pot vodila v daljni Tomsk v Sibirijo, kjer je končal še vojaško medicinsko akademijo in pridobil oficirski čin. Sprva je delal kot vojaški zdravnik v Belorusiji in Nemčiji, nato pa pripotoval v Slovenijo, kjer živi in dela že 15 let.

Zametki jutranje telovadbe v njegovi novi domovini so nastali že v Celju leta 2006, nato pa je vadbo nadaljeval v Piranu, kjer je takrat živel. Leta 2009 je z ustanovitvijo društva tudi uradno začel Šolo zdravja. Telovadbo je vodil sam, nato pa kmalu organiziral izobraževalne seminarje, kjer je izšolal nove mentorje. Mreža številnih vadbenih skupin po Sloveniji se vse bolj širi, kar je obenem tudi skrita želja idejnega pobudnika, in sicer pripeljati dejavnost v vsak kraj.

Strokovni vpogled dr. N. Grišina glede zamisli jutranje telovadbe temelji na upoštevanju anatomske-fizioloških posebnosti človeškega organizma s ciljem razbremeniti posameznikove težave, bodisi s sklepi, hrbtenico itn., ter delovati optimalno preventivno.

O viziji zdravnika v odnosu do telesnih vaj, prilagojenih posamezniku, je povedal: »Moto '1000 gibov za zdrav življenjski slog' skriva sporočilo, ki se neposredno nanaša na množičnost in akcijo. Ljudje moramo biti v vseh življenjskih obdobjih čim bolj dejavni. Izbor vaj, ki jih izvajamo v Šoli zdravja, temelji na upoštevanju zakonitosti pretočnosti v organizmu, njegove statike, moči solarnega pleksusa itn.«

Dr. N. Grišin je zelo vesel, da je njegova zamisel že po nekaj letih obrodila bogate sadove in da trenutno v Sloveniji vsako jutro v 130 skupinah telovadi že več kot 3000 ljudi. Razmišlja tudi o nacionalnem projektu t. i. »sobe zdravja«. Želi si, da bi vsaka skupina, ki vadi pod okriljem Šole zdravja, dobila prostor, kjer bi se člani lahko družili, imeli na voljo gradivo za izobraževanje, masažne mize in druge pripomočke ter tako pomagali sebi in drugim. Upa, da bodo država, občine in četrtne skupnosti zamisel prepoznale kot koristno.

Projekt Šole zdravja podpira Ministrstvo za zdravje RS. Letna članarina za posameznika je 20 evrov. Večina članov je starih od 60 do 65 let, vendar za pristop v Šolo zdravja ni nobene starostne omejitve. V okviru vadbe so med letom organizirani tudi številni izobraževalni seminarji, ekskurzije in regionalna srečanja. V Ljubljani je trenutno 21 skupin. Poleg omenjenih v reportaži, člani telovadijo še v soseski BS3-Bežigrad, Črnučah, Dravljah, na Fužinah, Kodeljevem-Slovan, Koleziji, v Novih Jaršah, Polju, na Prulah, pri Ruskem carju, v Savskem naselju, Šiški, Štepanjskem naselju, na Taboru-Park, v Trnovskem pristanu, na Viču, Vrhovcih in v Zalogu.

 Več o Šoli zdravja najdete na spletni strani www.solazdravja.com.

Ljubljana: gledališka prestolnica

dr. David Petelin

Odrska umetnost ima v Ljubljani gibko in plodno zgodovino. Monologi, dialogi, dramski trikotniki, maske in kostumi so preko etruščanskih pogrebnih ritualov in grške dramatike v času antične omike dosegli tudi rimsko Emono. Obiskovanje gledališča (teater iz gr. *théatron*) je bila oblika zabave, razkazovanja družbene moči (skozi sedežni red) in celo moralnega izobraževanja. Namišljene zgodbe, situacijska komika, tragika življenjskih usod, božanski miti, spletki, spretno besedičenje ter živa igra so navduševali že meščane v emonskem gledališču, ki je morebiti stal ob robu Trga francoske revolucije, kjer je na polkrožnih temeljih stoletja kasneje zrasla klasicistična Friedl-Recharjeva palača.

Iz jahalnice v Stanovsko gledališče

Srednji vek je sicer poznal ulične gledališke predstave in teatralne misterije, mirake in pasijone z versko vsebino, toda šele italijanska renesansa in njeno nostalgичno obujanje antičnih zgledov je prerodilo tako gledališko arhitekturo (Palladijev Teatro Olimpico v Vicenzi) kot grško-rimsko dramatiko. In ko so drami dodali še glasbeno ozadje, se je rodila opera, ki jo Ljubljančani poslušajo že od leta 1660. Čeprav je Ljubljana geografsko relativno blizu svetovljanskim Benetkam in njihovim znamenitim gledališčem, je dokaj pozno, šele z baročnim razcvetom mesta v 18. stoletju, dobila stalni gledališki hram. Vse do leta 1765, ko je bila deželna jahalnica pri vicedomskem dvorcu prezidana v Stanovsko gledališče pod pokroviteljstvom kranjskih deželnih stanov, so se predstave potujočih igralcev iz italijanskih in nemških dežel odvijale v jahalnici, Mestni hiši ter v plemiških domovanjih na Novem trgu. Imenitna dvonadstropna gledališka stavba, ki je sprejela do 600 obiskovalcev, je bila sicer večkrat prenovljena, dokler ni 17. februarja

1887 pogorela do tal, na njenem mestu pa danes stoji Slovenska filharmonija.

Nacionalna trenja tudi v kulturi

Rojstvo slovenske dramatike je neločljivo povezano z Antonom Tomažem Linhartom, ki je priredil prvi dramski deli v slovenskem jeziku po francoskem in nemškem vzoru. Linhartova veseloigra Županova Micka je bila krstno uprizorjena prav v Stanovskem gledališču v revolucionarnem letu 1789, komedija *Ta veseli dan ali Matiček se ženi* pa zaradi državne cenzure šele po pomladi narodov leta 1848. Prav 19. stoletje, stoletje vzpona meščanstva in evropskih narodov, je bilo prizorišče nemško-slovenskih nacionalnih trenj tudi na najvišji kulturni ravni – pri gledališču. Leta 1863 ustanovljeno Dramatično društvo v Ljubljani je postalo zametek poznejšega Slovenskega narodnega gledališča, tako Opere kot Drame, medtem ko je v deželnem (do leta 1862 stanovskem) in od leta 1911 še v Jubilejnem gledališču (današnji Drami) prevladoval nemški program.

Živahno 20. stoletje

Prav jugoslovanski okvir monarhične in socialistične države je omogočil razcvet slovenske gledališke scene, ustanovitev raznovrstnih gledališč in stalnih igalskih ansamblov, svobodno izražanje ter celo eksperimentiranje. Leta 1920 so v nekdanjem Mestnem domu za ljubljansko javnost odprli prvo marionetno (lutkovno) gledališče, in 6 let kasneje je na nekdanji Florjanski ulici, današnjem Gornjem trgu, ljubiteljsko Šentjakobsko gledališče razpisalo prvi abonma za tekočo sezono. Okrog leta 1952 je oblast ustanovila še Mestno gledališče ljubljansko in Slovensko mladinsko gledališče, v petdesetih letih pa so v odprtem duhu socialistične kulturne politike nastala tudi prva neodvisna eksperimentalna gledališča (eksperimentalno gledališče Glej, Oder 57). Obdobje samostojne Republike Slovenije gledališkim navdušencem prinese živahen razvoj neodvisnih gledališč, zasebna komercialna gledališča, pa tudi poulična gledališča (Ana Monro).

Foto: Dragan Babič, arhiv SLOGI

Foto: Tone Stojko

Mojca Jan Zoran

Ljubljanska gledališka krajina

Mojca Jan Zoran, Slovenski gledališki inštitut (Slogi)

Ljubljana je geografsko majhna prestolnica majhne države, a velika kozmopolitanska prestolnica, če jo doživljamo kot kultureželjni Ljubljančan ali obiskovalec Ljubljane. Še posebej to drži, če ljubimo gledališče. V gledališki sezoni 2017/2018 slavimo 150-letnico ustanovitve Dramatičnega društva v Ljubljani, ki je hkrati 150-letnica začetkov institucionalizacije in profesionalizacije slovenskega gledališča.

Danes je Ljubljana slovensko gledališko središče. Gledališče je seveda prisotno tudi v drugih krajih Slovenije, a nikjer v tako raznoliki podobi in obsegu kot v prestolnici. Že hiter pregled ljubljanskih kulturnih koledarjev pokaže, da v Ljubljani praktično ni dneva, ko ne bi mogli obiskati vsaj ene nove gledališke predstave ali z gledališčem povezane vsebine. Nesmiselno bi bilo naštevati dogodke, naj opis nadomestijo gledališke impresije, ki jih v meni oblikuje ljubljanska gledališka krajina.

Razgledi na ljubljansko gledališko krajino

Gledališče je z mano vsak dan in v Ljubljani je vedno živo. Odri Drame so prežeti z igralsko vrhunskostjo, tako igralsko družino nam lahko zavidajo tudi največja svetovna gledališča. Opera in balet v mali prenovljeni historični dvorani vzdržujeta

stoletno meščansko tradicijo. Cankarjev dom smelo vzpostavlja kontakt z mednarodnim prostorom. Slovensko mladinsko gledališče je oblikovalo mojo generacijo in oblikuje današnje. V Mestnem gledališču ljubljanskem se rokujeta kakovost in množičnost. Lutkovno gledališče Ljubljana razvija mlado gledališko publiko. Stara mestna elektrarna – Elektro Ljubljana, spoj industrijske dediščine in sodobne scenske umetnosti, je središče raznovrstnih neinstitucionalnih sodobnih gledaliških praks. Gledališče Glej goji svojstvenost in odpira gledališke prostore. Mini teater sploh ni mini in posega po velikih nagradah. Španski borci in Plesni teater Ljubljana sta dom sodobnega plesa, čakajoč na že desetletja izmikajočo se institucionalizacijo. Gledališče ŠKUC odpira prevečkrat prezrto. Eksperimenti v Kulturnici,

intimnost Pocket Teater Studia. V Hiši otrok in umetnosti, dvorani in Lutkovnem muzeju na Ljubljanskem gradu otroška domišljija razpira krila. Križanke, oder sredi Kongresnega trga – tu se odvijajo poletni gledališki spektakli za najširše množice. Ljubljanske ulice gostijo mednarodne umetnike uličnega gledališča. Gledališki dosežki študentov AGRFT vzbujajo upanje po skorajšnji ustanovitvi študentskega teatra. Šentjakobsko gledališče osuplja z dosežki ljubiteljev. Iz klubov odzvanja smeh, ki ga vzbujajo različni stand upi. Komercialne produkcije dosegajo visoke profesionalne standarde. Negledališki prostori, ki postanejo gledališče, izumljajo nove gledališke razsežnosti in opominjajo na ljubljansko gledališko infrastrukturo pomanjkljivost. V Slovenskem gledališkem inštitutu, v katerem domuje tudi Slovenski gledališki muzej, se srečujejo slovenska gledališka zgodovina, sodobna gledališka ustvarjalnost in gledališka stroka. Akademija za gledališče, radio, film in televizijo Univerze v Ljubljani je dom gledališke znanosti ...

Priljubljenost gledališča

»Najlepša iznajdba človeškega duha,« kot je gledališče označil prvi slovenski gledališki teoretik Josip Noll v *Priročni knjigi za gledališke diletante*, v Ljubljani vsako sezono beleži več sto tisoč obiskovalcev. Za mesto z manj kot tristo tisoč prebivalci je to impresivna številka in nas, z vidika gledaliških dogodkov in obiskov na prebivalca, postavlja ob bok

velikim kulturnim prestolnicam Evrope. A uspešnosti in kakovostne umetnosti ne merimo s številkami. O pomenu in priljubljenosti gledališča v Ljubljani govorijo večkrat razprodane dvorane, zvesti abonenti, več sto ponovitev predstav, ki se na repertoarjih obdržijo desetletja, kulturne predstave, ki oblikujejo in zaznamujejo generacije, obiskovalci, ki v Ljubljano na gledališke predstave in z gledališčem povezane vsebine prihajajo iz vse Slovenije, zamejstva in tudi tujine, tujci, ki živijo v Ljubljani in z občudovanjem in navdušenjem govorijo o raznovrstnosti in kakovosti ljubljanskega gledališkega življenja, pomembne domače in mednarodne gledališke nagrade in priznanja, s katerimi se lahko vsako sezono pohvalijo ljubljanski gledališniki.

Gledališke predstave, dogodki, festivali, znanstvena in strokovna srečanja, pogovori, umetniške rezidence, eksperimenti, instalacije, gledališka akademija in gledališke šole, gledališka dediščina ... so neločljiv del ljubljanskega vsakdana in gradniki kulturne podobe Ljubljane. Gledališče, pa naj nastaja v nacionalnih ali mestnih institucijah, pri neinstitucionalnih producentih, samostojnih ustvarjalcih, v gledaliških šolah ali kot ljubiteljska dejavnost, neizbrisno sooblikuje svetovljanski obraz Ljubljane. Ljubljanska gledališka krajina je ljubljanski in slovenski zaklad. In tega bi se morali zavedati.

Foto: arhiv SLOGI

Iz zbirke SLOGI – Gledališkega muzeja, zbirka Avgusta Černigoja, *Kostumski osnutek »Milijonar«, 1926*

Foto: arhiv SLOGI

Album nekaterih zgodnjih vlog Josipa Nollja na odru Dramatičnega društva v Ljubljani skupaj z njegovim portretom. Z razstave ob 150-letnici ustanovitve Dramatičnega društva v Ljubljani. Foto: arhiv SLOGI

GLEDALIŠČE ANE MONRO

Razvijamo novo tradicijo uličnega gledališča!

Pod imenom Gledališče Ane Monro (GAM) je za javni prostor in ulico leta 1982 začela ustvarjati gledališka skupina, ki sta jo ustanovila Andrej Rozman – Roza in Marko Kovačič, svojo umetniško pot pa je sklenila leta 2012. Iz nje se je razvilo društvo GAM, ki je danes osrednja ulično-gledališka organizacija v Sloveniji, naše osnovno poslanstvo pa je promocija in razvoj te umetnosti. Dejavní smo na področju kreacije (*Mati Korajža*, od 2012; *Kar nosimo*, od 2017), organizacije festivalov (*Ana Desetnica*, od 1998) ter na področju prenosa znanja (ŠUGLA, Šola sodobnih performativnih in uličnih umetnosti, od 2007). Vpeti smo tudi v mnoga mednarodna sodelovanja (evropska mreža *Circostrada*, od 2003; mednarodna strokovna srečanja *SAWA*, od 2011; evropsko združenje za izobraževanje *EFETSA*, od 2015).

S svojo prosto dostopno gledališko umetnostjo na ulicah po vsej Sloveniji in zunaj njenih meja nagovarjamo najbolj raznoliko občinstvo in spreminjamo namembnost prezrtih urbanih kotičkov v mestih. Privabljamo tudi ljudi, ki sicer ne obiskujejo kulturnih dogodkov. Najbolj prepoznavni smo po mednarodnem festivalu uličnega gledališča *Ana Desetnica*, ki ga v Ljubljani in po vsej Sloveniji vsako poletje obišče do 40.000 ljudi. V okviru tega poglobljeno raziskujemo naravo intervencij na ulici ter se zavzemamo za svobodno in komunikativno koriščenje javnega prostora, zato smo na jubilejni 20. *Ani Desetnici* v Ljubljani zasnovali dva koncepta umeščanja festivala v urbani prostor –

Dva obraza ulice in Dnevna soba – ki ju bomo razvijali tudi v prihodnje.

V letu 2018 boste lahko na ljubljanskih ulicah poleg *Ana Desetnice* srečali še njeni mlajši sestre, *Ano Plamenito* (jesenski festival noči in ognjenih ambientov, od 2009) in *Ano Mraz* (zimski mednarodni festival uličnega gledališča, od 2000), *Ana Monro* pa bo na njih prisotna tudi z novim interaktivnim projektom *Ulične igre*, s katerim vas vabi na edinstven sprehod skozi prestolnico.

Se vidimo na ulici!

<http://www.anamonro.si/>

ZAVOD EN-KNAP: borci za sodobni ples!

Vse od leta 2009, odkar smo v Zavodu EN-KNAP prevzeli vodenje Centra kulture Španski borci, smo ta prostor osmišljali v plesno prizorišče, kjer se ples s severa in zahoda Evrope sreča s plesom z vzhoda in juga. Število obiskovalcev vsako leto raste, letno presega 40.000, kar pa ne čudi, saj se v našem gledališču lahko vsako leto udeležite okoli 600 javnih dogodkov za vse starosti in okuse, od tega kar 200 plesnih.

V Španskih borcih poleg številnih gledaliških, glasbenih, izobraževalnih in dobrodelnih dogodkov nudimo domicil

mednarodni plesni skupini EnKnapGroup. Skupina, ki jo je leta 2007 ustanovil eminentni slovenski koreograf Iztok Kovač, je v tem trenutku edini stalni ansambel za sodobni ples v Sloveniji. Pisana sestava izjemnih plesalcev z vseh koncev sveta pod Kovačevim umetniškim vodstvom ustvarja tudi dela z mednarodno priznanimi koreografi in režiserji izrazito raznorodnih estetskih provenienc.

Letošnja sezona pa je za nas prav posebna, saj beležimo kar dva jubileja. EnKnapGroup je namreč v letu 2017 praznoval svojo **prvo dekado**, v kateri se je mlada in nadebudna skupina razvila v zrel plesni ansambel z izjemnim repertoarjem. To potrjuje naša najboljše svetovna turneja, ki bo plesalce popeljala na najpomembnejše odre in festivale sodobne umetnosti – Berlin, Pariz, Bruselj, Atene, Zürich, New York in Hongkong. V letu 2018 pa mineva tudi **25 let**, odkar je Iztok Kovač ustanovil Zavod EN-KNAP, nevladno organizacijo, ki je v četrto stoletja delovanja neizbrisno zaznamovala evropski ples ter katere zgodbo je v 25 letih pomagalo spisati več kot 500 ustvarjalcev in koproducentov s celega sveta.

Zato bomo v prihajajoči sezoni v seriji plesnih predstav, razstav in koncertov odkrivali njihova dela, raziskali, kaj jih navdihuje danes, in skupaj z njimi pogledali v prihodnost. Od 10. do 14. aprila pa pripravljamo zgoščeno serijo dogodkov, vezanih na jubilej, med katerimi bo tudi premiera skupine EnKnapGroup – plesna uspešnica »Mračna zveza« v koreografiji svetovno priznanega koreografa Josefa Nadjja.

Odkrivajte z nami skrivnosti plesa v Španskih borcih!

<http://www.spanskiborci.si/>

GLEDALIŠČE GLEJ

Najstarejše slovensko neodvisno gledališče

Glej neprekinjeno deluje že od leta 1971.

Vsako leto poleg odličnih lastnih produkcij na svojih deskah gostimo butično izbiro projektov iz bližnje in daljne okolice, za bodoče rodove pa skrbimo v izobraževalnih programih za mladino in študente. Naše predstave in sodelavci redno prejemajo potrditve in nagrade, uspešno pa sodelujemo tudi v mednarodnih mrežah in projektih. V Gleju vam vedno postrežemo z vrhunskim, a drugačnim gledališčem. Pri nas se naužijete alternative in eksperimenta, predrznosti in udarnosti, miline in oblin.

V Gleju se najboljši avtorji, režiserji in igralci spustijo z verige.

Na jedilniku to sezono:

- Orgija, tretji del trilogije trojca Stegnar/Brodar/Novak. Zabava za vso družino, če je družina polnoletna in se ima rada.
- Nov rezident, Tin Grabnar, ki celo leto dela s starostniki.
- Svež pristop Tjaše Črnigoj k prapravlji, sumerskemu best-sellerju, epu o Gilgamešu.
- Nadaljevanje Tragičnih turov, starogrškega pank benda Zale Sajko.
- Ponovitve uspešnic, kot so Zborovanje ptic, Bolj čudno od raja, Katarina po naročilu, Jure Novak: Zato sem srečen, Nikita. Rojena 1985., Britev ...

- In še delavnice.
 - In še predavanja.
 - In še glasba. In še miniaturre. In še festivali. In? Še ni dovolj?
- Glej, ni da ni.

<http://www.glej.si/>

KUD LJUD: *Neformalno na cesto*

Ljud smo neformalna skupina ustvarjalcev, ki se poigramo z gledališčem, predvsem pa verjamemo v živo umetnost, ki je v stiku z gledalcem. Skozi interakcijo gledalcev z nastopajočimi vzpostavljamo gledališče kot igro, prvinski ritual, predvsem pa kot družabni dogodek, in ne prireditev: pri dogodku nikoli ne veš, kaj se ti lahko zgodi.

Zanimata nas interakcija in razgrajanje v javnem urbanem prostoru, ki sprožata razmislek o namenu in družbeni umeščenosti našega delovanja. Sprva smo delovali pod okriljem različnih institucij, od leta 2006 pa smo povezani v skupino KUD Ljud.

Invazija je svojevrsten poseg v javni prostor: prinaša tako prostorsko inštalacijo – vesoljsko ladjo kot delavnice in interaktiven *happening* z rožnatimi Nezemljani, ki provokativno odpirajo vprašanja o drugačnosti in o (ne)sprejemljivosti vedenja. Naša vesoljska ladja je pristala že na več kot 80 mednarodnih festivalih. Prav tako smo vdrli v javni prostor s *Pocestnico*, *ready-made* galerijo na prostem, in poživili pogled domačinov in turistov na najrazličnejša evropska mesta.

Ozrite se za Ljudom in se odprite cestni ustvarjalnosti!

LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Ustvarjalno za mlado publiko

»Dajmo, dajmo, zaspančki, saj ste spali ves dan. Brž pokonci, poravnajte si perje, gremo na lov,« pravi oče Sovir svojim sovicam v pravljici Svetlane Makarovič *Sovica Oka*. V jubilejnim letu – 70-letnici Lutkovnega gledališča Ljubljana – se *Sovica Oka*, ki z iskrivimi dialogi posega v svet otroške igre, domišljije, muhavosti in domišljavosti, vrača na naš oder v novi postavitvi. Sicer pa v Lutkovnem gledališču Ljubljana nismo prav nič zaspani, saj nas »lov« na gledalce in dobre uprizoritve drži budne vse leto. Lani smo našli več kot 120.000 obiskovalcev,

kar nas po obiskanosti uvršča med najbolj obiskana slovenska gledališča. Otroke in njihove starše privabljamo z vznemirljivimi in prepoznavnimi predstavami, junaki kraljestva domišljije pa so že desetletja nepogrešljiv del zavesti številnih generacij in s tem eden od prepoznavnih in nosilnih elementov slovenske kulture. V Lutkovnem gledališču Ljubljana združujemo pestro paleto ustvarjalnih potencialov, katerih skupni imenovalec je predvsem ustvarjanje za mlado publiko. Vsako leto premierno uprizorimo 12 novitet, na repertoarju pa ostaja tudi okoli 35 predstav iz preteklih sezon. Posebej smo ponosni na uspešno povezovanje tradicije s sodobnimi uprizoritvenimi praksami, kar dokazujejo odzivi na našo predstavo *Misterij sove*, slovensko-francosko koprodukcijo z miniaturnimi lutkami začetnika slovenskega lutkarstva Milana Klemenčiča. »Preplet marionet, izdelanih po izvirnikih slovenskega lutkarja, videoprojekcij, ki razkrivajo

delo animatorjev in igralcev, ter sodobno preoblikovanega besedila, ki ga je na novo napisala sodobna avtorica Célia Houdart, je tako estetsko kot dramaturško pravi uspeh,« so ob premieri zapisali v francoskem Le Mondu.

Naša močna vpetost v mednarodni prostor se kaže s številnimi gostovanji po svetu, koprodukcijami, partnerstvi s sorodnimi organizacijami in mednarodnim festivalom sodobne lutkovne umetnosti *Lutke*, ki bo našo prestolnico tudi to jesen obogatil z izvirno, kakovostno in raznoliko mednarodno produkcijo.

Z gledališčem je naš svet lepši in bogatejši. Obiščite nas in se prepričajte!

www.lgl.si

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO

Vedno angažirano in aktualno!

V Mestnem gledališču ljubljanskem bomo kmalu obeležili 70-letnico delovanja, a kljub temu v svojem programu prav nič ne zaostajamo za sodobnimi uprizoritvenimi težnjami. K sodelovanju namreč vabimo mlade režiserke in režiserje, na odru pa poleg igralskega ansambla MGL nastopajo tudi študentke in študenti AGRFT, s katerimi vsako leto pripravimo tudi koncert v Kinu Šiška.

V eni sezoni ustvarimo 12 novih uprizoritev, v letu 2017 smo odigrali 407 predstav, ki si jih je ogledalo skoraj 104.000 gledalcev vseh generacij.

Nabor besedil in tematik zajemamo iz moderne dramatike, pri uprizarjanju klasičnih iger pa dajemo prednost tistim, ki omogočajo vznemirljivo konfrontacijo s časom, v katerem živimo. Z uprizoritvami želimo odpirati možnosti različnim žanrom in uprizoritvenim principom, predvsem pa se čim tankočutneje odzivati na svet okoli sebe. Tako smo se v prvi lotili gledališke kriminalne nadaljevanke z naslovom *Vranja vrata*, od aprila pa bo na sporedu nova nadaljevanke – *Praznina spomina*.

Veliko uprizoritev gledališča dosega zavidljivo visoko število ponovitev: letos smo zabeležili 250. ponovitev komedije *Vse o ženskah*, 150. ponovitev mjuzikla *Sugar – Nekateri so za vroče*, 100. ponovitev komedije *Čudežna terapija* in 50. ponovitev mjuzikla *Trač*.

Rekordno število obiskovalcev nas zavezuje k izboru široko zastavljenih in komunikativnih vsebin. Že v aprilu bo tako na sporedu premiera mjuzikla *Orlando* po motivih romana Virginie Woolf. Obiskovalcem je na voljo zelo raznolika in pestra abonmajska ponudba, v kateri lahko prav vsak najde kombinacijo predstav po svojem okusu. Sicer pa s predstavami gostujemo po vsej Sloveniji in tudi v tujini, na odrih MGL pa gostimo predstave drugih gledališč.

Edini med vsemi slovenskimi gledališči izdajamo strokovne knjige s področja teatrologije v zbirki Knjižnica MGL in razvijamo gledališki pedagoški program, ki je namenjen mentorjem in pedagogom. Predstave prilagajamo tudi senzorno oviranim, in sicer z bralnimi predstavami in nadnapisi, vse dvorane pa so dostopne tudi gibalno oviranim.

Pridite v Mestno, kjer je vedno živahno!

<http://www.mgl.si/si/>

MINI TEATER: *Nova dimenzija gledališča*

Mini teater je poseben na zemljevidu slovenskih neodvisnih gledališč, po enkratnem spoju inovativnega programa za otroke in postdramskega programa za odrasle. Ob umetniških vodjih Robertu Waltlu in Ivici Buljanu v Mini teatru režirajo mladi radikalni in izkušeni režiserski mojstri, igrajo najboljši slovenski in tuji igralci in na različnih področjih ustvarjajo umetniki vseh generacij. Mini teater je dobitnik številnih domačih in tujih nagrad, med drugimi tudi treh velikih nagrad in ene posebne nagrade Boršnikovega srečanja za najboljše uprizoritve v Sloveniji. Mnogi naši umetniki so prejeli številne nagrade, od Prešernovih, Župančičevih, ZDUS-ovih do Šugmanove, od nagrad Lutkovnega bienala in Zlate paličice do nagrade glavnega mesta Ljubljane.

Mini teater nagovarja najmlajše občinstvo z izredno kakovostnimi lutkovnimi predstavami, po drugi strani pa neguje umetniško gledališče na najvišji ravni.

Zvezdica Zaspanka, Pekarna Mišmaš, Saprarnišja sreča, Trije prašički, Natanovi otroci, Sneguljčica, Vsi tukai, vsi skupaj, Zapiranje ljubezni, Nemoč, Naj bo konec lep, Kozmopolis in še 30 drugih predstav je na programu!

V letu 2018 za odrasle pripravljamo predstave *Naš razred*, *Zgodba o nasilju*, *Vaginini monologi*, *Božiček*, *Hiša* in *Moj boj*, za otroke pa *Korenčkovega palčka* in *Deklico z vžigalicami*.

Pomemben in obiskan je tudi naš vsakoletni festival *Hiša strpnosti* z izjemnim filmskim programom, izobraževalnimi jutri, pogovori in koncerti, ki je za vse obiskovalce brezplačen.

Mini teater s sloganom MI(NI)SMOMINI je zagotovo eno najaktivnejših in najuspešnejših gledališč v našem prostoru. Ne, Mini teater zagotovo ni mini, ima čudovito dvorano na Križevniški ulici 1, ki je s prihodom Mini teatra doživela preporod. Okoli Mini teatra se je spletla nova kulturna četrt prestolnice, Križevniška, ki povezuje tako ustvarjalce in obiskovalce predstav, Ljubljančane in obiskovalce mesta. Dobrodošli v velikem svetu Mini teatra na Križevniški!

📍 www.mini-teater.si

SLOVENSKO MLADINSKO GLEDALIŠČE

V Mladinskem je vse lepo in prav

Slovensko mladinsko gledališče, bolj znano kot Mladinsko, je nekoliko odmaknjeno od uglednih lokacij v strogem mestnem središču, saj deluje v markantnih prostorih Plečnikovega Baragovega semenišča, ki se skriva med Navjem in Gospodarskim razstaviščem. Čeprav je bilo leta 1955 ustanovljeno kot prvo profesionalno gledališče za otroke in mladino, je njegovo ime danes malce zavajajoče. Konec 70-ih in v 80-ih se je namreč usmerilo v gledališke žanre, ki drzno premikajo meje konvencionalnih dramskih oblik. Odtlej je Mladinsko v tujini spoštovano ime in tisto slovensko gledališče, ki se je tam največkrat predstavilo. Lahko bi dejali, da počne vse tisto, česar druga gledališča ne: raziskuje, združuje klasiko s fizičnim gledališčem, predvsem pa samo sebe razume kot aktivnega družbenega akterja. Zato pogosto dreza v zakoreninjenost družbenih razmerij in deviacij, ki se kažejo v nacionalizmu, šovinizmu in anemičnosti, h kateri se zatekamo pred nesmisli digitaliziranega, k potrošnji in izkoriščanju naravnega sveta. Tudi zato so nam v preteklosti pogosto pritikalni oznake, kot sta *politično* ali *angažirano* gledališče. Sami nanje gledamo malce drugače: naš triindvajsetčlanski igralski kolektiv je vsestranski organizem, ki gradi žanrsko izjemno raznovrstne, polemične in drzne predstave, kakršnih ne more ponuditi nobeno drugo gledališče. Naj ponazorimo s tem, kar pripravljamo v prvi polovici leta 2018: še nobeno gledališče doslej ni v eni uprizoritvi združilo tako različnih in hkrati pomembnih ustvarjalcev, kot sta Janez Pipan in Dragan Živadinov, ki bosta skupaj poustvarila zgodbo

Odila Globočnika, Slovenca, odgovornega za tisoče mrtvih v koncentracijskih taboriščih. Še pred iztekom sezone, v kateri je v Mladinskem *vse lepo in prav*, bo premiero doživel mednarodni projekt *Narodna sprava*, ki bo problematiziral zlorabo tega koncepta ter preračunljivo izenačevanje ideologij za ozke politične interese.

Vabimo vas, da k vsemu, kar je *lepo in prav*, pristavite svoj *ampak*.

📍 <http://www.mladinsko.com>

PLESNI TEATER LJUBLJANA

Kalilnica sodobne plesne ustvarjalnosti

Plesni Teater Ljubljana, znan tudi kot PTL, je bil ustanovljen leta 1984, iz njega pa je izšla ali z njim sodelovala večina koreografov sodobnega plesa v Sloveniji. Ob koncu devetdesetih let je v neposredni bližini starega mestnega jedra (na Prulah) odprlo vrata prvo gledališče za sodobno plesno umetnost v prestolnici, v katerem je publiki na ogled pester izbor domače in mednarodne plesne ustvarjalnosti.

V tridesetih letih delovanja je Plesni Teater Ljubljana ustvaril več kot 250 novih plesnih predstav domačih in tujih avtorjev, ki prejemajo pomembne, tudi najvišje nagrade doma in v tujini.

Ustvarjamo zelo raznolike, kakovostne plesne predstave številnih domačih in tujih umetnikov za vse generacije, od vznemirljivih plesnih predstav za malčke in otroke do drznih in inovativnih predstav za mlade ter predstav uveljavljenih koreografov za odrasle in seniorje.

Kulturno-umetniški program poteka celo leto. Na leto uprizorimo več kot 100 plesnih dogodkov za vse generacije in ustvarimo preko 10 novih predstav. V juniju se odvija naš Festival plesnih perspektiv Ukrep, na katerem se predstavljajo mlade generacije domačih in tujih plesalcev in koreografov. Številni starši in njihovi otroci pa se še posebej navdušujejo nad našimi popoldanskimi in nedeljskimi dopoldanskimi

plesnimi predstavami za otroke. V letu 2017 si je naš umetniški program ogledalo 17.000 obiskovalcev.

Dobrodošli v razkošju plesa tudi vi!

 www.ptl.si

ŠENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Ljubiteljsko za ljubitelje

Šentjakobsko gledališče je že skoraj sto let prostor, kjer živita ljubezen do gledališča in veselje do odrskega ustvarjanja. Je eno najstarejših ljubiteljskih gledališč v Evropi s stalnim repertoarjem in vsakoletnimi abonmaji, ki deluje na način profesionalnih gledališč.

Nastalo je kot odgovor na skupno potrebo posameznikov po aktivnem preživljanju prostega časa, prepoznavanju vrednot prostovoljskih aktivnosti in promociji gledališča. In danes nas

združuje več kot sto članov vseh starosti, ki na odrske deske stopamo v prostem času.

In kje se vse to dogaja?

V dnevni sobi pariških meščanov z afriškimi maskami po stenah in dizajnerskimi lestenci, saj predstava *Bog masakra* Yasmine Reza postavi gledalca točno v središče družinske drame o nasilju. Intimno vzdušje nove *Male scene* na Vodnikovem trgu gledalce povabi, da sedejo naravnost v salon meščanskega para.

Na Šentjakobskem odru v Mestnem domu. Očitno je nekdo umrl – na odru je krsta, in na to opozarja tudi naslov predstave: *O mrtvih samo dobro*. Toda žalujoča družba pokojnikovih sorodnikov in sodelavcev kmalu začne razkrivati sočne prevare iz njegovega življenja, ob katerih se gledalci lahko jokajo samo od smeha.

V Gledališču Toneta Čufarja Jesenice, polnem gledalcev, ki čakajo, da se začne erotična igra o prijateljstvu. To je *Petelinji zajtrk* Ferija Lainščka. Poleg dogajanja so bile na Jesenice predstavljene tudi same vaje, študij in premiera predstave, saj je nastala v koprodukciji z Gledališčem Toneta Čufarja Jesenice. S to predstavo se Šentjakobsko gledališče odpira medregijskemu povezovanju po celotni Sloveniji.

To so prostori Šentjakobskega gledališča, ki je lani z več kot 150 uprizoritvami razvedrilo preko 20 tisoč gledalcev – in ki vedno in povsod ostaja prostor za zaljubljenca v gledališče.

Zaljubite se v Šentjakobsko tudi vi!

 <http://www.sentjakobsko-gledalisce.si>

SNG DRAMA LJUBLJANA

150. obletnica vrhunskega ustvarjanja

Slovensko narodno gledališče Drama Ljubljana tuji mediji pogosto opišejo kot osrednje in najstarejše dramsko gledališče v državi. Iz naše bogate tradicije rastejo izjemne sodobne uprizoritve, ki so plod ustvarjanja najboljših domačih in tujih režiserjev in njihovih avtorskih ekip.

Ponosni smo na številna domača in tuja priznanja ter vabila na mednarodne festivale vsepovsod po svetu, toda najbolj smo veseli zadovoljnih obiskovalcev: v posamezni sezoni Dramo obišče prek sto tisoč gledalcev, na gostovanjih po tujini pa si je naše predstave v zelo kratkem času ogledalo več deset tisoč obiskovalcev.

Z mednarodnim *Drama Festivalom*, ki bo maja potekal že petič, vsako leto v prestolnico pripeljemo številna gostovanja vrhunskih predstav. Poleg tega osrednji gledališki repertoar dopolnjujejo pedagoški program Mlade drame, koncerti Drama Akustike, nove gledališke prakse v okviru Drama Laboratorija, literarni večeri, koncerti in družbeno angažirane razprave v Drama

Kavarni: razgibano dogajanje skozi celotno sezono odpira vrata Drame in vabi vse hiteče ljudi, da se ustavijo, vzamejo čas za kulturo, razmislek, poglobljen pogovor, in šele nato odhitijo naprej.

V letošnji sezoni smo se odločili slavnostno obeležiti 150. obletnico ustanovitve ljubljanskega Dramatičnega društva, ki predstavlja pomemben korak k profesionalizaciji gledališča na naših tleh, razvoju slovenske kulture in jezika ter hkrati začetek zgodbe o ljubljanski Drami. Z jubilejnim repertoarjem in dvanajstimi premierami se tako poklanjamo nekaterim pomembnim in prelomnim gledališkim in literarnim ustvarjalcem pri nas. *Hlapci*, *Županova Micka*, *Zid*, *jezero*, *Krasni novi svet*, *Peter Klepec ali Kako postaneš pravi junak* in *Sveti mož* so nove uprizoritve, ki smo jih odmevno predstavili v prvem delu sezone in z njimi vzbudili široko navdušenje občinstva. Prvi mesec novega leta pa smo v Drami odmevno zaznamovali z vrhunskimi uprizoritvami *Visoške kronike*, *Pohujšanja*

v dolini šentflorjanski in *Grenkih sadežev pravice*. Veselimo se tudi sklepnega dela praznične sezone, ki prinaša še premierne uprizoritve Linhartove komedije *Ta veseli dan ali Matiček se ženi*, gledališki koncert po motivih Svetlane Makarovič *Prekleti Kadilci* in *Solzice* po motivih črtice Prežihovega Voranca.

Ob tem vas vabimo, da se sami prepričate, zakaj naš 45-članski igralski ansambel velja za enega najboljših v evropskem in svetovnem merilu.

www.drama.si

SNG OPERA IN BALET LJUBLJANA

Zasidrani v tradiciji in zazrti v sedanjost

Slovensko narodno gledališče Opera in balet Ljubljana je osrednje nacionalno glasbeno in baletno gledališče, ki je kot kranjsko Deželno gledališče svojo pot začelo leta 1892.

Skozi vihravih 125 let smo uspeli zakoreniniti trden steber umetnosti daleč okrog. Letos teče stoletje, ko je na pot profesionalizacije stopil ljubljanski baletni ansambel, takoj za njim pa še orkester našega gledališča.

Operni ansambel SNG Opera in balet Ljubljana, ki ga umetniško vodi Rocc, sestavlja 26 stalnih solistov, baletnega pod vodstvom umetniške vodje Sanje Nešković Peršin pa 44. Poleg tega ima Opera še svoj orkester in zbor.

Ponašamo se z obširnim repertoarjem iz sodobne in klasične glasbeno-gledališke ustvarjalnosti. Letno izvedemo šest premiernih uprizoritev, štiri operne in dve baletni. Na malem odru, imenovanem Oder -3, pa še dodatne aktualne projekte v sodelovanju z drugimi kulturnimi zavodi in gledališči pri nas.

Naše gledališče obišče vsako leto več ljubiteljev te umetnosti, zlasti pri mlajši publikii je z naskokom naraslo zanimanje za poustvaritve klasičnih del in sodobne umetniške stvaritve. Lani si je naše predstave ogledalo 82 tisoč obiskovalcev.

Poslanstvo največje kulturne institucije v državi je poleg ohranjanja slovenske tradicije, jezika in nacionalne zavesti domači in mednarodni javnosti predstavljati vrhunce glasbeno-gledališke in plesne ustvarjalnosti. Načrtno spodbujamo nastajanje izvirnih slovenskih glasbenih del in koreografij. Zavedamo se, da prav nacionalna Opera predstavlja edino možnost za ustvarjalno delo na visoki ravni za talentirane in ambiciozne slovenske operne pevce, baletne plesalce in orkestrske glasbenike.

Visok ugled institucije krepijo tudi gostovanja doma in v tujini. Februarja bomo z opero *Katja Kabanova* nastopili v Operi v francoskem Rennesu, z Beethovnovi opero *Fidelio* v Wrocławu,

z baletom *Doktor Živago* v Brnu, Moskvi in Sankt Peterburgu, spomladi pa s Pandurjevo *Simfonijo otožnih pesmi* v Južni Ameriki in s *Kaktusi* Alexandra Ekmana v Bonnu. Zvedavo in z zavedanjem, da umetnost obstaja le, če je v družbi dovolj vznemirjenja in dodane vrednosti, gledamo tudi v prihodnost ljubljanske Opere, ki je zaradi trdega dela in vrhunskih umetniških kreacij prepoznavna točka na evropskem zemljevidu visoke umetnosti.

Opera in balet vas pričakujeta!

<http://www.opera.si>

STARA MESTNA ELEKTRARNA – ELEKTRO LJUBLJANA *Vedno naelektreno gledališče!*

Stara mestna elektrarna – Elektro Ljubljana je prva elektrarna v Ljubljani, ki je od leta 1898, ko se je začel proces izgradnje, doživela mnogo sprememb. Skladno z modernizacijo so jo posodabljali in razširjali vse do konca druge svetovne vojne, ko je zastarelo tehnologijo zamenjala toplotna na obrobju mesta.

Nekoč revolucionarna tovarna je danes po zaslugi sinergije gospodarstva, dediščine in politike zažarela z novimi vsebinami. Zaščitena kot tehnični in kulturni spomenik v lasti Elektra Ljubljana, je bila prenovljena in je leta 2004 odprla vrata kot prostor sodobne umetnosti, ki ga upravlja zavod Bunker.

V Stari elektrarni vse leto poteka raznolik program sodobnih uprizoritvenih umetnosti, predvsem sodobnega gledališča in plesa, vsako leto pa predstavimo tudi nekaj izvirnih glasbenih in multimedijskih dogodkov. Na odru Stare elektrarne gostimo mednarodne festivale, med njimi festivala *Mladi levi* in *Mesto žensk*, predstavljajo se številni priznani slovenski in mednarodni neodvisni umetniki, ki v svojih umetniških raziskovanjih razpirajo

nova obzorja in oblikujejo samosvoje umetniške izraze. Stara elektrarna gosti tudi številne umetniške delavnice, javne debate, mednarodne konference, ki razpirajo pomembne družbene teme in jih povezujejo z umetnostjo. Stara elektrarna je energičen prostor umetnosti, družabnosti in presenečenj.

Letos predstavljamo umetnico Ireno Tomažin Zagoričnik z novo predstavo *Mes(t)u glasu*, avtorja Marka Bulca z novo predstavo *Prva altruistična predstava*, v marcu bo premiero doživela najnovejša predstava kolektiva Via Negativa: *365 PADCEV*. V poletnem času bo premiero doživela nova predstava kolektiva Beton Ltd.: *Kaesong*, avgusta bo slovenskemu občinstvu umetnike z vsega sveta predstavljala *21. mednarodni festival Mladi levi* in s tem odprl sezono jesenskega umetniškega vrvenja, ki bo prineslo premiere novih predstav slovenskih umetnikov, pa festivala *Mesto žensk* in *Animateka* ter mnoge druge dogodke.

Pri nas gledališče vedno preseneča. Ne verjamete?

 www.bunker.si

Za strpnost

dr. Tanja Pihlar

Foto: arhiv Mini teatra

Robert Waltl, igralec, režiser ter soustanovitelj in direktor Mini teatra

Nova gledališka sezona v produkciji Mini teatra prinaša dve novi predstavi za otroke in mladino: lutkovno predstavo *Vsi tukaj, vsi skupaj* ter dramo *Natanovi otroci*. Obe načenjata aktualno družbeno tematiko: kako se spopasti s predsodki, ki jih v družbi gojimo do tujcev, beguncev, do drugačnosti, različnih kultur in verstev. Predstavi sodita v okvir letnega programa Festivala Hiša strpnosti, pomembnega kulturnega dogodka, ki od leta 2015 poteka v Ljubljani, saj njegovi organizatorji želijo idejo strpnosti in razumevanja drugačnosti promovirati vse leto.

in preseganje predsodkov

Intervju z Robertom Waltlom

Soustanovitelj Mini teatra, umetniški vodja in režiser obeh predstav Robert Waltl je ob tem odgovoril na nekaj vprašanj:

Vsi trije avtorji besedil so z nemškega govornega območja. Ali je to naključje? Kaj vas vodi pri izboru?

Nemška literatura je že ves čas navzoča v Mini teatru – od Roberta Walserja *Schneewittchen after party*, Elfriede Jelinek do Heinerja Müllerja ... Nemški avtorji so pravzaprav na prvem mestu v umetniškem gledališču za mladino, ker se ukvarjajo z raznovrstnimi vprašanji, sodobnimi težavami in stiskami mladostnikov. Moja želja je, da v naš umetniški gledališki program za otroke in mladino vključujemo čim več vsebin, ki se dotikajo njihovih strahov, težav, vprašanj, stisk.

Gledališče je že v rimskih časih služilo temu, da so se gledalci na odru soočili

s težavami, naj so bile to smrt, vojna, izjemne situacije, ki so jih pripravile na to, kar se jim lahko pripeti v resničnem življenju. O tem govori tudi naša najnovejša predstava za odrasle *Naj bo konec lep* – o soočanju s smrtjo matere, o lastnem odnosu do matere, odhajanju in poslavljanju ...

Ulrich Hub, ki sem ga odkril z *Noetovo barko ob osmih* – v načrtu imam še nekaj njegovih dram –, mi je osebno zelo blizu. Naša najnovejša predstava *Natanovi otroci* govori o položaju v Evropi, ko se razraščata antisemitizem in ksenofobija. Tudi v Sloveniji, ki je del tega prostora, so se v zadnjem letu začeli pojavljati zanikanje holokavstva, antisemitizem, sovražnosti do tujcev, do drugačnih ...

V omenjeni drami spoznavamo religijo: zakaj so konflikti med tremi različnimi monoteističnimi religijami povsod po svetu, v »globalnem Jeruzalemu«, zakaj so te religije pogosto v središču različnih sporov in velikokrat sprožajo konflikte in vojne. Tekst nam to približa skozi ljubezensko zgodbo dveh mladih. Gre za dramo, ki se sicer dogaja v Jeruzalemu pred več stoletji, a nas nagovarja o današnjih problemih, je izjemno sodobno delo z vsemi najsodobnejšimi gledališkimi sredstvi, atraktivna kostumografija, video, glasba. V Hubovi zgodbi je poudarjen generacijski prepad – odrasli na vodilnih položajih gojijo zamere in nestrpnost do različnosti religij, medtem ko mladi zavračajo predsodke in javno poudarjajo, da sta potrebni spoznavanje in srečevanje religij. *Natanovi otroci* (se) sprašujejo, ali lahko razumevanje, strpnost in modrost spremenijo svet: »Jud, kristjan, musliman ... mar nismo najprej in predvsem ljudje?«

Od predstav s pravljичno vsebino do predstav z družbeno aktualno tematiko za otroke. Kako je prišlo do tega premika?

Pri predstavah za mlade je pomembna tema, ki jo obravnavamo, še zlasti pa način, kako se je lotimo. Pri nas izbiramo tekste, ki so primerni za njihovo starost, in pripravljamo pogovore po predstavah. Pred predstavami se povežemo z učitelji, da učence pripravijo nanje, pozneje nam pogosto pošljejo njihove misli, spise, vprašanja, risbe ... Podobno je s predstavami za najmlajše, za vrtčevske otroke, ki zdaj veliko več govorijo o drugačnosti in sprejemanju drugačnega –

takšne so skorajda vse Grimmove pravljice, od Žabljega kralja dalje, ki jih imamo že iz prejšnjih sezon. Če pogledate podrobneje naš program, boste ugotovili, da se že od samega začetka ukvarjamo prav s temi vprašanji in temami. To je naše poslanstvo v zadnjih letih. Ko smo začeli organizirati Festival hiša strpnosti, pa smo stvari samo še malo razširili. Prepričan sem, da o strpnosti, o razumevanju različnosti najlažje govorimo skozi umetnost, naj bo to literatura, likovna umetnost, gledališče, film ... Poskušamo uporabljati vse te zvrsti, da bi se približali mladostnikom in jim pomagali pri reševanju njihovih stisk. Festival želimo razširiti na celo leto in imeti več filmskih projekcij, predstav in pogovorov tudi med letom, saj je naš filmski program izjemno kakovosten.

“ Jud, kristjan,
musliman ... mar
nismo najprej in predvsem
ljudje?

Podobno delujejo tudi predstave za odrasle: k čemu vabijo izbrane teme?

Da, tudi v programu za odrasle so prej omenjene teme še kako pereče. Ne želimo imeti samo predstav, ki zabavajo, ampak z njimi želimo spodbuditi odrasle, da bi razmišljali o sebi in svetu okoli sebe. Takšna je omenjena predstava o smrti *Naj bo konec lep*, pripravljamo pa že novo koprodukcijo s Prešernovim gledališčem *Moj razred*. Postajamo pravi center umetnosti, ki želi biti s svojimi sporočili čim bližje svojemu občinstvu in ne samo predstavljati stvari, ampak se z njim tudi pogovarjati. To omogoča prav naš intimen teater, saj imaš gledalca pred sabo in se po predstavi lahko pogovarjaš z njim v foajeju. Imamo velik privilegij, da je igralski ansambel Mini teatra zagotovo največji v Sloveniji, več kot sto igralcev vseh generacij igra v naših predstavah. Tako imajo obiskovalci in obiskovalke vseh starosti res izjemno možnost na našem odru gledati skupaj najboljše slovenske igralce, ki jih sicer nikjer ne bi mogli gledati skupaj.

Foto: Nik Rovar

Od 13. oktobra 2017 pročelje stavbe na Cesti 27. aprila 1 krasí spominska plošča, posvečena akademiku Josipu Vidmarju. Za grafično oblikovanje in zasnovo je poskrbel Robert Žvokelj, profil osebnosti Josipa Vidmarja je izdelal akademski kipar Metod Frlc.

Na tej slovesnosti bi si lahko s starimi Latinci rekli: *Ubi rerum testimonia adsunt, quid opus est verbis?* Ali je treba še kaj besed, če govori delo? – Ali je treba ob literarni, politični in vsej siceršnji duhovni zapuščini Josipa Vidmarja še sploh kaj govoriti, saj najbolj zgovorno govori sama zase. Toda že takrat so si stari Rimljani prav tako rekli: *Saxa loquentur!* Kamen (ki je trajnejši od bežnega človeškega življenja) bo poslej govoril o njem! Mi pa zdajle temu kamnu-znamenju in njegovi nalogi vseeno dodajamo še nekaj verbalnega spomina.

Josip Vidmar je v resnici odživel sijajno in pomembno življenje, del tudi v tej hiši. Ne morem sicer zdajle po profesorsko naštevati vsega, kar je postoril – saj je ustvaril epsko monumentalno svetovje misli in dejanj; in ob tem odločilno sooblikoval skoraj sto let slovenske sodobne zgodovine. Bil je za Slovence skoraj nenavadno odločen, ponosen in pogumen – v vsem. Ko je Oton Župančič veljal za najvišjo in skoraj nedotakljivo kulturno instanco, mu je neusmiljeno skritiziral njegovo dramo o Veroniki Deseniški, saj je bil prepričan, da je to v imenu umetnosti in ne glede na vse avtoritete treba storiti. Ko je prav tako Oton Župančič govoril o 'notranjem slovenstvu', ki ni nujno vezano na jezik, tako da naj bi bil Louis Adamič eden največjih slovenskih pisateljev, čeprav je pisal le v angleščini – ga je Vidmar ostro zavrnil, čeprav je visoko cenil njegovo pesniško in jezikovno veščino. Ni prizanesel niti drugi veliki avtoriteti literarne kritike in esejizma svojega časa, Ivanu Prijatelju.

Josip Vidmar

Sinonim slovenskega kljubovanja

akad. dr. Matjaž Kmecl

– In ob tem izzival spore, ob njih pa razčiščevanja premnogih kardinalnih vprašanj – kot jih je v kulturno seizmični razpravi *Kulturni problem slovenstva*, 1932, in z njo povzročil velikanske duhovne premike v takratnem slovenskem duhovnem življenju. Mnogi izmed nas se ga še spominjamo iz povojnega časa kot monumentalnega srditega starca, ki v imenu svojih prepričanj ni »mladim« popuščal niti za hip. Do zadnjega je deloval mladostno pretepaško, vendar zmeraj tudi načelno; če ni šlo drugače, je ustanovil svojo revijo, svoje glasilo – kot sta bila v dvajsetih letih kritiška časopisa *Trije labodje* in *Kritika*. Brez popuščanja je oznanjal in zagovarjal estetsko avtonomnost umetnosti, zato sta se kmalu po 1945. z Borisom Zihrlom spopadla o tako imenovanem socialističnem realizmu – zoper prosovjetski umetnostni uvoz pod tem imenom. V tem duhu je odigral

“ Bil je nenavadno odločen, ponosen in pogumen – v vsem.

izjemno vlogo v povojnem sproščanju literature in umetnosti nasploh. Čeprav to z aktualno političnega vidika ni bilo niti najmanj udobno početje. Skratka: kakšnega tričetrt stoletja je bil prva prominenca slovenske kritike, mnogi so prepričani, da največji slovenski literarni in umetnostni kritik nasploh. Predvsem pa se je zmeraj spet z nezgrešljivim instinktom znašel v slehernem vrtincu, v prav vsaki turbulenci, ki je utegnila biti usodna za slovenstvo. Po svoji družbenosti sicer značilen meščan, gosposki po širini in eleganci, se tik pred drugo svetovno vojno vseeno ni ustrašil ustanavljanja *Društva prijateljev Sovjetske zveze* – oster mislec, kot je bil po svoji družini (spomniti se je treba, da je bil njegov brat med drugim celo eden najresnejših kandidatov za svetovnega šahovskega prvaka), je docela prepričano zaznal, kolikšna ujma in z njo nevarnost za obstoj Slovencev se je takrat približevala Evropi; pa tudi to, da utegne biti glavni varnostni porok v prihajajoči kataklizmi Sovjetska zveza. In ukrepal.

Ko je potem do velikega nacifašističnega barbarstva res prišlo in se je jugoslovanska država v nekaj dneh sesula, nekaj slovenskih etabliranih politikov pa je na eni strani teklo k duceju Musoliniju v Rim in po drugi k Hitlerju, da bi izmoledovalo protektorat za Slovence, je Vidmar ubral pot slovenskega kljubovanja. Soustanovil je Osvobodilno fronto, in to le nekaj dni po okupaciji; še malo zatem pa je, že skoraj petdesetleten, odšel »v hosto«, kot se je takrat reklo – podobno kot Prešernov Črtomir, ki mu je bil gozd »dom pričujoči«, to je zavetje, edina možnost svobodnega življenja. Kot zmeraj, se je tudi zdaj znašel v središču, v vodstvu, in deloval pri ustanavljanju prihodnje lastne države – najprej v globokih roških gozdovih, potem v Beli krajini, vseskozi pa z mislijo pri nedeljeni in svobodni *združeni Sloveniji*, starem slovenskem snu. Že med vojno je predsedoval OF in bil predsednik SNOS. Po vojni je vodil številne slovenske in jugoslovanske forume, bil predsednik sveta jugoslovanske federacije in Predsedstva SRS, dolga leta predsedoval SAZU – ves čas pa z neprestano mislijo o združeni in suvereni Sloveniji v ozadju. V tem smislu je izoblikoval pojem *skupnega slovenskega kulturnega prostora* kot ene vodilnih političnih misli za Slovenijo – če že ne moremo pod eno državno streho združevati vseh Slovencev, jih tesno in enotno povezujemo vsaj kulturno. Sem, v to hišo, so še leta po njegovi politični upokojitvi, kolikor je je sploh kdaj bilo, hodili po nasvete najrazličnejši slovenski voditelji. – Bil je eden tistih naših mož, ki so že zdavnaj pred osamosvojitvijo zanj postorili vse, kar je bilo v njihovi moči. Komur se zdi današnja slovenska državna samostojnost do lahкотnosti samoumevna, naj se ta hip samo ozre na Katalonijo: vsaj malo bo mogoče doumel, koliko modrosti, taktičnosti, sistematičnosti, poguma, potrpežljivosti, vere v prihodnost in vsega drugega je za to potrebno; kako neudobno in celo nevarno delo je to. Vidmar ga je tvegal prav tako, kot je 1942 skoraj samoumevno odšel v gozdove, kot je bil med uporniki proti Informbiroju in kot je počel vse v svojem življenju.

Vsega tega se je pač bilo treba v tem trenutku tudi izrecno spomniti – vsaj v nekaj besedah. Poslej bo o človeško veliki zgodbi z imenom Josip Vidmar trajno pričal tudi ta kamen, pričalo to znamenje na njegovem domu, ob katerem smo se danes zbrali.

Dr. Leonora Flis

Nada Breznik

Književnica, prevajalka, predavateljica, literarna kritičarka in avtorica radijskih oddaj dr. Leonora Flis v Trubarjevi hiši literature oblikuje in vodi delavnico kreativnega pisanja, na kateri pomaga pišočim odkrivati zakonitosti pisanja različnih literarnih in polliterarnih zvrsti, v Mestni knjižnici Ljubljana pa že peto leto vodi bralno-debatni krožek, ki se odvija izključno v angleškem jeziku in je namenjen tako razpravam o literaturi kot tudi utrjevanju znanja angleškega jezika.

Njen literarni prvenec *Upogib časa* bralca na presenetljiv način popelje v čarobni New York, ko se tančica za tančico odstirajo različni predeli mesta, ulice in križišča, univerze, knjižnice in galerije, vse opisano iz subtilne pisateljčine perspektive, z jezikom, ki je živ in nazoren, mestoma humoren, ko opisuje zunanosti in bizarnosti, pa spet poglobljen, mehak in skrivnosten, ko razmišlja, se spominja in izpoveduje. Ta izjemni preplet dokumentarnosti in intimnosti, v katerem ne spregleda posameznikov, ki jih srečuje, zanimivih, pomembnih ali obrobni ljudi, se zaokroži v zgodbo, ki pusti vtis poetičnosti. K temu pripomorejo tudi avtoričini verzi v angleškem jeziku, ki uvajajo zgodbe, ter črno-bele fotografije in nenehna prevzetost, ki je plod želje »ne zamuditi ničesar ... se ves čas na glavo potapljati v vse.« Ta »ne zamuditi ničesar« so bila tudi predavanja, priprava okroglih miz, raziskovanje in študij, saj je dvakrat v sedmih letih daljši čas bivala v New Yorku. Prvič v času doktorskega študija, ko je delovala na Univerzi Fordham, drugič pa, ko je prejela Fulbrightovo štipendijo in bila podoktorska raziskovalka na Univerzi Columbia.

Kot pravi sama: »V New Yorku močno čutim soobstoj preteklosti, sedanjosti in prihodnosti, nekakšno veččasje, ki

Foto: osebni arhiv

dr. Leonora Flis, književnica in predavateljica

je obenem tudi popolna predanost danemu trenutku, ki jo pojmem kot čuječnost.«

Na vprašanje, ali bi lahko New York postal njen dom, pa odgovarja: »New York imam rada iz več razlogov, tako profesionalnih kot bolj intimnih.

Ko razmišlja o usklajevanju pisanja, poučevanja in mentoriranja, pravi: »Pisanje zahteva čas, fokus, mir. Razpršena sem zaradi nuje in delno tudi zaradi potrebe, da se udeležujem na različnih področjih. Pisanje me izredno osrečuje, zato si bom skušala

“ Pisanje je dih, ki te vedno znova nahrani.

Lahko bi postal moj dom, če bi bili seveda izpolnjeni določeni pogoji. Recimo možnost dostojnega življenja na dolgi rok. Nikoli se ne bi preselila samo zato, da bi pač tam samo bila. Ko sem se vrnila v Slovenijo po prvem daljšem bivanju, sem doživela manjši šok. Najbrž me je življenje čez lužo malo preveč očaralo (smeh), ampak saj se počasi ujameš. Moj odnos do Ljubljane se ni bistveno spremenil. Potrdila se je njena majhnost, ki nekaterim ustreza, meni pa le občasno. Seveda pa sem vedno vesela, ko lahko spet objavim domače in prijatelje. Ti občutki so neprecenljivi. Vedno so najpomembnejši ljudje. In tovrstna čustva. Vse drugo je sekundarno.«

izboriti čim več časa za to. Izredno rada imam tudi delo z ljudmi, torej dialog, ki se ustvari ob skupinskem delu, zlasti takšnem, povezanem z literaturo in pisanjem. Pisanje, prav tako pa tudi branje pisanja drugih in komentiranje njihovega dela ponuja vsem vpletenim precej učinkovit in tudi razmeroma hiter vpogled v nekatere značajske in obče bivanjske značilnosti posameznika. Mesečno iz podobnega razloga vodim tudi bralno-debatni krožek v Mestni knjižnici Ljubljana. Pisanje pa je zame prostor neskončne svobode. Je dih, ki te vedno znova nahrani. In tudi znotraj tega sveta želim najti svoj smisel in mir.«

V mestu literature se dogaja

V Mestni knjižnici Ljubljana smo razpisali literarne natečaje na temo proze, poezije in dramatike pod skupnim imenom **Oddaj na natečaj v MKL**. Gre za projekt spodbujanja ustvarjalnega pisanja in izražanja mladih avtorjev med 15. in 25. letom v slovenskem jeziku. Pa tudi drugače brbota po Ljubljani, mestu literature: pobrskajte, česa res ne smete zamuditi.

mestna knjižnica ljubljana

oddaj na NATEČAJ v MKL
15. nov. 2017 - 15. mar. 2018

**Si star/-a med 15 in 25 let?
Napiši in oddaj na enega
izmed natečajev v MKL!**

»metaFORA« - URBANA ZGODBA
pošlji kratko zgodbo na temo mesta na:
metafora@mklj.si

»poHAIKUj« - HAIKU & FOTOGRAFIJA
Pošlji do pet kompletov haikujev s pripadajočimi
fotografijami na: haiku.natecaj@mklj.si

»preDRAMi se« - IVAN CANKAR
pošlji dramsko delo na temo Ivana Cankarja na:
predramise@mklj.si

**Najboljši trije izdelki
vsakega natečaja
bodo nagrajeni.**

Več o natečajih na spletni strani
Mestne knjižnice Ljubljana - Oddaj na natečaj v MKL.

Nikar ne zamudi

15. feb - 15. mar

Knjiga in film: O režiji romana Črna mati zemla
Čet / 15. 2. / 19.00
Vodnikova domačija, Šiška
Pogovor z Rokom Bičkom, vodi Nadina Štefančič

Pohujšanje v dolini šentflorjanski Ivana Cankarja
Pet / 18. 2. / 19.30
Cankarjev dom, Gallusova dvorana
Predstava režiserja Eduarda Milerja

Sovica Oka po knjigi Svetlane Makarovič (za 3 +)
Čet / 22. 2. / 18.00
Lutkovno gledališče Ljubljana
Predstava režiserja Braneta Vižintina

Kotlar, krojač, vojak, vohun
Pet / 23. 2. / 18.00
Slovenska kinoteka
Film po romanu Johna le Carréja

Balada o Sneguročki, literarno-glasbeni večer
Ned / 25. 2. / 19.00
Veliki oder SNG Drama
Svetlana Makarovič, Vitalij Osmacko, Saša Olenjuk, Matija Krečič, Nikola Matošič

Sveti boj, nov roman Vlada Žabota
Pon / 26. 2. / 18.00
Kavarna Union
Pogovor z avtorjem, Bredo Biščak in Matjažem Lunačkom

Fabula pred Fabulo: Terry Eagleton
Sre / 28. 2. / 20.00
Klub Cankarjevega doma
Predavanje o vlogi upanja v umetnosti, zgodovini, družbi in politiki

Literature sveta - Fabula
2.-10. 3.
Cankarjev dom
Gostje Serhij Žadan, Maylis de Kerangal, Slavenka Drakulić, Taiye Selasi in Lukas Bärfuss

**LJUBLJANA:
MESTO/CITY
OF/LITERA-
TURE ...**

N'š Plac in Skupna točka

Programi za boljši vsakdan

Besedilo in foto: Staša Cafuta Trček

Leto dni je Ljubljana bogatejša za dva večgeneracijska centra, ki sta namenjena medgeneracijskemu in medkulturnemu povezovanju. **N'š Plac** in **Skupna točka** predstavljata osrednji prostor zbiranja in srečevanja v lokalnem okolju. Namen projekta je druženje, ohranjanje in širjenje socialne mreže ter zadovoljevanje potreb različnih ciljnih skupin, družin ter posameznih družinskih članov v vseh življenjskih obdobjih. S pestrimi aktivnostmi oba centra na štirih različnih lokacijah v Ljubljani omogočata socialno vključevanje vseh generacij v skupnosti. Solidarnost, zaupanje in medsebojna pomoč so cilji projekta, ki želi premostiti vrzeli med generacijami. V centrih poteka več kot sto različnih delavnic, ki se mesečno spreminjajo tudi glede na potrebe in želje uporabnikov ter letni čas. Med njimi so tudi delavnice z naslovi Improvizacija za odrasle – trening zabavnih in kratkih iger za razgibavanje možganov in telesa, Optična prevara – narava me zabava, Fajn teater – otroški gledališki krožek, Ura za družbo – kreativna jutra ob kavi in čaju, Iznajdljiva kuhinja, Pridelajmo svojo zelenjavo, Anatomija risanja obraza, Priprava na zaposlitveni razgovor, Finančna pismenost ter Pogovorna angleščina.

Lani sta oba centra našela več kot 6.000 uporabnikov, kar seveda kaže, kako je večgeneracijska skupnost priljubljena. Vse aktivnosti in druženja so brezplačna in namenjena vsem, ki si želite pestrega in zabavnega preživljanja prostega časa.

Skupna točka (Zveza prijateljev mladine)

Anita Ogulin, predsednica Zveze prijateljev mladine Ljubljana Moste-Polje Skupna točka se je izkazala za silno pomemben projekt. Z njim se ustvarja socialna mreža najranljivejših skupin ljudi. V enem letu smo med drugim privabili veliko družin, ki so bile socialno popolnoma izključene. Z vključitvijo v Skupno točko so se družine postavile na lastne noge in se aktivno vračajo v normalno življenje. To je le del dobrih zgodb, ki jih prinaša večgeneracijski center Skupna točka. Drage bralke in bralci Glasila Ljubljana, lepo vabljeni, da nas spoznate in se nam pridružite – kot uporabniki ali kot prostovoljci. Hvala.

Skupna točka je prostor srečevanja, učenja in ustvarjanja.

Tanja Petek, vodja Skupne točke Srečni smo, da smo z lanskim letom pridobili projekt, ki je namenjen ljudem. Skupna točka je prostor za vse starostne skupine, kjer se lahko sproščeno zbirajo, družijo, spoznavajo ter udeležujejo različnih aktivnosti, izmenjujejo mnenja, izkušnje. Obenem v Skupni točki uporabnikom priskrbimo različne aktualne informacije. Pri nas človek postane aktivnejši in zato tudi srečnejši. Dobrodošli, da nas spoznate!

Eva Srdoč, strokovna sodelavka Lani smo v obeh Skupnih točkah v Ljubljani zabeležili kar 3.151 uporabnikov, od tega smo našli 1.938 ur vsebin oz. delavnic. Kar 2.490 ur je bilo neformalnega druženja in 3.735 ur smo namenili uporabnikom za informiranje.

Nensi Čeleš

Prihajam iz Bihača, v Sloveniji sem že dve leti. Za Skupno točko sem izvedela od sosed. Obiskujem različne delavnice, od improvizacije do telovadbe. Med sabo se zelo dobro razumemo in dopolnjujemo. Gospe, ki delajo tukaj, so prijazne, zelo aktivne ter poskrbijo, da smo informirani. Od tukaj grem sproščena, počutim se odlično! Želim si, da bi imeli še več možnosti za skupinsko telovadbo.

Nevenka Zrim

Menim, da je Skupna točka odličen prostor za druženje in povezovanje. Bralke in bralce Ljubljane vabim, da naredijo nekaj zase in se vključijo v aktivnosti, ki jih je nešteto. Vsak najde nekaj zase. Za ta prostor sem izvedela od prijateljice. Najraje imam gibalno-miselne vaje. Teja je igralka in neverjetno je, kako v nas prebudi tisti žar, ki ga nekako skrivoma nosimo v sebi. Z njo smo začeli bolje opazovati svojo okolico. Pred časom sem na amatersko gledališko igro pripeljala vnuka: najprej se je zmrdoval, češ, babi, kaj bom jaz tam s tabo, nato pa je užival in se vključil v dogajanje. Zelo sem hvaležna, da sem del tega programa.

Marija Petek

Obiskujem telovadbo in računalniško delavnico. Sama sem sicer že znala uporabljati računalnik, a tukaj spoznaš in izveš za toliko novih prijemov. Trenutno obravnavamo Facebook, kar se mi zdi tudi zanimivo in uporabno. Prepričala sem tudi moža, da se mi pridruži na tej delavnici, da me ne bo doma spraševal za vsako stvar, kako se kaj naredi (smeh). Ko sem še bila zaposlena, sem bila tudi prostovoljka pri Zvezi prijateljev mladine, zato mi je Skupna točka zelo blizu v smislu pomoči in medgeneracijskega sodelovanja.

Neža Haler

Prostovoljka Sem študentka socialnega dela. Prostovoljka sem že od osemnajstega leta. Delo z otroki in

Nš plac išče stik med različnimi generacijami.

ljudmi me nasploh izredno veseli. Opažam, da so starejši veliko bolj hvaležni. Vabim vse, tako mlade kot starejše, da se udeležijo katere izmed mojih in tudi drugih delavnic.

Barbara Komes, prostovoljka

Od novembra lani vodim kreativna jutra oziroma uro za družbo. Super se imamo. Všeč mi je, da se pred vnaprej pripravljenim programom vsakič tudi pogovorimo in prisluhnemo druga drugi. Veliko je tudi improvizacije ter prilagajanja. Nekateri so redni obiskovalci, vsakič pa pride še kdo nov.

Živa Gabaj, vodja

večgeneracijskega centra Vič
Skupna točka se na Viču izvaja v hiši Slovenske filantropije. Naši odjemalci so ljudje iz lokalnega okolja ter tujci z različnimi statusi. Delavnice zajemajo različne tematike. Naš cilj je, da se ljudje iz pasivnosti, ki je nastala zaradi različnih življenjskih dogodkov, premaknejo v aktivno življenje ter vzpostavijo socialno mrežo. Dobro obiskani sta skupinska telovadba in joga, ki sta namenjeni ženskam. Veste, veliko ljudi si želi obiskovati gibalne aktivnosti, pa si tega zaradi nizkih prihodkov ne morejo privoščiti. Pri nas pa so vse aktivnosti brezplačne. Naši gostje so tudi družine z otroki s posebnimi potrebami, ki se jim posvečamo individualno. Prav tako nudimo učno pomoč za otroke. Dobro zasedena so tudi individualna svetovanja, ki so namenjena posamezniku, ki se je znašel v določeni točki v življenju in ne ve, kako naprej. Naša želja je, da vsi, ki pri nas poiščejo pomoč, dobijo vse informacije, predvsem pa da skozi različne programe spet pridobijo zaupanje vase, določena znanja in se tako spet samozavestno vključijo v okolje.

Abuukar

V Sloveniji sem že pet let. Prihajam iz Somalije. Tukaj na Viču zmeraj dobim vse potrebne informacije. Zahvalil bi se vsem, ki pomagajo, še posebej Živi, ki zmeraj prisluhne in skupaj najdeva vse odgovore na vprašanja, ki zadevajo moje življenje. Včasih tudi sam pomagam kot prostovoljec pri različnih dogodkih ter pri urejanju okolice.

Nš plac (Cene Štupar)

mag. Bojan Hajdinjak, direktor Centra

za izobraževanje Cene Štupar
Projekt Nš plac, ki je namenjen najrazličnejšim generacijam in ranljivim skupinam, bi ocenil kot zelo dobrega. Medgeneracijski centri so za ljudi izrednega pomena. Vsebine, ki jih ponujamo, so bile dobro sprejete. Ljudje se redno vračajo in z mentorji sooblikujejo nove vsebine. Center Nš plac, ki se nahaja na dveh lokacijah, je v okolje prinesel dodano vrednost in veseli me, da ga ciljne skupine lepo izkoriščajo. Ravno zaradi raznolike ponudbe in ljudi, ki prihajajo, smo zmanjšali prepad v razumevanju med različnimi državljani. Prvo leto delovanja je za nami in na tem mestu bi povabil vse, ki nas še ne poznate, da nas obiščete in se aktivno vključite v program. Sodelavcem v projektu, mentorjem, prostovoljcem, uporabnikom ter ostalim, ki so kakorkoli pripomogli za kakovostno izvedbo projekta, pa se zahvaljujem.

Nina Živkovič, vodja projekta Nš plac
Veseli me, da s projektom povezujemo in ne razdružujemo. Poudarila bi, da je projekt živ, saj ga ves čas prilagajamo potrebam in željam posameznih ciljnih skupin. Pri nas

se ponudba med seboj kar se da prepleta, tako imajo vsi, ki pridejo k nam, možnost pridobiti najrazličnejša znanja, informacije, pa tudi možnost druženja in s tem razvijanja socialne mreže. Lani smo zabeležili 9.482 obiskov oziroma 2.090 oseb, odloilo se je 3.353 ur različnih delavnic, kar 2.125 ur je bilo neformalnega druženja, 875 ur pa smo namenili našim uporabnikom za informiranje.

Sabina Zupan, strokovna sodelavka

v večgeneracijskem centru Nš plac
Poleg ostalega dela v centru pokrivam tudi delavnice za brezposelne. Zelo dobro so sprejeta srečanja, kjer osebe, ki iščejo zaposlitev, pripravimo na hiter zmenek z delodajalcem, skupaj pripravimo življenjepis, ki je namenjen za določeno branžo. Saj veste, življenjepis za delo v javni upravi pač ne more biti tak kot za delo v marketinški agenciji. Rada bi se še dotaknila večgeneracijskega centra, ki je socialni projekt: naši gostje so tudi tujci, ki imajo v Sloveniji različne statuse. Zanje imamo delavnice, kjer se učijo slovenski jezik in po treh mesecih imajo dovolj osnov, da se znajo že kar dobro sporazumevati. Ko slišimo besedo tujec, se kar ustrašimo, a to je napačno. Tujci so ljudje kot mi. Naši tuji uporabniki centra so večinoma izobraženi ljudje, med njimi tudi zdravniki in inženirji. Občasno tudi sami pripravijo kakšno delavnico o državi, iz katere prihajajo.

Mojca Repotočnik Križnik

Že od samega začetka sem redna obiskovalka delavnic na Kališnikovem trgu. Nš plac je res naš in škoda bi bilo, da ga ne bi izkoristila. Veliko novega sem izvedela. Neke stvari, ki smo se jih včasih učili in spoznavali, imajo danes drugačno vrednost in potreben je drugačen pristop. Dober primer so kuharske delavnice, kjer spoznavamo sodobno kuhinjo s tradicionalnimi sestavinami. Všeč mi je naša različnost, saj smo že izoblikovane osebe in ima vsak svoj pogled na določeno temo.

Lidija Rojič

V klubu upokojencev sem šele decembra lani izvedela za večgeneracijski center. Lokacija mi zelo ustreza, zato se potrudim, da pridem na izbrane delavnice vsaj dvakrat na teden. Menim, da za nova spoznanja ni nikoli prepozno. Z naslednjim tednom se pričnejo vrtičkarske delavnice in prav veselim se, da spet kaj novega izvem, da bom novosti tudi v praksi preizkusila na vrtu in povedala naprej prijateljem.

Nena Dautanac, motivacijska

govornica, prostovoljka
Vse delavnice in seminarje podarim. Zelo rada delim svoje znanje in izkušnje ljudem, ki so tukaj zato, ker so odprti za nova znanja. Danes smo imeli delavnico z naslovom Osebnostni tipi: drugačen, ne napačen. S

primeri iz vsakdanjega življenja se slušatelji vživijo v vloge in prepoznajo sebe ter ljudi okoli sebe. Cilj je boljše razumevanje ljudi okoli sebe in tudi nas samih.

Olga Šenk

Svoj prosti čas sem si organizirala tako, da se aktivno vključujem v različne delavnice. Za center sem izvedela prav iz vašega časopisa Ljubljana. Moje življenje je še bolj kakovostno in živahno, odkar sem del centra Cene Štupar. Zelo rada obiskujem jogo, igram tarok ter bridge. Začela sem tudi obiskovati jezikovno delavnico – Pogovorno angleščino.

Ivanka Stefanović

Francoščina, angleščina in slikarstvo so delavnice, ki jih najpogosteje obiskujem. Tukaj sem izredno zadovoljna. Moti me le, da se ljudje prijavljajo na določeno delavnico, število mest je namreč omejeno, nato pa ne pridejo.

Nina Gorskaya

Prihajam iz Rusije, natančneje iz Sibirije, iz mesta Krasnojarsk in v Ljubljani živim že tri leta. Velike pohvale organizatorjem in mentorjem. Dejavnosti so zelo življenjske in uporabne. Želela bi si, da bi imela še več časa, da bi se lahko udeležila še več delavnic, katerih vsebine in znanje lahko človek dnevno uporablja v življenju.

dr. Ferry Stepančič, mentor

V večgeneracijskem centru delam kot mentor, in sicer pokrivam različne delavnice, kot so: Pogovorna angleščina, Komunikacija, Družinska klima, Pogajanja od Sokrata do danes, Komuniciranje ... Veliko različnih tematik je na voljo. Javni zavod Cene Štupar je po mojem mnenju ena izmed najbolj profesionalnih organizacij. Osebe je super strokovno, odziv publike pa tudi enkraten. Delavnice so vse brezplačne. Ljubljana ima res zelo dobro poskrbljeno za skupine ljudi, ki so bodisi brezposelne, v pokoju bodisi »slash« generacije.

Za prihodnost centrov se ni treba bati

dr. Anja Kopač Mrak, ministrica za delo, družino in socialne zadeve

Foto: Miha Fras

Jutranja telovadba v Skupni točki je dobro dela tudi ministrici dr. Anji Kopač Mrak.

Obiski večgeneracijskih centrov me iskreno razveselijo. Koliko dobre energije, druženja, aktivnega preživljanja prostega časa, medsebojne pomoči! Tudi tu, v Skupni točki Zveze prijateljev mladine Ljubljana Moste-Polje, je bilo tako. Obilo veselja, pozitivne energije že na ponedeljkovi jutranji telovadbi. To je točno to, kar smo z večgeneracijskimi centri želeli doseči – in še več od tega. Povezana, aktivna soseska, veliko neformalnega druženja, ki krepi lokalno skupnost in lepša življenje sosedov.

Tako v Ljubljani kot tudi v drugih večgeneracijskih centrih po Sloveniji se vsak dan povečuje število obiskovalcev, vse več je aktivnosti, lokalno okolje centre vse bolj prepozna, kar med drugim pomeni tudi to, da potem centri lažje najdejo dodatna finančna sredstva za delovanje. Za prihodnost centrov se res ni treba bati.

Res sem ponosna, da so večgeneracijski centri tako zaživel, da so uspešen projekt, ki je presegel naša pričakovanja, pa čeprav niso bila tako majhna. O dobrih straneh večgeneracijskih centrov smo namreč veliko dobrega slišali iz tujine. Njihove izkušnje so pokazale, da so tovrstni programi za lokalno okolje izjemnega pomena, saj pomembno prispevajo h kakovosti življenja za širok krog uporabnikov, pa tudi k socialnemu vključevanju ranljivih družbenih skupin ter preprečujejo zdrs v socialno izključenost in revščino.

Sicer je minilo že več kot eno leto, odkar smo objavili razpis in med 15 izbranih večgeneracijskih centrov po Sloveniji razdelili 8,6 milijona evrov. Dva centra sta v Ljubljani – Skupna točka Zveze prijateljev mladine Ljubljana Moste-Polje in Večgeneracijski center Ljubljana javnega zavoda Cene Štupar. Namen javnega razpisa je bil vzpostaviti centre, ki bodo ponujali raznolike, dostopne in kakovostne preventivne programe, namenjene ranljivim družbenim skupinam. Vsebine, ki jih centri izvajajo, so brezplačne, namenjene socialnemu vključevanju, izobraževanju ter medkulturnemu in medgeneracijskemu povezovanju. Z izvajanjem aktivnosti centri delujejo preventivno, aktivirajo pripadnike različnih ciljnih skupin in vplivajo na preprečevanje njihove socialne izključenosti. Srečno in tako zagnano še naprej!

VEČGENERACIJSKI CENTRI V LJUBLJANI

N'š Plac (Javni zavod Cene Štupar)

**www.cene-stupar.si/
vegeneracijsko-sredisce-ljubljana**

Naslov: Kališnikov trg 12 (Ježica) in
Linhartova 13 (Bežigrad)

Skupna točka (Zveza prijateljev mladine)

**https://sites.google.com/site/
zpmiljubljanamostepolje/projekti/
vecgeneracijski-center-skupna-
tocka-1**

Naslov: Zaloška 54 (Moste) in
Cesta Dolomitskega odreda 11 (Vič)

Ples in ljubezen v šoli

Nekoč so v osnovnih šolah redno prirejali ples in na teh so se začele mnoge prve ljubezni.

Veselili so se jih predvsem otroci. Marsikdo med njimi je še posebej nestrpno čakal na »mirne komade«, ki so bili pogosto edina priložnost za objem simpatije.

Malo manj so bili nad njimi navdušeni učitelji, ki so morali skrbeti, da se v temnih šolskih kottičkih ne bi dogajale prevelike neumnosti.

Sčasoma so šolske plesne ukinili. Jih mladi danes pogrešajo? Bi jih morali vrniti v šole?

Foto: Dunja Wedam

Ples prinaša veselje.

KO ZASLIŠIM GLASBO IN ZAPLEŠEM ...

Ela Kurtović, 8. razred, OŠ Bičevje

Ko sem ravnatelj vprašala, kaj mu pomeni ples in kaj si o skupinskih plesih in plesih v paru misli, je odgovoril, da je ples najboljši način za izražanje sebe in svojih čustev.

To mi je dalo misliti.

Tudi sama redno obiskujem treninge jazz baleta in z ravnateljevim odgovorom na to vprašanje sem se povsem strinjala. Ko zaslišim glasbo in zaplešem, vedno znova dobim isti občutek; občutek, ki se ga ne da opisati z besedami.

Mladi danes bolj ali manj poslušamo pop ali rock glasbo, vendar je vedno bolj popularna tudi klasična glasba. (Še posebej nam pride prav med učenjem, saj ne zmede in pomaga pri koncentraciji.)

S plesom je podobno. Mislim pa, da je premalo opažen slog latinskoameriških plesov, prevladujeta jazz balet in hip hop oziroma breakdance.

Veliko najstnikov misli, da je ples v paru povezan tudi s prvo ljubeznijo. To ni nujno, lahko pa je res. A ples v paru še ne pomeni tudi ljubezni.

Danes je dogodkov, kjer bi mladi lahko plesali v paru, zelo malo. V moji šoli imamo le valet, zato nam ta veliko pomeni. Na valeti bomo plesali v paru, na kar se bomo tudi posebej pripravljali s plesnimi vajami. Želimo se je udeležiti urejeni in uživati v plesnem večeru.

S plesom se izražamo in čisto vsak lahko pleše, če to le želi, zato mislim, da bi morali biti plesi v paru ali pa tudi skupinski plesi bolj pogosti.

SLOVENSKI KVIZUM ALI KAKŠNI TALENTI SMO SLOVENC

dr. Sonja Merljak Zdovc

Kdo je avtor teorije, na podlagi katere je človek prvič stopil na Luno?

Čigav izum je razpršilo za parfume, inovacija, ki jo danes uporablja cel svet?

To sta le dve od vprašanj, s katerimi se lahko pozabavate na spletni strani **Talenti smo**, kjer domuje digitalni kviz **Slovenski kvizum**.

Nastal je ob obletnici smrti Jožefa Stefana, enega najuspešnejših slovenskih raziskovalcev, po katerem se imenuje tudi najpomembnejši raziskovalni inštitut pri nas. Z njim ustvarjalci želimo na zabaven in poljuden način pokazati, da smo Slovenci narod inženirjev in inovatorjev.

Kviz je namenjen tudi otrokom, a vsa vprašanja niso preprosta.

Nič hudega. Če ga boste začeli reševati in bodo vprašanja, na katera boste naleteli, preveč zahtevna, jih še vedno lahko zamenjate.

Ste že našli odgovore na prvi dve vprašanji? Se vam zdita preprosti? Bi znali odgovoriti tudi na to vprašanje?

Katero podjetje izdeluje merilne programe in naprave, ki jih uporabljajo skoraj vsi proizvajalci avtomobilov na svetu in vesoljske agencije, kot je Nasa?

Naj vam prišepnemo, da si lahko pri izbiri pravilnega od petih ponujenih odgovorov v mnogih primerih pomagata z domiselnostjo in s ščepcem zdrave pameti. Če pa vam iskanje pravega odgovora še vedno dela težave, imate na voljo internet.

Slovarček

Inovator je oseba, ki nekaj izboljša, izumitelj pa oseba, ki nekaj na novo odkrije.

Za razmislek

1. Kako bi lahko kviz uporabili pri pouku?
2. Ali znaš odgovoriti na zastavljena vprašanja?
3. Imaš tudi ti predlog za Slovenski kvizum?

🔗 **Klikni na:** <http://talentismo.si/#/>, reši in deli kviz ter predlagaj nova vprašanja.

LETO ZMAJA NA LJUBLJANSKEM GRADU

dr. Tanja Pihlar

Gotovo poznate zgodbo o zmaju, simbolu našega mesta, in pogumnem vitezu Juriju, ki se je spopadel z njim in ga premagal; premagani zmaj pa se je udril v zemljo. Če vas zanima njeno nadaljevanje, se povzpnete na Ljubljanski grad, kjer vas pričakuje nova pustolovščina, igra z elementi sobe pobega. Naj vam izdamo le drobec: ko so grad obnavljali, se je nenadoma odprlo globoko brezno, iz katerega se je včasih pokadilo. Ta nenavadna skrivnost je privabila

ČASORIS
moj prvi spletni časopis

Več o razvijanju medijske pismenosti za otroke na www.casoris.si

raziskovalce z vseh koncev sveta, ki so z naj sodobnejšimi tehničnimi pripomočki dognali, da na dnu brezna tiči zmaj, ki mu je že močno pošla vsa nekdanja moč. Poskušali so ga oživiti, a zaman. Le komu se to lahko posreči? Če je zmaja v davnih časih premagal le najpogumnejši vitez, bo tudi zdaj le najbolj pogumnim in predanim uspelo, da ga bodo znova oživili.

Boste to nemara vi? To lahko sami preizkusite v novi pustolovščini *Grajski pobeg*, ki jo je razvil Ljubljanski grad v sodelovanju s podjetjem Escape Room Enigmarij. Na pot se boste iz Info centra podali z igralnim načrtom in posebnim medaljonom, pri čemer boste morali v eni uri rešiti pet ugank. Ob tem boste spoznavali zgodovino gradu in legend, odkrivali boste grajske koticke, ki jim nemara doslej sploh niste posvečali pozornosti. Najbolj spretne in iznajdljive na koncu čaka oživiljanje zmaja. Enourna igra, ki jo je mogoče igrati vsak dan, je primerna za dva do štiri igralce; za najmlajše je priporočljiv obisk s starši, šolarji iz zadnjega triletja pa se lahko samostojno podate na pot.

To pa še ni vse. Letos so namreč na Ljubljanskem gradu kulturno-umetniški program posvetili prav zmaju, ki slovi tudi kot varuh zakladov in največjih skrivnosti sveta. Za uvod je v prazničnem decembru na pročelju Stanovske dvorane kot projekcija zaživela zgodba o grajskem zmaju, ki je znova poletel nad mestom.

Na svoj račun boste prišli tudi otroci, za katere so v zmajevem letu pripravili prav poseben in pester program. *Zmajelovščina* je nova gledališka predstava, ki je nastala v produkciji Ljubljanskega gradu po predlogi mladinskega pisatelja Žige X Gombača. V njej otroci lahko sledite dogodivščinam radovedne Pustolovke in modrega Profesorja zmajeslovja. V okviru Šole zmajeslovja, ki jo je ustanovil modri Profesor, se lahko skupaj z njim podate na pravcato raziskovanje, kjer boste reševali zmajske uganke in odkrivali zanimivosti iz sveta zmajev. Tudi zimsko počitniško varstvo bo v znamenju zmajev.

Ne spreglejte tudi dveh razstav, posvečenih zmajem. Od konca maja bo na ogled razstava ilustracij Lile Prap z naslovom *Zmaji* iz njene najnovejše slikanice. Na osrednji tematski razstavi *Zmaj vseh zmajev*, ki jo na Ljubljanskem gradu pripravljajo skupaj s Slovenskim etnografskim muzejem, bodo predstavljeni Ljubljanski zmaj ter njegovi bližnji in daljni sorodniki z različnih koncev sveta. V začetku septembra bo na Ljubljanskem gradu potekal večdnevni *Zmajev festival* z različnimi glasbenimi in plesnimi dogodki, uprizoritvami, interaktivnimi vodenimi ogledi, ustvarjalnimi delavnicami; obiskovalci bodo lahko uživali tudi v pestri kulinarični ponudbi.

LJUBLJANSKI GRAD V LETU 2017

- 1.373.319 obiskovalcev Ljubljanskega gradu
- 530 različnih dogodkov na gradu
- 1.271 vodstev
- 40.003 izdani avdiovodniki

TIRNA VZPENJAČA:

- maja 2017 je na grad prepeljala trimilijontega potnika
- 501.571 prepeljanih potnikov v celem letu (prvič več kot 500.000 potnikov)
- 3428 prepeljanih potnikov v enem dnevu, 9. decembra 2017

29,80 % domačih in 70,20 % tujih obiskovalcev
Med tujci prevladujejo obiskovalci iz Italije, Velike Britanije, Nemčije, Združenih držav Amerike, Španije, Francije, Koreje, Nizozemske in Hrvaške.

Mozaik moje Ljubljane

Opazujem, se spomnim,
pogledam v knjigo
in na medmrežje,
vprašam, poznam.

Ljubljana ima v grbu pravičnega zmaja. Tudi mnoge druge občine imajo v grbu živali: kačjega pastirja, čebelo, ribo, goloba, medveda, risa, gamsa, štokljo, celo leva, enoroga in krilatega leva. Pa rastline? Znaš naštet tri občine, ki imajo v svojem grbu rastlino?

Risba: Dušan Muc

Odgovor na zastavljeno vprašanje pošlji s pripisom »Natečaj Mozaik moje Ljubljane«, s svojim naslovom in razredom ljubljanske osnovne šole, ki jo obiskuješ, najpozneje do 10. marca na e-naslov: glasilo.ljubljana@ljubljana.si. Nagradenec bo za pravičen odgovor prejel dve brezplačni grajski vstopnici za Ljubljanski grad.

Rubriko pripravila
Dušan Muc.

Ledu ni več,
sneg kopni,
še ena zima
mineva brez lakote.

Imel sem prav.
To je dober kraj.

Ostali bomo.

Šola ni zgolj v učbenikih

TiPOVEJ! AMBASADA USTVARJALNOSTI MLADIH

**Sonja Čandek, TiPovej! Zavod za
ustvarjalno družbo**

TiPovej! je ambasada ustvarjalnosti, ki s svojim znanjem, izkušnjami in izobraževalnimi programi na prvo mesto postavlja mlade in njihov glas. Skrbimo za ustvarjalnost, podjetnost in pogum ter spodbujamo in usposabljam mlade, da sanjajo, si želijo in uresničijo svoje ideje. V vseh letih delovanja smo pripomogli k temu, da so vzklile številne ideje, in danes ponosno spremljamo tiste, ki še vedno cvetijo. Razvile so se iz takrat na videz drobnih popkov in spremenile življenja posameznikov, pa tudi celotne skupnosti. Nastale so gledališke skupine, spletni portal za osebno rast, odlični kuharji, oblikovalci nakita, mladinski delavci, direktorji, predavatelji, režiserji. In prav vsem je TiPovej! prinesel zavedanje, da se da, da je mogoče.

Dva aktualna projekta sta Šola za lajf – Pogumni.Kreativni.Podjetni. in Mestni inkubator Mladih zmajev. Šola za Lajf za svoje poslanstvo zastavlja ozaveščanje talentov v mladem človeku, ki mu pomaga artikulirati želje in cilje ter ga opremiti z različnimi znanji in orodji za njihovo uresničitev. V projektu smo se povezali mladinski delavci, šole, podjetja in podjetniki, ki želimo s svojimi izkušnjami in znanji mladim olajšati pot v življenje. Šola za lajf je v okviru Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport kot izredno uspešen in koristen projekt prejela državno priznanje v mladinskem sektorju za leto 2015. Pri projektu Mestni inkubator sodelujemo v programu »Kaj je dobro in je lahko še boljše?«, kjer skrbimo za potek delavnic in mentorski proces uresničevanja idej mladih, ki želijo izboljšati življenje v mestu, v svoji četrti, ulici, šoli.

»Ker šola ni zgolj v učbenikih in ker mesto potrebuje aktivne in zadovoljne meščane.«

Vabimo vas, da na naši spletni strani

🔗 www.tipovej.org poiščete 'TiPovej! igralni zvezek', ki pravi: »Naredi najbolj zabavno stvar v življenju: uresniči svojo idejo«.

Foto: Jean Nikolič

Brez besed ...

BREZDOMSTVO MLADIH

Irena Bilčič, društvo Kralji ulice

Brezdomni niso homogena skupina ljudi in med njimi so tudi mladi. Točno število brezdomnih mladih v Sloveniji ni znano, a ocenjujemo, da se število brezdomnih nasploh iz leta v leto povečuje. Poleg tega poznamo pojav skritega brezdomstva – kar pomeni, da natančne številke sploh ne moremo poznati.

V dnevnem centru društva Kralji ulice v Ljubljani z leti opazujemo vse več mladih brezdomnih, ki se obračajo po pomoč. Za zdaj jih vključujemo v obstoječe programe, prav kmalu pa načrtujemo nove programe, ki bodo namenjeni prav njim. Mlade brezdomne obiskujemo na terenu, kar pomeni, da pristopimo k njim v različnih parkih in mestih, kjer se zadržujejo, ter jim ponujamo spremstvo na različne institucije in podporo. V dnevnem centru na Pražakovi 6 v Ljubljani imajo na voljo računalnike, toplo kavo ali čaj, garderobo, lahko se vključijo v prodajo uličnega časopisa

ter na njihovo željo dobijo pomoč strokovnega delavca. Na voljo so različne športne in kulturne dejavnosti ter izleti. Med drugim se lahko vključijo v program »Individualizirana in celovita nastanitvena podpora za brezdomne«, ki predstavlja prehodno obliko »z ulice v lastni dom«. To pomeni, da oseba začasno dobi varno nastanitev in intenzivnejšo psihosocialno podporo.

Alexa (29) sem vprašala, kaj mu pomenijo društva in organizacije, ki delujejo na področju brezdomstva v Ljubljani.

»Organizacije, ki pomagajo brezdomcem, so skoraj obvezne, če ne drugega, se vsaj ne potepaš po Ljubljani brez cilja in cel dan ne veš, kam sam s sabo. Tako imaš recimo ob osmih zajtrk na Kongresnem trgu, potem greš ob desetih recimo na kavico na Kralje ulice, malo greš na internet, se pogovarjaš z ljudmi, ki so v isti situaciji, in podobno. Ob pol dvanajstih greš lahko jest na Poljanski nasip. Tako lahko vsaj kaj počneš čez dan, če tega ne bi bilo, bi veliko hitreje obupal nad vsem in ne bi videl smisla življenja, te organizacije pa ti dajo občutek, da nisi sam in da si še zmeraj človek, čeprav velikokrat podvomiš tudi v to.«

DOBRI REZULTATI PROGRAMA NEVERJETNA LETA

Veronika Sorokin

Mednarodno priznani program Neverjetna leta, namenjen najmlajšim, odraščajočim mladostnikom in njihovim staršem na skupni poti soočanja z vedenjskimi težavami, tudi v Sloveniji že po manj kot treh letih beleži zavidljive uspehe. Na novinarski konferenci, ki je bila 9. januarja v prostorih Javnega zavoda Mala ulica, sta Eva Strmljan Kreslin, direktorica zavoda, in dr. Marija Anderluh, dr. med. in strokovna vodja projekta, predstavili program, prve rezultate in nadaljnjo vizijo uvajanja v slovenski prostor.

Projekt je bil nedavno uvrščen med programe krepitve duševnega zdravja, ki jih sofinancira Ministrstvo za zdravje RS. Tako se tudi v Sloveniji pridružujemo državam, ki se odločajo za aktivno politiko vlaganja v duševno zdravje otrok in sledijo najnovejšim znanstvenim smernicam s tega področja. Po podatkih Svetovne zdravstvene organizacije je namreč okoli 23 % otrok v Evropi izpostavljenih fizični, skoraj 30 % pa čustveni zlorabi, kar je slaba popotnica na poti odraščanja slehernega mladostnika.

Program Neverjetna leta je v strokovni javnosti prepoznan kot program z največ dokazi glede učinkovitosti zmanjševanja vedenjskih težav otrok in spodbujanja njihovega čustvenega in socialnega razvoja (*Cochrane review, 2012*). Trenutno se izvaja v več kot 30 državah po svetu.

Ministrstvo za zdravje RS bo program sofinanciralo od januarja 2017 do novembra 2019. V tem obdobju se bo v program predvidoma vključilo približno 300 družin, kar pomeni približno 600 otrok.

Več o programu si preberite na spletni strani www.neverjetna-leta.si

Foto: arhiv DIC

V DIC-u se kali ustvarjalnost vseh vrst in žanrov.

70. JUBILEJ DELOVANJA DIJAŠKEGA DOMA IVANA CANKARJA

dr. Tanja Pihlar

V preteklem letu je vzgojno-izobraževalni zavod Dijaški dom Ivana Cankarja, popularno imenovan DIC, obeležil vrsto vidnejših jubilejev: 70-letnico delovanja, 135-letnico Marijanišča, 30-letnico večerov klasične glasbe, 20-letnico Teatra Pozitiv in Galerije DIC.

Največji dijaški dom v Sloveniji ima bogato tradicijo. Leta 1882 je Vincencijeva družba ustanovila sirotišnico z uradnim imenom Collegium Marianum oziroma Marijanišče, ki je postalo največja vzgojno-izobraževalna ustanova v kraljevini Jugoslaviji. Po drugi svetovni vojni leta 1947 so ga preimenovali v Dijaški dom Ivana Cankarja. Ohranil je njeno dejavnost in namen: nuditi bivališče dijakom in študentom z vseh koncev Slovenije, ki se šolajo v našem glavnem mestu, ter skrbeti za njihovo vzgojo, osebno in družbeno rast.

Že Marijanišče je bilo pomembna kulturna ustanova, še posebej pa se je razcvetelo

po drugi svetovni vojni: v dijaški reviji »Mi mladi« so objavljali poznejši vidni književniki, delovalo je več pevskih zborov, ustanovljen je bil simfonični orkester, zametek Simfoničnega orkestra Radia Ljubljana. V to obdobje med drugim sodijo tudi začetki folklornih plesnih skupin Franceta in Tončke Marolt ter Tineta Rožanca.

Nov ustvarjalni zagon se je pričel po osamosvojitvi in nastanku nove države, ko je vodstvo DIC-a prevzela sedanja ravnateljica Manja Petelin, dom pa se je okreplil z novimi pedagoškimi močmi. Ustanovljena je bila skupina Pozitiv (1996), ki deluje na področju medijskih, scenskih in vizualnih umetnostih ter je pozneje prerasla v gibanje, inovativni projekt BITI, ki mlade ozavešča o njihovem bivanju in mestu v svetu ter njihovi odgovornosti do sveta. Sledila je ustanovitev likovne skupine Atelje (1998), Likovnooblikovalske skupine (1999) ter Športnega društva DIC-a (2002). Viden uspeh je bil dosežen tudi na drugih področjih: povečalo se je število prostočasnih dejavnosti, realizirani so bili številni uspešni projekti, tako na nacionalni kot tudi mednarodni ravni. Marsikaj se je izboljšalo tudi na področju bivanjske kulture, pridobili so nove prostore – večnamenski mladinski klubski prostor Kreatorij DIC, galerijske prostore ipd.

Več o programu Male ulice na www.malaulica.si

MESEČNI NAPOVEDNIK

mladi na sceni

Dogodki v Kreatoriju DIC

15. 2. ob 19.00

Festival mlade literature URŠKA 2018, regijsko srečanje za mlade avtorje iz osrednje Slovenije

1. 3. ob 19.00

Okrogla miza »Čist zares o vloganju« – organizacija vlogerjev Narokana v sodelovanju s KUD Pozitiv in z glasbo v živo: ritmi jazza, funka in soula

Delavnice reciklaže z Galerijo C.C.U.

16. 2., 23. 2., 9. 3. in 16. 3. od 14.00 do 17.00 (ČMC Črnuče)

Kud Galerija C.C.U. v tem letu izvaja program za mlade Delavnice reciklaže v četrtnem mladinskem centru Črnuče. Teme delavnic prilagajamo sproti: pohištvo iz kartona, reciklirane okvirje, nakit, štampljke, potisk tekstila, oglasne deske itd.

Zimska avantura z Mladimi zmaji

(19.–23. 2.)

17. 2. ob 19.00 se bodo z dobrodelno celovečerno plesno predstavo Ljubezen okoli sveta v Centru Zalog začeli počitniški dnevi.

Od 20. do 22. 2. od 15.00 do 20.00 boste lahko preizkusili svoj pogum v Kleti strahov. Dobrodošlico v hotelu Jelenov zob vam bo izrekla ekipa črnuških mladih zmajev.

23. 2. se bo skupina deklet podala na avanturo za punce, kjer bodo preživele grajsko noč na Gradu Tivoli.

Vse dni v tednu pa vam bodo na voljo naši mladinski centri, v katerih bomo skupaj soustvarjali počitniške dni.

📍 www.mladizmaji.si

Impro liga

25. 2. (Center slovanskih kultur France Prešeren)

Ob 19.00 V daru borbe: Cepetaučki

Ob 20.00 Vaška scena : Dženny impro team

11. 3. (Center slovanskih kultur France Prešeren)

19.00 Samozavest in nadvlada : GA NI

20.00 Gverila teater : Improške

📍 www.impro-liga.si

Okusi svet! – Taste the world!

6. 3. ob 18.30 (Skuhna, Trubarjeva 56)

Mednarodni odbor Zveze ŠKIS pripravlja prvovrstni dogodek, ki bo skozi kulinarčno popotovanje povezal ljubezen do odkrivanja novih kultur in pridobivanja kuharskih spretnosti. Prijave od 20. 2. dalje. 📍

www.mednarodniskis.si

Škisov zajtrk

13. 3. ob 10.00

Zveza ŠKIS s projektom Škisovi dnevi zdravega življenja že vrsto let mlade ozavešča o pomenu zdravega življenja in kakovostne hrane. Letos bo tradicionalni dogodek potekal v Ljubljani.

Točno lokacijo preverite na:

📍 www.skis-zveza.si

ŠILA – Šolska impro liga,

improvizacijsko gledališče za kulturno razgibavanje dijakov

9. 3. (Dijaški dom Tabor)

Ob 17.00 Gimnazija Nova Gorica :

Gimnazija Bežigrad

Ob 18.30 Prva gimnazija Maribor :

Gimnazija Jožeta Plečnika

📍 www.sila-impro.si

Dogodki v MC ULCI

(Trg OF 10, podhod železniške postaje)

10. 3. 2018 od 16.00 do 21.00

Bgirls Do It Better, mednarodno tekmovanje v breakdanceu, ki spodbuja rast števila predstavnic v hip hop kulturi.

Odprta ULCA, prostor, ki ga mladi soustvarjamo z ostalimi mimoidočimi mladimi, vsak delovnik med 13.00 in 16.00.

📍 www.facebook.com/mladinskicenterulca

ULIČNA šola: GOR Hip Hop šola, vsak ponedeljek, torek in sredo.

📍 www.drustvogor.org/sola

Festival Tresk

15. in 16. 3.

Radio Študent že devetih zapored pripravljata Festival Tresk, ki podpira kreativno in raznoliko glasbeno izražanje in neodvisno domačo založniško dejavnost. Festival bosta oplemenitili dve delavnici, skupaj z razstavo natečaja vizualnih del ter tradicionalnim sejmiščem.

Več o tem: 📍 <https://radiostudent.si/tresk/>

Dogodki v Mladinskem središču Vič

Akcija zbiranja rabljenih (pomladanskih in poletnih) oblačil za otroke in mlade bo potekala ves februar in marec, in sicer v prostorih Mladinskega središča Vič (Trg MDB 14, Ljubljana) vsak dan od 9.00 do 17.00.

Zimskopočitniški program za otroke in mlade (od 19. 2. do 23. 2. 2018) nekaj dni pred počitnicami preverite na spletni strani: 📍 www.msvic.si

V jubilejnim letu se je zvrstila vrsta dogodkov in prireditev, na katerih so predstavili svoje vzgojno-izobraževalni delo in dejavnosti dijakov, pedagogov in mentorjev – od postavitve stalne likovne zbirke akademskih slikarjev, nekdanjih gojencev doma, športnih dogodkov, glasbenih koncertov, gledaliških in plesno-gledaliških predstav, umetniških razstav. Še posebej velja omeniti dokumentarni film o dijaškem domu BITI DIC, ki je nastal v jubilejnim letu in katerega avtorji so dijaki in njihovi mentorji. Jubilejni dogodki so se zaključili 14. decembra s svečano akademijo v Galeriji DIC. Glasbenemu programu dijakov sta sledila slavnostna nagovora ravnateljice Manje Petelin ter nekdanjega gojenca Klavdija Tutte, pobudnika Galerije DIC. Obiskovalci so si lahko ogledali tudi pregledno razstavo Likovne delavnice iz obdobja 1999–2017. Slavnostni dogodek se je zaključil z gledališko predstavo skupine Ivana Cankarja Teatra Pozitiv z naslovom »Ivan Cankar – tujec vsem in sebi«, avtorskim projektom, ki je nastal na podlagi Cankarjevih besedil in je grajen na sodobnem večmedijskem pristopu.

DIC je še kako živ, želimo mu še veliko ustvarjalnosti!

Izkušnje, ki jih mladi pridobijo na šolanju v tujini, jih za vedno obogatijo.

46.617 MLADIH UDELEŽENIH V EVROPSKIH PROJEKTIH

Ivana Naceva

Zavod Movit, zavod za razvoj mobilnosti mladih, ima nalogo upravljati s sredstvi iz proračuna EU, ki so skozi projekt ERASMUS+: Mladi v akciji namenjena mladim. S tem omogoča pridobitev podpore za različne oblike mobilnosti v mladinskem delu ter pripomore k splošnemu razvoju mladinskega dela in neformalnega učenja – še posebej tistega, ki krepi povezovanje med mladimi Evropejci. Poleg tega deluje kot Eurodesk, brezplačni infoservis Evropske komisije, ki mladim ponuja informacije o Evropi in dogajanjem v njej.

Leta 2017 je Zavod Movit praznoval 20 let obstoja, projekt Erasmus+ pa 30 let. Ekipa Zavoda Movit nam je ob tem odgovorila na nekaj vprašanj.

Kako bi na kratko povzeli pomembne spremembe in dosežke v teh letih?

Evropski programi, namenjeni mladim, se v Sloveniji dejansko izvajajo šele od leta 1999 in v vseh teh letih je bilo v mladinske projekte vključenih kar

46.617 udeležencev. Programi imajo zelo pomemben učinek na sodelujoče posameznike – mlade in mladinske delavce –, kar posledično vpliva na mladinske organizacije, pa tudi na družbene sisteme.

Kako je projekt Erasmus+: Mladi v akciji prispeval k razvoju kakovosti mladinskega dela v Sloveniji?

Ob razvoju kakovostnega mladinskega dela v Sloveniji je treba omeniti tudi partnerstvo 27 nacionalnih agencij programa Erasmus+: Mladi v akciji in 4 evropskih mrež z imenom Europe Goes Local. Projekt, ki smo ga začeli izvajati lani, je podpora razvoju kakovostnega mladinskega dela v lokalnih skupnostih. Cilji projekta so prenos dobrih praks, medsebojno učenje in mreženje vseh, ki delujejo na področju mladinskega dela in podpore mladim. Skozi projekt se namreč vzpostavljajo ali nadgrajujejo podporne aktivnosti za razvoj kakovostnega mladinskega dela na lokalni ravni. Pridružilo se mu je 16 slovenskih občin, med njimi tudi Mestna občina Ljubljana.

Kako pa se vpliv programa Erasmus+ odraža v številkah? Koliko projektov je bilo vključenih v Ljubljanski regiji, koliko mladih, koliko organizacij?

V Ljubljani je bilo v obdobju programa Erasmus+: Mladi v akciji (2014–2017) sprejetih 161 projektov, ki jih je prijavilo in izvedlo 60 različnih organizacij, ki imajo sedež v Ljubljani. Skupaj se je projektov udeležilo 2.442 mladih, organizacije pa so ob sprejemu skupaj

prejele 3.066.601,54 evra evropskih sredstev za izvajanje projektov.

Mladih prostovoljcev, ki so v okviru evropske prostovoljske službe iz tujine prišli v Ljubljano ali iz Ljubljane odšli na prostovoljski projekt v tujino, je bilo v tem obdobju 192.

Največji prijavitelji v Ljubljani so Zavod Volontariat (18 projektov, pretežno evropska prostovoljska služba), Mreža MaMa (9 projektov) in Mladinska zveza Brez izgovora Slovenija (8 projektov). Podprtih je bilo sedem projektov Socialne akademije in po šest projektov Centra Janeza Levca Ljubljana, Društva Center za pomoč mladim, Društva za kulturo inkluzije in Društva Salezijanski mladinski center Rakovnik.

Na Movit se torej obračajo predvsem organizacije. Kaj pa program ponuja mladim?

Mladi lahko več informacij o možnostih za vključevanje v program dobijo na spletni strani www.mva.si in pri regionalnem partnerju Eurodesk v Ljubljani Info Škuc (www.lmit.org). Pred vsakim prijavnim rokom potekajo delavnice za prijavo projektov, priporočljivo pa je, da se pred tem korakom povežejo s katero od organizacij, ki že sodelujejo v programu. Če mlade zanimajo prostovoljske aktivnosti v tujini, pa jih vabimo, da se vpišejo v portal Evropske solidarnostne enote https://europa.eu/youth/solidarity/mission_sl.

Delo Mestnega sveta

Poročilo o 29. in 30. seji Mestnega sveta MOL

Veronika Sorokin

Sprejeti dokumenti na 29. (27. 11. 2017) in 30. seji (18. 12. 2017)

Svetnice in svetniki so v Svet javnega zavoda Mladi zmaji imenovali Marka Koprivca, Bena Pehani, Moniko Šterlek, v Svet Gimnazije Jožeta Plečnika Aljošo Ivanoviča, v Svet Centra za socialno delo Ljubljana Vič-Rudnik Ido Medved, v Svet javnega zdravstvenega zavoda Onkološki inštitut Ljubljana pa Dunjo Piškur Kosmač.

● Svetnice in svetniki so sprejeli Dopolnjeni osnutek Odloka o občinskem podrobnem prostorskem načrtu Gramoznica Gameljne in osnutek Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskem podrobnem prostorskem načrtu Partnerstvo Celovška.

● Soglašali so z Odlokom o načrtu za kakovost zraka na območju Mestne občine Ljubljana in sprejeli še osnutek Odloka o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode. ● Prav tako

so sprejeli osnutek Odloka o razglasitvi Vile Zlatica in Tobačne tovarne v Ljubljani za kulturna spomenika lokalnega pomena.

Glavni poudarki razprave

Mestne svetnice in svetniki so vzeli v pretres obširno Poročilo Nadzornega odbora o opravljenem nadzoru razpolaganja s premoženjem Mestne občine Ljubljana, namenskosti in smotrnosti porabe proračunskih sredstev in finančnega poslovanja uporabnikov proračunskih sredstev v letu 2016 in projektov v izvajanju. Poudarili so, da bi bilo smiselno razmisliti o uvedbi dodatnega rednega nadzora, zlasti porabe javnih sredstev, kar bi spodbudilo kakovostno nadaljnje delo in pocenilo delovanje javne uprave. Kot pozitivno so ocenili namero, da bi se v prihodnje temeljito spremljalo učinkovitost energetske sanacije, saj gre za dolgoročno naložbo. Nekateri so predlagali uvedbo sistema

spremljanja pogodb, in sicer tako, da bi se posamezni projekt vzelo pod drobnogled po fazah izvedbe in tako spremljalo njegov celoten potek.

V razpravi o prostorskem načrtu Gramoznica Gameljne je večina razpravljavcev pohvalila osnutek kot natančno pripravljen. Strinjali so se, da je investicija v protipoplavne ukrepe na območju Gameljščice pomembna. Obenem so poudarili, da bo treba natančno nadzirati transport tako velike količine zemlje (250 m²), zlasti z vidika prepoznavanja morebitnih škodljivih snovi v zemljini in zagotavljanja zaščite pred prahom, hrupom, onesnaženjem in invazivnimi rastlinami. Ob tej temi so opozorili tudi na potrebo pogostejšega vključevanja svetov četrtih skupnosti v predvidene projekte, predvsem, kadar gre za kočljiva in tehtna vprašanja, ki se neposredno dotikajo krajanov.

Svetnice in svetniki so se dotaknili Odloka o načrtu za

kakovost zraka na območju Mestne občine Ljubljana in poudarili, da meritve kakovosti zraka, ki potekajo na štirih merilnih mestih, potrjujejo dejstvo, da se kakovost zraka iz leta v leto izboljšuje. Ugotavljajo, da težave nastajajo zaradi presejanja mejnih vrednosti trdnih delcev s premerom 10 mm (PM 10) v kurilni sezoni, k čemur prispevajo predvsem individualna kurišča, zastarele kurilne naprave in neustrezna kuriva.

Pri obravnavi Odloka o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode so sodelujoči izpostavili, da industrijska odpadna voda predstavlja dodatno obremenitev kanalizacijskega sistema. Predlagali so način določanja količin, obremenitev in cen za uporabnike, ki s komunalno odpadno vodo povzročajo dodatne stroške.

V okviru razprave se je razvnela razprava glede Hostla Celica,

NAPOVEDNIK DOGODKOV V ČS MOL februar 2018

DOGODEK	KRATKA VSEBINA	ČETRTNA SKUPNOST	TERMIN	LOKACIJA
DELAVNICA O TEMELJNIH POSTOPKIH OZIVLJANJA IN PRIKAZ UPORABE DEFIBRILATORJA	Defibrilator je aparat, s pomočjo katerega lahko rešimo življenje nekomu s srčnim zastojem. Naučimo vas pravilne uporabe defibrilatorja. Brezplačne meritve krvnega sladkorja, tlaka in holesterola. Delavnica je namenjena vsem generacijam.	ČS ŠIŠKA	Četrtek, 15. 2., ob 18. uri	Jesenkova 1, I. nadstropje, sejna soba
	VAJE ZA IZBOLJŠANJE SPOMINA: ● ali lahko priključimo pretekle dogodke, ● zakaj se ne spomnimo, ● z vajami do boljšega priključa; Priznana mednarodna trenerka spomina Jasmina Lambergar iz Centra za urjenje spomina, vas bo naučila tehnik za boljše pomnjenje. Z vajami za spomin bo razbujala vaše možgane. Predavanje za vse generacije je brezplačno.	ČS JARŠE	Četrtek, 22. 2., in sredo, 14. 3., ob 18. uri	PGD Šmartno ob Savi, Kopna pot 6
MOŽGANSKI FITNES Z JASMINO LAMBERGAR: VAJE ZA IZBOLJŠANJE SPOMINA	Demenca je kronična napredujoča bolezen, ki prizadene možganske celice, odgovorne za spomin, mišljenje, orientacijo, razumevanje, računske in učne sposobnosti, sposobnosti govornega izražanja ter presoje. Namen strokovnih predavanj je omogočiti osebam prepoznavanje prvih znakov demence (izvedba: strokovni sodelavci Združenja za pomoč pri demenci Spominci). Strokovno predavanje je namenjeno svojcem in drugim, ki skrbijo za osebe z demenco v domačem okolju.	ČS POLJE	Sreda, 14. 2., ob 18. uri	Center Zalog, Zaloška 267, I. nadstropje, sejna soba
	Različne delavnice – program je objavljen na http://www.ljubljana.ozr.si/sl/SRECEVALNICA	ČS MOSTE	Torek, 13. 3., ob 17. uri	Sedež ČS Moste, Ob Ljubljani 36 a, sejna soba
DEMENCA – PREPOZNAVANJE IN PRVI ZNAKI	Ustvarjalne in animacijske delavnice, preizkus v igranju šaha, kartanju, in drugih družabnih igrar, animacije in vodene dejavnosti.	ČS ŠMARNA GORA	Sreda, 21. 2., ob 17. uri	Sedež ČS Šmarna gora, (Dom gasilcev in krajanov), Pločanska ul. 8, dvorana
SREČEVALNICA KO RK ZELENA JAMA	Udeleženci tečaja se ljubiteljsko risarsko izražajo in se učijo novih tehnik in metod risanja. Dejavnost je namenjena vsem generacijam.	ČS JARŠE	Četrtek, 15. 2., od 10. do 12. ure	Zelena jama, Perčeva 22
ČAJ OB PETIH Tedenska druženja, družabne igre, kreativne delavnice	Tradicionalna prireditvev POZDRAV KULTURI, ki jo vsako leto za krajane organiziramo v počastitev slovenskega kulturnega praznika. Na prireditvi se s svojimi programskimi točkami predstavijo otroci, posamezniki, pevске skupine in drugi zainteresirani. Po prireditvi pa se za krajši čas družimo, pokramljamo ter si izmenjamo izkušnje.	ČS POSAVJE	Vsako četrtek, od 16. do 19. ure, Odpade: 15. 2. zaradi prireditve Pozdrav kulturi	Sedež ČS Posavje, Bratovševa ploščad 30, kletni prostori
RISARSKO IZRAŽANJE Ljubiteljsko risarsko izražanje	Vadba osnovnih korakov standardnih, latinskoameriških in skupinskih plesov. Plesmo standardne in latinskoameriške plesove z Društvom Vrtnica.	ČS POSAVJE	Četrtek, 22. 2., od 16. do 19. ure	Sedež ČS Posavje, Bratovševa ploščad 30, kletni prostori
POZDRAV KULTURI Kulturno-družabna prireditve	Pilates s športnim društvom Ježca – poudarek na dihanju pri vsaki izvedbi vadbe, ki krepi mišice in ozavešča vadečega glede celotnega telesa. Namenjeno vsem starostnim skupinam.	ČS POSAVJE	Četrtek, 15. 2., od 17. ure do 19.30	Sedež ČS Posavje, Bratovševa ploščad 30, kletna dvorana
DEHTEČI CHI GONG	Vadba je namenjena vsem generacijam; Ob ponedeljkih prične prva skupina ob 19., druga pa ob 20. uri; Ob sredah prične prva skupina ob 18., druga pa ob 19. uri.	ČS POSAVJE	Sobota, 17. 2. in 10. 3. od 10. do 12. ure	Sedež ČS Posavje, Bratovševa ploščad 30, kletni prostori
PLES Z VRTNICO, DRUŽENJE OB PLESU 50+ DRUŽENJE OB PLESU 50+	Splošne telesne vaje, namenjene vsem generacijam.	ČS POSAVJE	Vsako sredo, od 20.15 do 22. ure	Sedež ČS Posavje, Bratovševa ploščad 30, kletna dvorana
PILATES	Aerobika in pilates, namenjene vsem generacijam.	ČS POSAVJE	Vsak petek, od 20. do 22. ure	Sedež ČS Posavje, Bratovševa ploščad 30, kletna dvorana
MIGAJMO ZA ZDRAVJE	Vadba za seniorke in seniorje je namenjena starejši generaciji.	ČS POSAVJE	Vsak torek, od 20. do 21. ure	Sedež ČS Posavje, Bratovševa ploščad 30, kletna dvorana
SPLOŠNE TELESNE VAJE	Na delavnici bo predstavljen praktičen prikaz dela in uporabe nihala za osebne namene s ciljem izboljšanja zdravja, iskanje predmetov ipd. Namenjeno polnoletnim osebam.	ČS POSAVJE	Vsak ponedeljek, ob 19. in 20. uri	Sedež ČS Posavje, Bratovševa ploščad 30, kletna dvorana
AEROBIKA IN PILATES		ČS POSAVJE	Vsako sredo, ob 18. in 19. uri	Sedež ČS Posavje, Bratovševa ploščad 30, kletna dvorana
VADBA ZA SENIORKE IN SENIORJE		ČS POSAVJE	Vsak torek, ob 19. uri	Sedež ČS Posavje, Bratovševa ploščad 30, kletna dvorana
UPORABA IN DELO Z NIAHALOM		ČS POSAVJE	Vsak četrtek, ob 19. uri	Sedež ČS Posavje, Bratovševa ploščad 30, kletna dvorana
Spoznavna in predstavitvena delavnica		ČS POSAVJE	Vsak torek in četrtek, od 7.45 do 9. ure	Sedež ČS Posavje, Bratovševa ploščad 30, kletna dvorana
		ČS POSAVJE	Četrtek, 22. 2., od 17.30 do 19. ure	Sedež ČS Posavje, Bratovševa ploščad 30, kletna dvorana

pri čemer je bilo slišati nekaj kritik glede odločitve o prodaji nepremičnine in vprašanj, kako bo po novem poskrbljeno za kulturni program v Celici. Pojasnila so se nanašala na iztek najemne pogodbe in nujnost dolgoročne ureditve stanja, podana so bila tudi zagotovila o ohranitvi Celice v podobi in funkciji, kot jo poznamo.

Pri obravnavi ureditvenega načrta za območje urejanja ŠR 2/1 Stadion v Šiški, med Gorenjsko in Kamniško progo, kjer je zaradi dotrajanosti objektov predvidena obnova, je bil izpostavljen predlog glede načrtovanja montažnih garažnih objektov. Ti bi sledili logiki uporabe prostora in tako optimalno zadostili potrebam parkiranja na tem območju.

Preostali dokumenti so bili razen nekaj manjših pripomb ocenjeni kot dobro pripravljene in sprejeti z večino glasov svetnic in svetnikov.

Svetniška vprašanja in pobude z odgovori mestne uprave

Z Oddeka za gospodarske dejavnosti in promet je mestna svetnica Mojca Škrinjar (SDS) prejela pojasnilo na vprašanje glede problematike **zapore cest v času ljubljanskega maratona**. Poudarili so, da je organizacijski odbor začel obveščati javnost o zaporah že na začetku oktobra 2017 in da so tudi sicer zapore že nekaj let na istih cestah in ob istih terminih. Z istega Oddeka so se odzvali tudi na njeno vprašanje **dostopa invalidom do Zdravstvenega doma na Metelkovi** ob novi prometni ureditvi in sporočili, da bodo v ta namen uredili klančino preko zelenice na pločnik. Glede problematike parkiranja motornih vozil na Ulici borcev za severno mejo so ji povedali, da so s projektantom zadevo temeljito preučili in da že pripravljajo možne tehnične rešitve. Na Oddeku za predšolsko vzgojo

in izobraževanje so zavrnila njen predlog **o izdajanju e-računov in odpravi papirnatih položnic za starše**, ker bi to lahko privedlo do povečanja neplačnikov v vrtcih in šolah ter dodatno ogrozilo zagotavljanje likvidnosti v javnih zavodih.

Na Oddelku za gospodarske dejavnosti in promet so preučili pobudo za **umirjanje prometa na Regentovi cesti** v naselju Pržan, kjer so sporni zlasti oster ovinek iz smeri centra, nepregleden prehod za pešce in živa meja. Mestni svetnici Kseniji Sever (SDS) so sporočili, da na podlagi terenskega ogleda ugotavljajo, da živa meja ni previsoka, in dodali, da na navedeni lokaciji v letih 2016 in 2017 ni bilo nobene prometne nesreče. Predlog, da bi se v naselju Pržan hitrost omejilo na 40 km/h, ocenjujejo kot nepotreben.

Z Oddelka za urejanje prostora so se odzvali na pobudo mestnega svetnika Janeza

Žagarja (SLS) glede čimprejšnje izgradnje **predora pod Golovcem** v nadaljevanju Kajuhove ceste do Rudnika, kar bi razbremenilo prometne zastoje v vzhodni polovici Ljubljane. Pojasnjujejo, da predor pod Golovcem v skladu zastavljene prometne politike in Celostne prometne strategije mesta, ki poudarja pomen drugih vrst prometa (javnega potniškega prometa, kolesarjenja in hoje), ni predviden.

Z Odelka za gospodarske dejavnosti in promet so odgovorili na vprašanje mestnega svetnika dr. Dragana Matiča (SMC) glede **delovanja semaforja med Dunajsko in Gameljsko cesto**. Kot so povedali, se je po vključitvi semaforja v delovanje izkazalo, da zmanjšuje propustnost križišča, kar je povzročalo zastoje iz smeri Ježica proti Črnučam in obratno. Semafor so zato izključili, po korekciji krmilnih programov pa ga

DOGODEK	KRATKA VSEBINA	ČETRTNA SKUPNOST	TERMIN	LOKACIJA
AKTIVIRANJE ČAKER	● Pomen sistema čaker in posamezne čakre. ● Najbolj pogoste zdravstvene težave in bolezni ter vzroki, vezano na določeno čakro. ● Vaje za aktiviranje čaker. Namenjeno polnoletnim osebam.	ČS POSAVJE	Četrtek, 8. 3., od 17.30 do 19. ure	Sedež ČS Posavje, Bratovševa ploščad 30, kletna dvorana
Energijske delavnice za boljše počutje in zdravje	Udeleženci tečaja se ljubiteljsko risarsko izražajo in se učijo novih tehnik in metod risanja.	ČS POSAVJE	Vsak četrtek, od 17. do 19. ure	Sedež ČS Posavje, Bratovševa ploščad 30, kletni prostori
RISARSKO IZRAŽANJE	Dejavnost je namenjena vsem starostnim skupinam.	ČS POSAVJE	Sreda, 14. 2., od 17. do 19. ure	Sedež ČS Posavje, Bratovševa ploščad 30, kletni prostori
Ljubiteljsko risarsko izražanje	Namenjeno otrokom in mladini.	ČS POSAVJE	Sreda, 21. 2., od 17. do 19. ure	Sedež ČS Posavje, Bratovševa ploščad 30, kletni prostori
USTVARJANJE Z ULIČNIMI ZMAJI	Namenjeno otrokom in mladini.	ČS POSAVJE	Sreda, 28. 2., od 17. do 19. ure	Sedež ČS Posavje, Bratovševa ploščad 30, kletni prostori
IGRAMO SE DRUŽABNE IGRE		ČS POSAVJE	Četrtek, 1. 3., od 17.00 do 17.40	Sedež ČS Posavje, Bratovševa ploščad 30, kletni prostori
USTVARJANJE IN NACRTOVANJE OLEPŠAVE		ČS POSAVJE	Četrtek, 1. 3., ob 18.30	Knjižnica Bežigrad, Einspielerjeva 1, dvorana
OKOLICE ČETRTNE SKUPNOSTI		ČS POSAVJE	Sreda, 7. 3. in 14. 3., od 13.30 do 15. ure	Sedež ČS Bežigrad, Vojkova 1, mala sejna soba
MERJENJE KRVNEGA TLAKA	Brezplačno merjenje krvnega tlaka – namenjeno vsem.	ČS BEŽIGRAD	Vsako sredo, od 15. do 17. ure	Četrtni mladinski center Bežigrad, Vojkova 73
	Na srečanju bomo obudili prepevanje slovenskih ljudskih pesmi, spodbujali medgeneracijsko družjenje ter obenem ohranjali kulturno dediščino. Srečanja bodo potekala ob četrtnih, enkrat mesečno. Vabljeni vsi – tako otroci kot odrasli – saj »kdor poje, slabo ne misli«!	ČS BEŽIGRAD	Vsak petek, od 18. do 21. ure in v soboto, 17. 2., od 18. do 21. ure	Četrtni mladinski center Bežigrad, Vojkova 73
PRIŠLA BO POMLAD – Marija Čeh	Izvedba tečajev fotografiranja za osnovnošolce. Več informacij: Tanja Povšič: 01/434 03 24.	ČS BEŽIGRAD		
FOTOTEČAJ – MESTNA ZVEZA PRIJATELJEV MLADINE	Iz Mladinca bo ob sreдах zadržalo po domači kuhinji! Oprtali si bomo predpisanje, zavihali rokave in se podali kuharskim dogodivščinam naproti.	ČS BEŽIGRAD		
KAJ SE KUHA V MLADINCU?	Si 14+ in se nimaš kam dat ob sobotah zvečer? Pridi pohengat v Mladinca.	ČS BEŽIGRAD		
14+ JE ZAKON!	Spremljajte nas na spletni strani www.mladinzmaj.si in FB: Mladi zmaji Bežigrad Mladinc Tajiquan (Tai chi, taj či) je kompleksna oblika Qigonga v gibanju. Je starodavna kitajska borilna veščina, ki se v novejšem času uveljavlja predvsem kot sprostilno-meditativna veščina krepite vitalne življenjske energije. Je izjemno učinkovita veščina doseganja notranjega ravnotežja, ki se še posebej obnese v današnjem hitrem tempu kot blagodejna oblika telesno nezahtevne protistresne vadbe. Je ena od naprednih oblik energetsko gibalnih in meditativnih tehnik Qigonga, katerega korenine segajo globoko v tisočletno zgodovino kultur Orienta. Kontakt: Igor: 041 430 650	ČS BEŽIGRAD		
TEČAJ IN VADBA TAI CHI IN QUIGONG – DRUŠTVO TOLMUN	Smó društvo, ki združuje mlajšo, srednjo in starejšo generacijo skozi program Skupine starih ljudi za samopomoč. Dejavnost društva je dobrodelna oziroma humanitarna. Namenjena je vsem zainteresiranim in pomoči potrebnim posameznikom, ne glede na to, ali so člani društva ali ne. V skupinah se družimo enkrat tedensko po uro in pol. Kontakt: Ana: 040 291 523 in Mojca: 031 641 726	ČS BEŽIGRAD		
MEDGENERACIJSKO DRUŠTVO TROMOSTOVJE – DELAVNICE, PROSTOVOLJSTVO	Namen društva sta pomoč in podpora osebam, ki trpijo ali so trpele za katero koli obliko anksioznih motenj in depresije, ter njihovim sorodnikom in podpornim osebam. Zavzemamo se za širjenje znanja in informacij s področja anksioznih motenj ter za večjo ozaveščenost javnosti o resnosti in prisotnosti tega problema v družbi. Kontakt: Kristijan: 040 452 196 in Mateja: 040 243 565.	ČS BEŽIGRAD		
DAM – DRUŠTVO ZA POMOČ OSEBAM Z DEPRESIJO IN ANKSIOZNIMI MOTNJIAMI – TERAPEVTSKE DELAVNICE, PREDAVANJA	Društvo Šola zdravja je ustanovljeno z namenom širjenja jutranje telovadbe na prostem. Cilj društva je pripeljati jutranjo telovadbo v vsak kraj, vas in naselje v Sloveniji. Namen »šole zdravja« je, da posameznikom podamo osnovne podatke, kako doseči čim boljše življenje, zato organiziramo različna predavanja in praktične delavnice z različnimi strokovnjaki.	ČS BEŽIGRAD		
USTVARJALNE (PRAKTIČNE) DELAVNICE – ŠOLA ZDRAVJA	»Zaplešite z nami: vabimo vas, da se nam pridružite na plesnih večerih vsak petek v mesecu. Informacije: Pisarna ČS Bežigrad – 01/236 25 37 (ali g. Miran Pritekelj: 031 732 580).	ČS BEŽIGRAD		
PLESNE URICE	Pilates je celostna telesna vadba, ki krepi težje dostopne, manjše in šibkejšje mišice, ki pripomorejo k pravilni in zdravi telesni drži, krepitvi mišic in kardiovaskularnega sistema, izboljšani telesni pripravljenosti in koordinaciji ter bolj poudarjenemu samozavedanju. Trening vključuje vaje za moč, raztezanje in dihanje. Vadba je primerna tudi za rehabilitacijo po poškodbah. Več informacij: ŠD Dravlje, sport.dravlje@gmail.com. Za odrasle in mladino.	ČS BEŽIGRAD		
PILATES	Odlična skupinska vadba za krepitev celotnega telesa in pridobivanje telesne vzdržljivosti. Za odrasle in mladino.	ČS BEŽIGRAD		
AEROBIKA	Vadba je namenjena rekreativcem, ki želijo ohranjati in razvijati pomembne gibalne in funkcionalne sposobnosti, mišično zmogljivost, gibljivost, koordinacijo, ravnotežje ter aerobno vzdržljivost. Vadba temelji na premagovanju lastne telesne teže ter s pomočjo rekvizitov. Vadba je zasnovana ciljno, smiselno ter pestro. Več informacij: ŠD Dravlje, sport.dravlje@gmail.com. Za odrasle in mladino.	ČS BEŽIGRAD		
Vadba ABEO		ČS BEŽIGRAD		
TEK Z NASMEHOM		ČS BEŽIGRAD		
BADMINTON		ČS BEŽIGRAD		

ponovno vključili. Sprememba krmilnih programov vseeno ni preprečila zastojev v prometu, zato je bil semafor preklopljen na program utripanje rumenih luči. Z Oddelka za zaščito, reševanje in civilno obrambo je svetnik prejel odgovor glede **skladišča avtomobilskih pnevmatik** v Polju. Zatrjujejo, da so si ogledali lokacijo podjetja Sven, ki ima že predvideno bistveno zmanjšanje skladiščenja na prostem, kar znižuje raven možnosti nastanka požara. Z Oddelka za šport so se odzvali še na pobudo Svetniškega kluba SMC v zvezi z obnovo **Bežigrajskega stadiona** in povedali, da je stadion sicer pripravljen na obnovo, vendar vsak gradbeni poseg zahteva posamezno gradbeno dovoljenje. Kot poudarjajo, objekt pred izvedbo prenove tehnično ni primeren začasno uporabo.

Na pobudo mestne svetnice Simone Pirnat Skeledžija (SMC),

da bi se decembrske novoletne prireditve izvedle **brez ognjemetov in pirotehnik**e, saj po opozorilih Agencije Republike Slovenije povzročajo veliko onesnaževanje zraka s škodljivimi delci in s tem ogrožajo zdravje ljudi, so z Oddelka za varstvo okolja povedali, da so vsi uporabljeni izstrelki za ognjemet v skladu z evropsko zakonodajo in so opremljeni z oznako CE. Dodajajo, da so vsi izdelki predhodno testirani in da pirotehnična sredstva povzročajo kratkotrajno onesnaženje. Mestnega svetnika Mateja Javornika (SMC) je zanimalo, kakšne bodo možnosti parkiranja stanovalcev po **prenovi Gallusovega nabrežja**: na Oddelku za gospodarske dejavnosti in promet so pojasnili, da imajo poleg možnosti parkiranja na Levstikovem in Gornjem trgu ter v Rožni ulici stanovalci še celo vrsto drugih možnosti (npr.

garažna hiša Kongresni trg, NUK2 itn.).

Svetnica Nataša Sukić (Levica) se je na Oddelku za kulturo pozanimala glede **spominske plošče**, posvečene vsem padlim v NOB z barjanskega obrobja mesta Ljubljane. Ker je bila plošča odstranjena iz Zadrúžnega doma Barje, jo je zanimala predvidena nova lokacija in kako daleč je obnova. Kot so na Oddelku pojasnili, je za spominska obeležja, ki so jih zaradi prodaje Zadrúžnega doma novemu lastniku začasno uskladiščili, načrtovana lokacija na travnati površini pred vhodnimi vrati v objekt. Svetnica vprašala tudi, kakšno je **stanje športne plavalne infrastrukture** v Ljubljani: z Oddelka za šport so pojasnili, da MOL že vrsto let izvaja aktivno politiko na področju plavanja, tako začetnega učenja kot tekmovalnega in rekreativnega. Glede prenove kopališča Ilirija so povedali, da naj bi bili projekti

za izgradnjo novega kopališča izdelani do sredine leta 2018, ko se bo začela gradnja.

Svetnici Mariji Horvat (DeSUS) so z Oddelka za gospodarske dejavnosti in promet glede neurejenosti **okolice pri železniškem podhodu** na poti do OŠ Vič na Tržaški cesti sporočili, da bodo o odvzrjenih smeteh okoli tamkajšnjih smetnjakov obvestili upravnika večstanovanjskih blokov na Viški cesti.

Na Oddelku za urejanje prostora so se odzvali na pobudo Svetniškega kluba NSi, da bi se v okviru prihodnjih proračunov zagotovila **drugačno svetlobno okrasitev preznične decembrske Ljubljane**. Sporočili so, da tudi v prihodnje ne razmišljajo o kakršnem koli povečanju sredstev za praznično okrasitev, in dodali, da je trenutna umetniška zasnova sprejemljiva in privablja obiskovalce.

DOGODEK	KRATKA VSEBINA	ČETRTHNA SKUPNOST	TERMIN	LOKACIJA
NAMIZNI TENIS (aktivni)	Več informacij: ŠD Dravljje, sport.dravljje@gmail.com. Za odrasle in mladino.	ČS DRAVLJE	Vsak torek in četrtek, od 20. do 22. ure	Sedež ČS Dravljje, Draveljska 44, mala dvorana
NAMIZNI TENIS (super aktivni seniorji)	Več informacij: ŠD Dravljje, sport.dravljje@gmail.com. Za seniorje.	ČS DRAVLJE	Vsak ponedeljek, od 19. do 21. ure, vsak torek, od 11. do 13. ure, vsako sredo, od 18. ure do 19.45, vsak četrtek, od 10. do 12. ure	Sedež ČS Dravljje, Draveljska 44, mala dvorana
TAI JI QUAN	TAI JI QUAN je učinkovita kitajska večšina za krepitev in varovanje zdravia. Temelji na znanosti o negovanju življenjske moči, energije, ki kroži v človeškem telesu, ter na teoriji ravnesoja jin-jang in učinkovitih samoobrambnih tehnikah. Poleg akupunkture ter kitajske masaže in zeliščarstva je TAI JI QUAN eden od glavnih stebrov tradicionalne kitajske medicine. Več informacij: ŠD Dravljje, sport.dravljje@gmail.com; Za odrasle in mladino; Ob ponedeljkih se aktivnosti odvijajo v mali dvorani, ob četrtnih pa v veliki.	ČS DRAVLJE	Vsak ponedeljek, od 10. ure do 11.30, Vsak četrtek, od 17. ure do 18.30	Sedež ČS Dravljje, Draveljska 44, mala oz. velika dvorana
QI GONG	»Negovanje življenjske energije.« Gre za celovit sistem položajev, gibov, dihanja in meditacije za boljše zdravje in osebnostni razvoj. Več informacij: ŠD Dravljje, sport.dravljje@gmail.com. Za odrasle in mladino. Ob sredo se aktivnosti odvijajo v mali dvorani, ob četrtnih pa v veliki.	ČS DRAVLJE	Vsako sredo, od 10.00 do 11.30 Vsak četrtek, od 18.30 do 19.30	Sedež ČS Dravljje, Draveljska 44, mala oz. velika dvorana
ŽABA SKAČE	Zabavna vadba za otroke od 4. do 6. leta; Več informacij: ŠD Dravljje, sport.dravljje@gmail.com.	ČS DRAVLJE	Vsako sredo, od 16.30 do 17.30	Sedež ČS Dravljje, Draveljska 44, velika dvorana
MERJENJE KRVNEGA PRITISKA IN SLADKORJA	Brezplačno merjenje krvnega tlaka in sladkorja – namenjeno vsem.	ČS DRAVLJE	Torek, 6. 3., od 8.30 do 10. ure	Sedež ČS Dravljje, Draveljska 44, I. nadstropje, soba 17
KULTURNA PRIREDITEV OB DNEVU ŽENA	Društvo upokojencev Dravljje in Četrtna skupnost Dravljje vabita na prireditev ob dnevu žena.	ČS DRAVLJE	Petek, 9. 3., ob 17. uri	Sedež ČS Dravljje, Draveljska 44, velika dvorana.
PRIREDITEV OB DNEVU ŽENA IN MATERINSKEM DNEVU	Društvo upokojencev Podutik in Četrtna skupnost Dravljje vabita na prireditev ob Dnevu žena in materinskem dnevu.	ČS DRAVLJE	Petek, 16. 3., ob 17. uri	Podutiška 130, Župnija Podutik, dvorana
GLEDALIŠKA PREDSTAVA »OBISKI«	Ob 90-letnici delovanja KUD Svoboda Zalog bo imelo društvo v februarju premiero komedije Vinka Mödemdorferja OBISKI, ki jo režira Jože Valentić. Vljudno vabljeni na ogled predstave v Center Zalog! Podali se bomo na dobrodelno plesno popotovanje na Arabski polotok, v Egipt, Palestino, Indijo, Španijo, ZDA, Polinezijo, Rusijo in v Slovenijo. Ljubiteljski in profesionalni pesalci iz cele Slovenije nam bodo skozi ljudski ples predstavili pomen ljubezni ter odnosov.	ČS POLJE	Sobota, 24. 2., ob 19.30	Center Zalog, Zaloška 267, dvorana za prireditve
LJUBEZEN OKOLI SVETA	Zbirali bomo prostovoljne prispevke, ki jih bomo namenili za brezplačne programe za mlade. Plesno popotovanje Mladi zmaji gostijo v sodelovanju s Plesnim društvom Salam Ghazeea. Vljudno vas vabimo na lutkovno predstavo za solarje »Koliščarji in hrabri zmaji«. Po predstavi bo lutkovna delavnica, kjer bomo izdelovali naprstno lutko palček. Vstopnine ni!	ČS POLJE	Sobota, 17. 2., ob 19. uri	Center Zalog, Zaloška 267, dvorana za prireditve
KOLIŠČARJI IN HRABRI ZMAJ	Vaje za razgibavanje – organizira KORK Ljubo Šercer.	ČS POLJE	Petek, 23. 2., ob 18. uri	Center Zalog, Zaloška 267, dvorana za prireditve
TELOVADBA	Združuje nas veselje do branja, poezije in dobrih zgodb. V našo družbo vabimo vse, ki radi berete in želite svoja doživlja in mnenje o prebrani knjigi deliti z drugimi. Knjige za branje in pogovor izbiramo skupaj na srečanjih. Organizatorica in moderatorica srečanj je Nataša Finžgar. (Vsak tretji petek med 19. in 21. uro)	ČS ŠIŠKA	Vsak ponedeljek, ob 9. uri	Sedež ČS Šiška, Kebetova 1
BRALNA SREČANJA	Družabni plesi. Primerno za boljše plesalce.	ČS ŠIŠKA	Vsak ponedeljek, ob 19. uri	Jesenkova 1
PLESNA SKUPINA DU KOSEZE	Družabni plesi. Primerno za boljše plesalce.	ČS ŠIŠKA	Vsak ponedeljek in četrtek, ob 9. uri	Trg komandanta Staneta 8
PLESNA SKUPINA DU KOSEZE	Družabni plesi. Primerno za začetnike.	ČS ŠIŠKA	Vsak ponedeljek in četrtek, ob 17. uri	Trg komandanta Staneta 8
PLESNA SKUPINA DU KOSEZE	Medimursko folklorno društvo Ljubljana vabi na dramsko-literarno prireditev »Podarjam ti besedo«. Vabljene vse generacije.	ČS ČRNUČE	Vsak ponedeljek, ob 19. uri	Trg komandanta Staneta 8
PODARJAM TI BESEDO	Brezplačna srečanja in delavnica ročnih del – pletenje, kvačkanje, klekljanje.	ČS ČRNUČE	Sobota, 10. 3., ob 18. uri	Sedež ČS Črnuče (KD Črnuče), Dunajska cesta 367, dvorana
SREČEVALNICA	Božično novoletne ustvarjalne delavnice, druženje ob čaju.	ČS CENTER	Vsak torek, ob 16. uri	Rozmanova 12, mala sejna soba
ČAJ OB PETIH	Ustvarjalne delavnice, ročna dela, barvanje mandal in pobavank.	ČS CENTER	Vsak torek, ob 15.30	Štefanova 11, sejna soba
USTVARJALNE DELAVNICE	Delavnica izdelovanja/šivanja punčik iz čunji. Material in navodila dobite na delavnici, punčke so namenjene prodaji. S tem projektom Unicef Slovenija zbira sredstva za cepljenje otrok v državah v razvoju proti šestim nalezljivim otroškim boleznim (ošpice, davica, oslovski kašelj, otroška paraliza, tuberkuloza in tetanus). (Slovenska fundacija za UNICEF)	ČS CENTER	Vsak torek, od 12. do 14. ure	Zarnikova 3, pisarna društva, soba 5
POSVOJIO PUNČKO IN REŠI OTROKA	Spoznavna in predstavitevna delavnica. Uporaba in delo z nihalom za osebne namene. Izdelava in uporaba rozet za delo z nihalom.	ČS CENTER	Vsako sredo, od 10. do 11. ure	Štefanova 11, sejna soba
UPORABA IN DELO Z NIHALOM	Energijske delavnice za boljše počutje in zdravje. Korenska in spolna čakra. Vpliv na počutje in zdravje ter vaje za aktiviranje in vzpostavljanje ravnovesja v čakrah. Delavnica je namenjena polnoletnim osebam.	ČS CENTER	Sreda, 21. 2., od 17.30 do 19. ure	Zarnikova 3, dvorana
AKTIVIRANJE ČAKER	Redne tedenske vaje joge za spodbujanje in krepitev zdravega načina življenja. Pomagajo tudi pri lajšanju bolečin in drugih zdravstvenih težav. (Skupina je polna!)	ČS CENTER	Sreda, 28. 2., od 17.30 do 19. ure	Zarnikova 3, dvorana
JOGA ZA STAREJŠE		ČS CENTER	Vsak torek, od 9.30 do 11. ure	Zarnikova 3, dvorana
DOGODKI SO ZA UDELEŽENCE BREZPLAČNI! * VSTOPNINA				

Foto: © European Union, 2018.

Matej Zakonjšek

Politolog Matej Zakonjšek, vodja kabineta Evropske komisarke

»V ospredju mojega zanimanja je vedno človek«

Nada Breznik

(School of Oriental and African Studies). Osredotočil sem se na odnose med Evropsko unijo in Turčijo, kasneje tudi na Bližnji vzhod. Ob tem sem prejel tudi štipendijo turške vlade, namenjeno učenju jezika in spoznavanja turške kulture. Štipendija je omogočala bivanje in učenje turškega jezika v Carigradu.

Menim, da je poznavanje Turčije za prihodnost Evrope pomembno. Evropa mora imeti urejene odnose z vsemi državami, predvsem pa s sosedi, kot je tudi Turčija. Ta del sveta me je vedno privlačil in želja po razumevanju kompleksnosti te regije mi je prišla zelo prav pri nadaljnjih korakih v moji karieri.

Kaj te je poleg študija še zanimalo?

Tudi v prostem času sem se veliko ukvarjal s problemi in priložnostmi, ki jih ustvarja družba. Mnoga leta sem bil aktiven pri delu in aktivnostih največje nevladne organizacije za človekove pravice Amnesty International. Moje aktivnosti so bile predvsem osredotočene na delo v slovenski sekciji, vendar sem pripravništvo opravljal tudi na ameriški sekciji v Atlanti.

atašeja v delovni skupini Sveta EU, ki je pokrivala področje širitve EU, ter kasneje v skupini za odnose z Azijo.

Po Bruslju me je pot vodila nazaj v London, vendar tokrat na Veleposlaništvo Slovenije pri Združenem Kraljestvu. Tam sem opravljal predvsem delo s konzularnega področja ter delo gospodarske in javne diplomacije, ki zajema delovanje na področju gospodarske diplomacije, bilateralnega gospodarskega sodelovanja ter gospodarske promocije.

Leta 2011 sem dobil priložnost za delo v privatnem sektorju, v indijski multinacionalki Cox and Kings. Postal sem generalni menedžer za področje celotne Evrope, dela podjetja, ki se ukvarja z administrativnimi nalogami, ki jih državne administracije predajo zunanjim izvajalcem. To sem tri leta opravljal iz Londona, nato pa se je področje mojega dela razširilo tudi na Bližnji vzhod in severno Afriko. Takrat sem se tudi preselil v Združene arabske Emirate, bolj natančno v Dubaj, kjer je bil regionalni sedež podjetja za to regijo.

Leta 2014 sem sodeloval v Stranki modernega centra pri volilni kampanji in se po uspehu na volitvah pridružil kabinetu predsednika vlade dr. Mira Cerarja, kjer sem postal svetovalac in sem pokrival področje zunanje trgovine. Konec leta 2014 me je pot zopet vodila v Bruselj, kjer sem se pridružil timu komisarke Violete Bulc in danes vodim njen kabinet.

Kaj te pri delu najbolj privlači?

Najbolj zanimivo je vsak dan delati z ljudmi iz celotne Evrope in sveta. Delo je izjemno dinamično in vsak dan prinaša nove izzive in spoznanja. Mandat komisije traja pet let, kar pomeni, da je tempo dela osredotočen na to obdobje. Vsak dan se trudimo, da upravičimo zaupanje državljanov in državljanov Evrope z uresničevanjem programa komisije.

Ambicije za prihodnje?

Menim, da o ambicijah ni modro govoriti na glas, saj so odvisne od marsičesa, na kar lahko vplivamo, vendar je mnogo več dejavnikov, na katere nimamo vpliva. Predvsem sem se naučil, da je pomembno, da danes delaš po najboljših močeh in da življenje odpre in pokaže nove možnosti, ko je za to najboljši čas.

Besede sva izmenjevala v medmrežju, saj za srečanje v živo ni bilo priložnosti. Njegove poti so začrtane med državami in celinami. Pomagalo je, da hranim spomin na vedrega in odprtega mladeniča, ki ga odlikuje iskrena pozornost do sogovornika.

“Življenje pokaže nove možnosti, ko je za to najboljši čas.

Kaj te je usmerilo v študij politologije?

Vedno so me zanimale družboslovne vede, predvsem vprašanja, kako deluje družba, na kakšen način lahko urejamo medčloveške odnose, kot jih vidi politologija. Zato sem študij politologije po ljubljanski Fakulteti za družbene vede nadaljeval v Italiji na eni izmed najstarejših univerz na svetu, v Bologni. Tam sem se predvsem osredotočal na evropske študije.

Ob zaključku dodiplomskega študija sem magisterij vpisal na Šoli za orientalske in afriške študije Londonske univerze

Ob tem pa sem, kot poskušam tudi danes, veliko potoval in spoznaval nove države in kulture. Trenutno predvsem zaradi službe veliko časa preživim na letalu, vendar pa tudi ob prostem času vsak trenutek izkoristim za odkrivanje raznolikosti sveta.

Kako je potekala tvoja poklicna pot?

Po študiju v Londonu sem leta 2007 vstopil v službo na Ministrstvu za zunanje zadeve, kjer sem bil poslan na Stalno predstavništvo Slovenije v Bruselj. Tam sem med obdobjem slovenskega predsedovanja svetu EU opravljal funkcijo

Mediterranska duša mesta

Lora Power

Foto: Dunja Wedam

Ljubljana je življenje Ljubljane.

Oni dan je bila sijoča, zelena, igrivo zasanjana; nekaj dni poprej motna, pohitrena, nabrekla od dežja. »Zanesljivo odsev iz davnega sveta,« je menil pesnik v Abecedi otroštva.

Ljubljana je prastara metafora, dragocena zakladnica, katere dediščina sega v kameno, bakreno in bronasto dobo, v čase barjanskih koliščarjev in rimljanskih prodorov. Pravzaprav je ni kulture, ki reki ne bi zapustila dote – keltske sulice, galska kopja, skleda Praslovana.

Izjemno arheološko gradivo, celo več kot 6000 predmetov, se je ohranilo do danes prav po zaslugi njene kraške narave. Napaja se iz mnogih ponikalnic (ki ne prenašajo peska in proda), segajo pa daleč do Snežnika. Ko njenih sedem izvirov pri Vrhniki končno prodre iz podzemlja, postane Lublaneza, tako jo je namreč po slovensko krstil Valvasor.

V davniini je kačasto vijugala, a ker je Rimljanom pomagala graditi Emono, so ji utrli hitrejšo strugo. Po njej so namreč od Podpeškega kamnoloma do gradbišč prestolnice prevažali kamen, o čemer med drugim priča (v Črni vasi najdena) 30 m dolga in 4 m široka tovarna ladja, stara 2200 let.

Ljubljana je v srednjem veku prebivalcem nosila hrano in les iz okoliških gozdov. Na njej so v 13. st. delovali štirje mlini,

eden, denimo, v bližini današnje stolnice. Z vzponom Benetk je rečna plovba dobila veliko trgovsko veljavo in postala silovita panoga, ljubljanski čolnarji pa prva poklicno organizirana skupina v mestu. Cesarskemu blagu in lokalnim potrebščinam so se na rečni plovbi v 17. st. pridružili še ljudje. Čolnarji so prirejali plese in veselice, ena največjih, kar jih pomnijo anali, pa se je primerila leta 1814, ko so na Ljubljani z več kot dvesto ladjami in čolni – olepšanimi s cvetjem, zelenjem in trakovi – proslavili pariški mirovni sporazum.

Kot piše Ivan Vrhovec, je bila Ljubljana za Ljubljančane »jedno najprijetnejših zabavišč. Po večerji so se vozili po njej za veselje ter godli in prepevali.«

Znatno se je njena podoba začela spreminjati z ukazom Marije Terezije, ki je velela regulirati strugo, izsušiti barje in zgraditi Gruberjev kanal. Čeravno so bile poslej povodnji na južnem delu mesta redkeje, se je izkazalo, da je kanal preozek in preplet, nova železniška proga med Dunajem in Trstom pa trgovanju na vodi premočna tekmica.

Da je začela mestu znova odrediti ritem, je poskrbel mojster Plečnik s svojimi mostovi –Trnovskim in Čevljariskim, s Tromostovjem in z Mesarskim mostom. A tu ni končal. Najdaljši ponikalnici na svetu je dal pri Cukrarni veličasten poklon: zapornico v obliki monumentalnega slavloloka.

Še in še bi lahko pravili o njej! O tem, zakaj je ožigosana s pravljico, biblično številko sedem – tako kot stvarstvo, vsi grehi in zakramenti. O živalih, ki jim je dom; o legendah, ki jih skrbno hrani. O prevzetih pesnikih, akvarelnih obronkih, idilični tihoti močvirja. O mediteranski duši, ki jo daje mestu, o legendarnem županu, čigar kip na Bregu kliče upornikom v pozdrav.

A najbolje, da vam, ko zima ponikne, sama razkrije svoje čari. In naj vas spomni, da je začetek vsega – prvi vdih in prva melodija.

Ljubljana je ena redkih rek v svetu s svojim muzejem: razstavišče Moja Ljubljana na Vrhniki vam razkrije imenitno zgodbo te reke. Presenečeni boste, kaj vse nam ima Ljubljana danes povedati. www.mojaljubljana.si

Ljubljana ima šarm

Besedilo in foto: Staša Cafuta Trčec

Janice Wong

Viktor Póč

Mate Csanaky

Christian Millas

Janice Wong, Washington, ZDA
Nekatera mesta obiskovalci opisujejo: »ali jih sovražiš ali obožuješ«, Ljubljano pa lahko samo obožuješ! Rada se vračam in zmeraj, ko sem v Evropi, če se le da, vključim Ljubljano in Slovenijo v plan. Še nekaj bi rada izpostavila; ne glede na to, kaj človek pričakuje od mesta, ali je to arhitektura, narava, zgodovina, domača kulinarika, kulturna in naravna dediščina, vse to turist oziroma tujec najde le nekaj korakov od hotela, kjer stanuje. Ljubljana je eno izmed redkih mest in morda celo edina prestolnica na svetu, kjer stres ni del besedišča.

Viktor Póč, študent, Nové Zámky, Slovaška
V Ljubljano sem prišel s skupino študentov iz Budimpešte, kjer študiramo ekonomijo. Prvič sem tukaj, pričakoval sem veliko večje mesto. Vse je zelo blizu. Budimpešta je pravi orjak proti mini Ljubljani. Ljubljancani zelo dobro govorite angleški jezik, priznam, da tudi tega nisem pričakoval. Zdi se mi, da je Ljubljanski grad malo preveč restavriran in skoraj ne daje vtisa, da je srednjeveški. S kolegi se imamo prav fino, saj gostitelji lepo skrbijo za nas in nas vključujejo v življenje mesta.

Mate Csanaky, vinar, Tokaj, Madžarska
Ljubljana je manjša, kot sem si predstavljal. Sicer nimam nobenih pripomb. Pohvalil bi zelo dobro ponudbo piv in domače hrane. Ženo sva se sprehajala po centru in občutek je bil zelo lep, umirjen. Ustavila sva se tudi v manjših trgovinah, kjer prodajajo slovenske izdelke in pridelke. Ljubljana ima šarm, ja, definitivno ga ima.

Christian Millas, Santiago, Čile
V Ljubljano sem prišel na povabilo prijatelja balonarja. Po pristanku na Brniku sva šla v center. Takoj so mi padle v oči Slovenke, ki so prelepe! Kar ne morem se jih nagledati in ta njihov nasmehek ... Od arhitekture sem navdušen nad cerkvami, ki se mi zdijo, da so na vsakem koraku. Zelo dobro se počutim v Evropi, saj v mestih ni toliko gneče kot v Južni Ameriki. Imam pa kar malo problemov z

izgovarjavo in mešanjem imen Slovenija in »Slovakia«. Še se bom vrnil, najverjetneje na balonarski festival.

Lada Žigo, pisateljica, Zagreb, Hrvaška
Mesto je takšno, kot da bi ga nekdo naslikal. Impresionirana sem. Ljubljancani ste zelo odprti, verjetno tudi zato, ker imate Mediteran v sebi, ter odlično govorite hrvaški jezik. Sem velika ljubiteljica mačk – in ko sem izvedela, da imate Cat cafe, sem še bolj vzljubila to mesto!

Molly Gui, upokojenka, Singapur
S hčerko sva bili v Ljubljani večkrat. Tokrat sva obiskali prijatelje, ki sva jih spoznali, ko sva bili na prejšnjih potovanjih po Sloveniji. Stara Ljubljana mi je všeč, ker ima veliko manjših trgovin z različnimi izdelki. Priznam, da sem nagnjena k potrošništvu in kar naprej poslušam od hčerke, da ničesar več ne potrebujem, a ne morem si pomagati. Kar nekaj lepih kosov oblačil sem našla na tržnici (smeh).

Marta, študentka, Barcelona, Španija
Že v srednji šoli sem bila »Jugo nostalgčna«. Vem, sprašujete se, Španka in »fanica« Jugoslavije in vsega, kar je povezano z njo? Zdaj sem tukaj na študentski izmenjavi in spoznavam vašo polpreteklo zgodovino od blizu. Danes sem bila v Trubarjevi hiši literature, kjer so predvajali film Outsider, po ogledu pa smo se pogovarjali o Jugoslaviji, o razpadu Jugoslavije, o sistemu pred osamosvojitvijo in po njej. Dobro se počutim v Ljubljani. Zelo varno. Kamorkoli grem lahko sama. Všeč mi je, da moški tukaj ne nadlegujejo žensk, kot je to v navadi v Španiji.

Lina Ristovska, študentka, Skopje, Makedonija
Stara sem 19 let in sem iz Skopja. Rada bi sporočila vsem mladim, domačinom, da sem srečna, da lahko tukaj študiram na tej izmenjavi. Kvaliteta študija je tukaj na neprimerno višjem nivoju. V knjižnici si lahko izposodim vsako knjigo, ki je v svetu pravkar izšla. V Ljubljani se počutim, kot da sem tukaj doma. Zaradi dobrih pogojev za študij, pa tudi za to, ker smo Slovani in imamo podobno kulturo ter jezik. Hvala, Slovenija, za vse!

Lada Žigo

Molly Gui

Marta

Lina Ristovska

Ljubljanski vestnik

Brezplačna uporaba občinskih prostorov za nevladne organizacije v Ljubljani

Aljoša Petek, Stičišče nevladnih organizacij osrednje Slovenije

Na Stičišču nevladnih organizacij osrednje Slovenije smo v letu 2017 preverili stanje na področju brezplačne uporabe prostorov za nevladne organizacije iz Mestne občine Ljubljana. Ugotovili smo, da občina izvaja raznoliko in kakovostno prakso pri omogočanju brezplačne uporabe občinskih prostorov nevladnim organizacijam z različnih področij. Možnost brezplačne uporabe prostorov marsikateremu društvu ter zasebnemu zavodu ali ustanovi pomeni ogromno finančno razbremenitev. Omogoča jim večjo stopnjo samostojnosti, strokovnosti in prepoznavnosti – občina pa s podporo njihove dejavnosti poskrbi za kakovostno in stabilno izvajanje programov, ki prinašajo korist tako občanom in občanom kot širši družbi.

Za področja športa, kulture, mladinskih dejavnosti, uporabe umetniških ateljejev in razstavnih prostorov občinske uprave se brezplačna uporaba prostorov ustreznim nevladnim organizacijam dodeljuje preko javnega razpisa. Poleg tega Mestna

občina Ljubljana sproti objavlja namere o sklenitvi neposredne pogodbe o brezplačni uporabi prostorov (leta 2016 je bilo namer 12, do oktobra 2017 pa 10).

Namere, ki imajo navadno 15-dnevni rok za prijavo, že vsebujejo zelo natančne pogoje glede organizacije, ki se lahko prijavi. Običajna zahteva je status delovanja v javnem interesu, nato pa namere vključujejo tudi podrobnejše pogoje, ki določajo tudi področje delovanja (npr. mladinske dejavnosti).

Tako Mestna občina Ljubljana pokriva številna standardna področja delovanja društev in zasebnih zavodov ter ustanov, kot sta šport in kultura, pa tudi mladinska dejavnost in sociala. Občina nevladnim organizacijam, ki izvajajo trajne in preverjeno kakovostne programe, neposredno omogoča prostor, ki ga lahko uporabljajo kot svojega brez prekomernih finančnih obremenitev.

MOL pri trenutnem delovanju in dobri praksi še naprej podpiramo, obenem pa vidimo nekaj priložnosti za izboljšave. Namere bi zaradi transparentnosti lahko imele daljše roke za prijavo, celotno področje oddaje prostorov v brezplačno uporabo pa bi bilo lahko bolj sistematično in pregledno urejeno. Morda bi veljalo razmisliti tudi o skupnem strateškem načrtu, ki bi trajnostno

podpiral obstoj in delovanje nevladnih organizacij v občinskih prostorih.

Ljubljana – dostopna vsem

Nina Šibič

V Ljubljani se zavedamo, da je zagotavljanje dostopnosti našega mesta najranljivejšim skupinam ljudi, med katerimi so tudi osebe z oviranostmi, ena naših ključnih nalog. Naše delo na tem področju je bilo že večkrat prepoznano tudi v mednarodnem okolju: Ljubljana je za omogočanje večje dostopnosti osvojila srebrno priznanje na natečaju Evropske komisije **Access City Award 2018**.

Člani strokovne komisije so med drugim izpostavili zagotavljanje neprofitnih stanovanj, prilagojenih gibalno oviranim osebam, in spletno stran www.ljubljana.si, ki je v celoti prilagojena standardu AA. Poudarili so še, da v ljubljanskih šolah in vrtcih izvajamo ukrepe za vključevanje invalidnih otrok ter da zeleno in dostopno mestno središče pozitivno vpliva na splošno kakovost življenja in socialno vključenost vseh prebivalcev.

Še naprej bomo izvajali številne aktivnosti na vseh področjih življenja, da bo Ljubljana vse bolj mesto, ki je prijazno otrokom, starejšim in osebam z oviranostmi – saj to pomeni mesto, prijazno vsem.

Knjigo v roke!

Nina Šibič

Ljubljana je bila ob izteku lanskega leta nagrajena za spodbujanje bralne kulture med meščankami in meščani. Prejeli smo certifikat **Branju prijazna občina**, ki še dodatno utrjuje naše zavedanje, da je branje življenjska vrednota, ki nam odpira vrata v svet.

Medovita prestolnica

Aleš Süßinger, predsednik ČD Barje

Decembra 2017 je bila na zasedanju Organizacije združenih narodov sprejeta pobuda Republike

Slovenije, da se za svetovni dan čebel proglasi 20. maj, rojstni dan znamenitega slovenskega čebelarja Antona Janše. Obenem je Čebelarstva zveza Slovenije proglasila naše glavno mesto za čebelam najprijaznejšo občino v Sloveniji.

Čebelarstva zveza Slovenije namreč že nekaj let organizira natečaj za izbor čebelam najprijaznejše občine, da nagradi občine za dobro sodelovanje s čebelarji na njihovem območju in k temu spodbudi tudi ostale občine. Ljubljanski čebelarji smo vložili skupno prijavo za Mestno občino Ljubljana, ki je bila leta 2017 prepoznana kot čebelam najprijaznejša

Po podatkih Nacionalnega inštituta za javno zdravje je v državi najnižja precepljenost z obveznimi cepivi v Ljubljani. Leta 2015 je bila precepljenost s cepivom proti ošpicam, mumpsu in rdečkam na ljubljanskem območju manj kot 90-odstotna, kar že pomeni nevarnost za izbruh epidemije.

S pravočasnim cepljenjem zaščitimo svoje in druge otroke ter odrasle.

SO VAŠI OTROCI CEPLJENI?

O dvomih glede cepljenja se lahko pogovorite s svojim zdravnikom ali pediatrom.

Več informacij najdete na: www.ljubljana.si/publikacije/ali

občina v Sloveniji, tudi po zaslugi Čebelje poti in drugih mestnih projektov, povezanih s čebelarstvom.

Nagrade Marjana Rožanca za leto 2017

Nina Šibič

V Mestnem muzeju Ljubljana je 23. novembra 2017 potekala podelitev **nagrad Marjana Rožanca**, najvišjih priznanj Mestne občine Ljubljana s področja športa.

Nagradi za izjemne dosežke v preteklem letu sta prejela kanuist Benjamin Savšek in košarkar Goran Dragič. Benjamin Savšek že desetletje dokazuje, da je eden najboljših kanuistov na divjih vodah na svetu. S hitrostjo in tehniko veslanja premika meje mogočega ter predstavlja velik izziv sotekmovalcem in vzor mlajšim.

Goran Dragič je junak leta 2017. Njegovo delovanje v zlati reprezentanci evropskega prvenstva v košarki 2017 je bilo izjemno, tako da nam lahko postavlja zgled na športnem ter na splošnejšem strateškem področju.

Nagradi za delo v daljšem časovnem obdobju na strokovnem in organizacijskem področju sta prejela Matjaž Jemec in Silvo Marinčič. Matjaž Jemec je prejel nagrado za dolgoletno uspešno delo v Plavalnem klubu Ljubljana, katerega predsednik je že od leta 1987. Kot dolgoletni športni delavec je pripomogel, da je Plavalna zveza Slovenije ponovno pridobila ugled na slovenski in mednarodni športni sceni. Silvo Marinčič je že 36 let profesionalni

trener ženske športne gimnastike v Gimnastičnem društvu Zelena jama, ki je v času njegovega delovanja prevzelo vodilno vlogo v ženski športni gimnastiki in še danes ostaja vodilni klub v državi.

Novi prejemniki certifikata LGBT prijazno

dr. Simona Topolinjak

Župan Zoran Janković je novembra 2017 podelil **certifikate LGBT prijazno**, s katerimi se organizacije zavezujejo k boljšemu razumevanju temeljnih človekovih pravic LGBT-oseb ter vzpostavljanju vključujočega okolja. Iz županovih rok je certifikat prejelo sedem novih prejemnikov, in sicer Fakulteta za matematiko in fiziko Univerze v Ljubljani, IBM Slovenija, d. o. o., Javni zavod Mladi zmaji, Viški vrtci ter vrtci Galjevica, Kolezija in Mladi rod. Ob tej priložnosti vabimo k pridobitvi certifikata vse organizacije, tako javne kot zasebne. Zakaj je pomembno ozaveščanje in izobraževanje, je opisala Eva Gračanin iz Legebitre: »Tako Zakon o partnerski zvezi kot Zakon o varstvu pred diskriminacijo s samim obstojem še ne prinašata svobode, enakega dostojanstva in enakih pravic za LGBT-osebe. Pomembna sta ozaveščanje in izobraževanje. Zato bomo vedno potrebovale osebe, kot so Rosa Parks, Sylvia Rivera, osebe iz skupnosti LGBT, romske skupnosti, skupnosti begunk, skupnosti oseb s senzorno ali telesno oviranostjo ... Opominjajo nas, kaj

pomenijo svoboda, enako dostojanstvo in enake pravice ter kaj pomeni ravnati druga z drugo kakor sestre.«

Več informacij o prejemnikih in certifikatu LGBT prijazno na spletni strani www.ljubljana.si/sl/moja-ljubljana/lgbt/

Junaki našega časa

Nevenka Alja Gladek

Slovenska filantropija že četrtrič razpisuje natečaj za podelitev nazivov **junaki našega časa**. Natečaj je namenjen spodbujanju prostovoljstva otrok in mladih, ta naziv pa lahko pridobijo osnovne in srednje šole ter dijaški domovi. Z natečajem vabimo pedagoške delavce, da v delo z otroki in mladostniki vključujejo prostovoljstvo kot vrednoto in pristop k razvijanju empatije, medsebojnega spoštovanja, sprejemanja različnosti in s tem k osebni rasti. Cilji natečaja so krepitev solidarnosti, aktiviranje šolarjev za skupinske prostovoljske projekte, promocija prostovoljstva med otroki in mladimi, spodbujanje samoiniciativnosti otrok in mladih ter senzibiliziranje učencev za potrebe soljudi. Med dvanajstimi zavodi iz vse države, ki so prejeli naziv za obdobje 2017-2020, sta tudi dve ljubljanski šoli, in sicer OŠ Livada ter OŠ Toneta Čufarja Ljubljana. Prostovoljstvo spodbuja dobre medsebojne odnose, pa tudi razvija pozitivno samopodobo,

Foto: Tamara Vodopivec

Muza pesništva odslej spet kiti Prešerna z lovorovo vejico.

zato upamo, da se bo mladim prostovoljcem s teh šol letos pridružilo še veliko njihovih vrstnikov. Nazive bomo podelili v okviru tedna prostovoljstva 15. maja 2018. Prijavo šole na natečaj lahko spodbudijo tudi učenci ali starši, prijavnico pa lahko odda samo zavod. Natečaj je odprt do 20. aprila 2018, vse informacije pa so na spletni strani www.filantropija.org

Štipendiranje nadarjenih

Nada Breznik

Decembra na Mestni občini podelijo štipendije novi generaciji nadarjenih dijakov in študentov – in letos teče že dvajseto leto štipendiranja. V študijskem letu 2017/2018 je mesto pridobilo 94 novih štipendistov, s čimer se je skupno število štipendistov povzpelo na 1359.

Med prejemniki štipendije MOL je 17 dijakov, 38 študentov dodiplomskega in 26 študentov podiplomskega študija, ki se izobražujejo v Sloveniji, ter 4 študenti dodiplomskega in 9 študentov podiplomskega študija s priznanih univerz v tujini. Študij je

zaključilo 50 študentov, in sicer 18 študentov na dodiplomski ravni, ki so postali oblikovalci, ekonomisti, zdravniki, glasbeniki, arhitekti, biologi, fiziki, zootehniki, informatiki, rusisti in umetnostni zgodovinarji; 19 magistrov s področij mikrobiologije, psihologije, glasbe, sociologije, oblikovanja, igranja, kognitivne znanosti, ekonomije, strojništva in umetnosti ter doktorja znanosti s področja humanistike in družboslovja na Filozofski fakulteti v Ljubljani in prava na Univerzi Harvard.

Župan Zoran Janković je zanje pripravil slavnostni sprejem na Ljubljanskem gradu, štipendisti-glasbeniki pa so v dvorani Palacij izvedli tudi svoj tradicionalni novoletni koncert, ki vsako leto pritegne večje število obiskovalcev.

Prešernov spomenik je dobil novo vejico

Miljana Butina Smrdel

Prešernov spomenik so na Prešernov trg postavili leta 1905. Avtor bronastega kipa je kipar Ivan Zajec, določitev lokacije in podstavek pa sta delo znamenitega arhitekta Maksa Fabianija. Vejica, ki jo v roki drži Prešernova muza, je že

pred desetletji razpadla, zato je Mestna občina Ljubljana na podlagi arhivskega gradiva in starih fotografij dala izdelati in v bronu odliti novo vejico. Izdelala jo je akademska kiparka Paola Korošec. Vejica ni patinirana, saj bo patino dobila leta 2019, ko je načrtovana obnova patine celotnega spomenika.

Vse, kar zanima Ljubljančane

Darinka Pavlič Kamien

Novembra 2017 je prestolnica dobila svoj televizijski kanal, **Ljubljana TV**. Zabavne in izobraževalne oddaje skozi zanimive, dinamične vsebine gledalcem omogočajo dostop do kakovostnih informacij. Pogovori tečejo o poslu, denarju, tudi o bitcoinih, o tehnologijah, najnovejših filmskih uspešnicah, o knjigah in umetnosti, o klobukih, zdravju, turističnem bumu in še in še. Ob zaključku pa otroke čaka tudi pravljica za lahko noč. Ljubljana TV predstavlja priložnosti, ki jih glavno mesto ponuja kot stičišče vseh, ki tu živijo, ki sem prihajajo na delo ali gostujejo, zato je del programa pripravljen tudi v angleškem jeziku.

Sodelujte na video natečaju Priljubljena minuta

Ljubljana TV vabi k sodelovanju v nagradni igri **Priljubljena minuta**. S telefonsko kamero posnemite filmček do 60 sekund, ki pokaže, »zakaj je Ljubljana priljubljena«. Poiščite Ljubljano v najlepši, najbolj

nenavadni podobi in preko platforme WeTransfer pošljite filmček na naslov priljubljena@tvjl.si. Filmčki bodo predvajani na Ljubljana TV, najboljši pa bodo tudi nagrajeni.

Ljubljana TV najdete na kanalu 685 Telekom Slovenije, naročniki Telemacha na kanalu 271, pri A1 na 30 in pri T-2 na 26.

»Vse to sem doživel«

Snežana Marčenko

V Rdeči dvorani Mestne hiše je dr. Matjaž Kmecl oktobra 2017 predstavil obsežno avtobiografijo Friderika Hrasta z naslovom *Vse to sem doživel*. Avtor slikovito opisuje svojo življenjsko pot od krojaškega vajenca, partizanskega »terenca«, tiskarja v partizanski tiskarni na Rogu, kriminalista, pravnika, ljubljanskega svetnika, gospodarstvenika do ustvarjalnega upokojenca. Takšno branje vabi k aktivnemu in polnemu državljanstvu. V Steklenem atriju Mestne hiše je bila za tem odprta še slikarska razstava Friderika Hrasta in predstavljena njegova slikarska monografija z naslovom *Slikarstvo kot način življenja*.

Velikanček in Pravljična tržnica 2017

Članice in člani Sveta ČS Moste

Tudi letos je Svet četrtne skupnosti Moste organiziral prireditev Velikanček s Pravljično tržnico, kjer so lahko obiskovalci občudovali ročno izdelane okraske za jelke, novoletne vizitke, piškote in razna darilca, ki so jih pripravili otroci

šol, društev, zavodov in organizacij iz naše četrtne skupnosti. V čudovitem popoldnevu, polnem petja, otroške radosti in pričakovanja, smo s srečanjem z dobrim dedkom Mrazom ponovno pričarali nasmeha na otroške obraze. Tudi mamice in očki, babice in dedki ter ostali obiskovalci so se pogreli in posladkali v pestri zimski kulinarčni ponudbi.

TIGR primorski in ljubljanski – devetdeset let od ustanovitve

Savin Jogan

V protifašistični organizaciji TIGR takratne Julijske krajine so se posamične oblike odpora proti fašističnemu zatiranju v 20. letih 20. stoletja povezale v enoten tok, trdno organizacijo z usklajenim delovanjem narodnostno zavednih in demokratično naprednih sil. Ustanovljena je bila leta 1927, zato je bilo leto 2017 jubilejno. Osrednji del jubilejnega programa se je pričel s polaganjem vencev na mestu ustanovitve Tigra na Nanosu ter nadaljeval s pietetnim kulturnim programom ob uri ustrelitve bazoviških junakov – 6. septembra ob 6.43 na bazoviški gmajni.

Močno tigrovsko delovanje se je sicer začelo v primorskih krajih, vendar se je po kapitulaciji in zasedbi preostale Slovenije širilo na Gorenjsko ter v Ljubljansko pokrajino. Tem premikom težišč je sledila tudi selitev sedeža v Ljubljano. Tigrovska organizacija je prenehala obstajati s prvim oboroženim spopadom z

okupatorjem ter z množičnimi aretacijami tigrovcev in drugih antifašistov; redki člani zunaj zaporov in izgnanstev pa so se pridružili prvim partizanskim enotam. V našem mestu na to delovanje spominjajo obeležje pred Univerzo, spominska plošča Danilu Zelenu ter spomenik tigrovcu Lavu Čermelju, profesorju fizike in publicistu. Trpljenje, boj Primorcev in klic k pomoči je nakazan še s spomenikom Simonu Gregorčiču in njegovimi verzi: »Brodarjem pomoči nesimo, naš čolnič pogube otmimo!«

PROJEKT ZAMISLICE

Eva Strmljan Kreslin

Mala ulica ni le prostor za igro in prijetno druženje, svoje poslanstvo namreč vse bolj usmerja v celovito podporo mladim staršem, ki so prvi in najpomembnejši otrokovi vzgojitelji in učitelji.

Prihodnost družbe je v rokah staršev

Vemo, da so izkušnje v prvih mesecih in letih otrokovega življenja ključnega pomena za uresničitev otrokovega potenciala, saj so osnova za njegov razvoj in nadaljnje učenje. Izsledki številnih raziskav s področij nevroznanosti, razvojne psihologije, pedagogike in drugih disciplin dokazujejo, da pri otrocih izkustva do tretjega leta izjemno vplivajo na uresničevanje njihovega socialnega, telesnega in umskega potenciala. Otroški možgani se najhitreje razvijajo v prvih letih življenja – in ustvarjajo podlago za učenje v prihodnosti.

Prihodnost otrok in posledično prihodnost naše družbe je torej najprej – v prvem letu skorajda izključno – v rokah staršev. Odvisna je od njihove izobrazbe, njihovih preteklih izkušenj, želje in volje po učenju in raziskovanju. Kako lahko najbolje podpremo razvoj otroka in vzpostavimo temelje za kasnejše učenje? Kako lahko staršem pomagamo, da bo otrokov socialni, čustveni, intelektualni in motorični razvoj optimalen?

Obesek z dejavnostmi

Z novim projektom ZAMISLICE bomo s pomembnostjo zgodnjih interakcij seznanili vse mlade starše: ne bomo jim ponudili debelih knjig, saj zanje pogosto ne najdejo časa, temveč obesek, ki lahko služi tudi kot mobile na vozičku. To je droben, a pomemben pripomoček, ki na 30 priročnih karticah ponuja zamisli za preproste dejavnosti z dojenčki kjerkoli in kadarkoli, s katerimi spodbujamo celostni razvoj otroka. Poleg opisa konkretne dejavnosti je ob vsaki navedena tudi kratka razlaga, zakaj je ta dejavnost pomembna oz. katero področje pri otroku razvija. S tem želimo starše opogumiti in jih spodbuditi k aktivnostim z otroki. Želimo ozavestiti pomembnost še tako nepomembnih dejanj, kot so petje, ples ali štetje prstkov ... vse to ni le igra, ampak dejavnost, ki intenzivno spodbuja razvoj otroških možganov. Ter oblikuje njihovo prihodnost.

Zaupajmo v lastno ustvarjalnost

30 let raziskovalnega dela v osnovnih in srednjih šolah

Nada Breznik

Foto: Igor Prešeren

Bojana Lazović, ravnateljica OŠ Riharda Jakopiča, Marija Fabčič, vodja Oddelka za predšolsko vzgojo in izobraževanje, Darinka Martinčič Zalokar, ravnateljica Srednje tehnične šole Šiška, župan Zoran Janković, Edvard Trdan, mentor na Srednji šoli tehniških strok Šiška, ter Tomaž Zadnikar in Luka Avbelj, nagrajena dijaka.

Mladinska raziskovalna dejavnost je na ljubljanskih osnovnih in srednjih šolah navzoča že 30 let. Prisotna je kot dodatna, obšolska dejavnost, ki s svojim načinom dela prerašča okvirje dela s posameznimi učenci in s skupinami raziskovalcev in se postopno, a vztrajno širi na vso šolajočo se populacijo kot nova in vabliva metoda, ki izboljšuje učni proces. Delo z mladimi raziskovalci namreč spreminja tudi učitelje – mentorje.

V procesu dodatnega izobraževanja in dela z mladimi raziskovalci namreč mentorji prepoznajo svoje potenciale, obujajo morda z rutino zadušeno navdušenje, se osvobajajo strogo predpisanega in togega in vse to prenašajo v svoj način poučevanja. Gradijo nov, pristnejši odnos do učencev. Projekt »Zaupajmo v lastno ustvarjalnost« je tako več kot samo dodatna, obšolska dejavnost, je gibanje, ki vnaša nov veter v procese izobraževanja in pomaga odpravljati slabosti, ki jih ima vsak formalni izobraževalni sistem.

Trideset srečanj

Trideset let pomeni trideset srečanj, na katerih so mladi raziskovalci

predstavljali svoje izsledke in izdelke, ob katerih so se mentorji dodatno usposabljali, pregledali svoje izkušnje, recenzenti preverjali in primerjali svoje ocenjevalne metode in merila, organizatorji dodajali v svoje skrbno in sistematično delo vedno nove izboljšave.

Ideja, ki jo je dr. Edvard Kobal pred tridesetimi leti predložil takratni Mestni raziskovalni skupnosti, je postala sprožilec gibanja, usmerjenega v napredek in razvoj. V krog zvestih sodelavcev in sopotnikov je pritegnila ustvarjalne in vizionarske posameznike, od katerih so mnogi v njem prisotni še danes. Vztrajno poganjajo kolesje gibanja. V kriznem

obdobju, ko je zmanjkovalo sredstev na vseh področjih, so se zanja borili in jih ohranili. V Mestni občini Ljubljana je projekt deležen široke podpore župana Zorana Jankoviča, Oddelek za predšolsko vzgojo in izobraževanje z vodjo Marijo Fabčič in svetovalko Melito Oven pa skrbi za financiranje in koordiniranje ter tako nadaljuje delo Vladimirja Koprivnikarja, ki je postavil temelje projektu. OŠ Riharda Jakopiča z ravnateljico Bojano Lazović in pomočnico Ljubico Jamnik že vrsto let izvaja vse izvedbene aktivnosti za uresničitev raziskovalnega dela na šolah ter pripravlja zaključne slovesnosti s podelitvijo nagrad in priznanj.

Raziskovanje in oblikovanje

Bera tridesetih let: 9.784 raziskovalnih nalog, 20.103 raziskovalci in 7.999 mentorjev. Ob nalogah so tu še predstavitveni plakati, ki se kot samostojna likovna dela prav tako potegujejo za nagrade. Četudi odmislimo najvišje nagrade, prejete na mestni, državni in mednarodni ravni, pa ne smemo zanemariti pomena tega nabora za nove kadre v znanosti, izobraževanju, industriji, gospodarstvu in še kje.

Jubilej gibanja je bil obeležen z dvema prireditvama decembra lani, z otvoritvijo razstave najboljših plakatov v Mestni hiši in proslavo v Mestnem muzeju, na kateri so podelili nagrade in priznanja najboljšim mladim raziskovalcem, prejemnikom najvišjih mestnih in državnih nagrad in priznanj. Zaključki vsakoletnih srečanj mladih raziskovalcev ljubljanskih osnovnih in srednjih šol so prazniki mladostnega veselja in otroške razigranosti.

Zakaj raziskovalno delo v šolah?

»Mladinsko raziskovalno delo je najboljši način razvijanja vseh sposobnosti učenca.« Irena Perenič, upokojena ravnateljica gimnazije Vič

»V ljudeh, še zlasti pri mladini, je vedno veliko nemirnega duha in želje po odkrivanju nečesa novega, po raziskovanju in dokazovanju.« Edvard Trdan, dolgoletni mentor na Srednji šoli tehniških strok Šiška

Kakovost vode in zraka v Ljubljani

dr. Brigita Jamnik, VO-KA, in

Nataša Jazbinšek Sršen, Oddelek za varstvo okolja MOL

O skladnosti pitne vode v

Ljubljani v januarju 2018

Centralni vodovodni sistem mesta Ljubljane in okolice se oskrbuje iz dveh vodnih virov, Ljubljanskega polja in Ljubljanskega barja, kjer se podzemna voda izkorišča v petih vodarnah: Kleče, Hrastje, Jarški prod, Šentvid in Brest. Notranji nadzor nad skladnostjo pitne vode javno podjetje Vodovod-Kanalizacija izvaja na vseh oskrbovalnih območjih skladno z določili Pravilnika o pitni vodi v okviru mikrobioloških in fizikalno-kemijskih preiskav, katerih obseg je odvisen od ocene tveganja za določeno vzorčno mesto oz. nadzorno točko sistema. Notranji nadzor izvajajo akreditirani laboratoriji. V preglednici je prikazan del rezultatov rednih preskušanj pitne vode v januarju 2018.

Dodatne javno dostopne informacije o rezultatih uporabniki lahko prejmejo po e-pošti na naslovu voka@vo-ka.si ali na spletni strani www.vo-ka.si/informacije/kaksno-vodo-pijemo.

Kakovost podzemne vode v novembru 2017

() - meja zaznavanja merilne metode (LOD)

< - meja določanja (LOQ)

MV - predpisane mejne vrednosti za podzemno vodo po Uredbi o stanju podzemnih voda, za krom (skupno) pa po Pravilniku o pitni vodi

Predpisane mejne vrednosti za podzemne vode v novembru 2017 niso bile presežene na nobenem merilnem mestu.

Zrak v Ljubljani v oktobru 2017

V tabeli so predstavljeni podatki meritev onesnaženosti zraka na merilnem mestu ob križišču Tivolske ceste in Vošnjakove ulice. Na tem merilnem mestu smo v letu 2017 do konca meseca oktobra zabeležili 39 dni s preseženo dnevno dovoljeno vrednostjo delcev. Ostali parametri se gibljejo v okviru dovoljenih vrednosti.

V skladu z Uredbo o kakovosti zunanjega zraka veljajo naslednji normativi:

SO₂ (žveplov dioksid): Mejna urna vrednost je 350 µg/m³ in ne sme biti presežena več kot 24-krat v koledarskem letu. Mejna dnevna vrednost je 125 µg/m³ in ne sme biti presežena več kot 3-krat v koledarskem letu.

NO₂ (dušikov dioksid): Mejna letna vrednost je 40 µg/m³. Mejna urna vrednost je 200 µg/m³ in ne sme biti presežena več kot 18-krat v koledarskem letu.

NO_x (dušikovi oksidi): Mejne vrednosti za skupne dušikove okside niso določene.

PM₁₀ (delci): Mejna letna vrednost v koledarskem letu je 40 µg/m³. Mejna dnevna vrednost delcev PM₁₀ je 50 µg/m³ in ne sme biti presežena več kot 35-krat v koledarskem letu.

Benzen: Mejna letna vrednost za benzen je 5 µg/m³.

Del rezultatov notranjega nadzora januarja 2018

PARAMETER	enota	mejna vrednost	OSKRBOVALNO OBMOČJE				
			KLEČE	ŠENTVID	JARŠKI PROD	BREST	KLEČE/BREST
			3. 1. 2018	11. 1. 2018	3. 1. 2018	9. 1. 2018	3. 1. 2018
Temperatura	°C	-	10,3	8,3	8,2	8,8	9,4
pH		6,5–9,5	7,5	7,4	7,5	7,6	7,6
Elektroprevodnost (pri 20 °C)	µS/cm	2500	410	542	490	473	434
Celotni organski ogljik	mg C/L	/	0,28	0,3	0,46	0,51	0,28
Motnost	NTU	/	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 0,10	< 0,10
Amonij	mg/L NH ₄	0,5	< 0,025	< 0,025	< 0,025	< 0,025	< 0,025
Barva (436 nm)	m ⁻¹	/	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02	< 0,02
Nitrit	mg/L NO ₂	0,5	< 0,003	< 0,003	< 0,003	< 0,003	< 0,003
Prosti klor	mg/L	/	-	-	-	0,03	0,02
Escherichia coli	CFU/ 100 mL	0	0	0	0	0	0
Koliformne bakterije	CFU/100 mL	0	0	0	0	0	0
Skupno št. mikroorganizmov pri 36 °C	CFU/mL	100	9	< 2	< 2	< 2	3
Skupno št. mikroorganizmov pri 22 °C	CFU/mL	/	< 2	< 2	< 2	< 2	< 2
OCENA			SKLADEN	SKLADEN	SKLADEN	SKLADEN	SKLADEN

Vir: JP Vodovod-Kanalizacija d. o. o., januar 2018

Podatki o kakovosti podzemne vode v vodnjakih vodarn na Lj. polju in Lj. barju

November 2017						
merilno mesto	datum	atrazin	desetilatrazin	lahkohlapni halogenirani ogljikovodiki	nitrat	krom (skupno)
enota		µg/l	µg/l	µg/l	mg/l	µg/l
MV		0,1	0,1	10	50	50
Kleče Villa	7. 11. 2017	0,011	0,01	< 2	12	2,7
Šentvid IIa	7. 11. 2017	0,007	0,004	< 2	15	1,8
Jarški prod III	7. 11. 2017	0,002	< 0,004	< 2	11	2,2
Hrastje Ia	7. 11. 2017	0,052	0,043	< 2	22	15
Brest IIa	7. 11. 2017	0,011	0,073	< 2	8,4	1,3

Vir: Monitoring kakovosti podzemne vode in površinskih vodotokov za leto 2017 MOL, MU, Oddelek za varstvo okolja

Zrak v Ljubljani oktobra 2017

Merilno mesto križišče Vošnjakove ul. in Tivolske c.	SO ₂	NO ₂	NO _x	Benzen	PM ₁₀
Veljavnih podatkov *	100 %	100 %	100 %	98 %	99 %
Maksimalna urna koncentracija	4	130	589	8	157
Maksimalna dnevna koncentracija	2	69	298	4	41
Minimalna dnevna koncentracija	1	32	50	3	5
Srednja (mesečna) koncentracija	2	50	140	3	23
Število preseganj dovoljenih vrednosti	0	0	-	-	0

Vse vrednosti koncentracij so navedene v µg/m³.

* stopnja pokritosti z meritvami v merilnem obdobju.

Ta mesec ne zamudite!

MUZEJ IN GALERIJE MESTA LJUBLJANA

do 25. 3., Mestna galerija Ljubljana

Zgoščevanje

Razstava z izborom del nekaterih najvidnejših slovenskih akademskih kipark in kiparjev.

Umetniki: Polona Demšar, Aleksandra Saška Gruden, Zoran Srđić Janežič, Anže Jurkovšek, Mojca Smerdu, Jožef Vrščaj, Tomaž Zarifa, Dušan Zidar

MEDNARODNI GRAFIČNI LIKOVNI CENTER

do 6. 1. 2019

Projekt Švicarija: Skupnost, umetnost, narava

Ustvarjalni center Švicarija, ki tvori novo kulturno, izobraževalno in družabno središče v parku Tivoli, odpira vrata za javnost. Poleg rezidenc za domače in tuje umetnike ponuja pester celoletni program z motom Skupnost, umetnost in narava. Večslojna razstava in raznoliki dogodki predstavljajo bogato zgodovino in še vedno živo dediščino te nenavadne in čudovite stavbe.

MUZEJ NOVEJŠE ZGODOVINE

do 11. 3.

Biti begunec: begunske zgodbe, ki jih pripovedujejo predmeti

Mednarodna občasna razstava gradi na zavedanju, da je begunstvo v evropskih družbah prisotno že stoletja.

FESTIVAL LJUBLJANA

10., 12. in 14. 2. ob 19. uri, Unionska dvorana, Grand Hotel Union

Zimski festival

Nastopili bodo violinski virtuoz Nigel Kennedy, New Swing Quartet in eden vodilnih svetovnih tenoristov Ramón Vargas ob sopranistki Elviri Hasanagić. Solista se bosta predstavila s Simfoničnim orkestrom RTV Slovenija pod taktirko Argentince Facunda Agudina.

CANKARJEV DOM

do 20. 5., Galerija CD

Ivan Meštrović: Telesnost in erotika v kiparstvu
V sodelovanju z Muzeji Ivana Meštrovića

KINODVOR

od 14. 2. dalje

Dokumentarec Zadnji ledeni lovci v režiji prezgodaj preminulega Jureta Brecljnika in soredži Rožleta Bregarja govori o kulturi inuitskih lovcev vzhodne Grenlandije, ki ji danes grozi izginotje.

LJUBLJANSKI GRAD

15. 2. ob 20. uri, Hribarjeva dvorana

Ditka & Band, gost: Feri Lainšček

»Ne bodi kot drugi«, drugi koncert iz cikla Kitara – moj glas

SLOVENSKO MLADINSKO GLEDALIŠČE

Ponovno na sporedu

16. 2. ob 19. uri

Ivan Cankar: Pohujšanje v dolini šentflorjanski,
režija: Vito Taufer

Vito Taufer *Pohujšanje* vidi predvsem kot univerzalno, brezčasno pravljico, kot nesramen in neotesan buffo.

MESTNA KNJIŽNICA LJUBLJANA

19. 2. ob 19. uri, Knjižnica Otona Župančiča

Nova frekvenca, glasbeni pogovor v živo in koncert – Andrej Ofak

Kitarist Andrej Ofak je v sodelovanju s harmonikarjem Borutom Morijem ustvaril album *The Echoes of River Drava*, ki prehaja med jazzovsko, improvizacijsko, klasično in ljudsko glasbo, na portalu Jazzetna pa je bil izbran za enega od treh albumov leta.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Premiera 22. 2. ob 18. uri

Svetlana Makarovič: Sovica Oka, režija: Brane Vižintin, lutkovna predstava, 3+

Ob prehodu v jubilejno sezono, ko bo Lutkovno gledališče praznovalo 70. obletnico svojega delovanja, se Sovica Oka, ki s svojo preprosto dramaturgijo in iskrivimi dialogi posega v svet otroške igre, domišljije, muhavosti in domišljavosti, vrača na lutkovni oder v novi režijski postavitvi Braneta Vižintina ter likovni podobi ilustratorke Suzi Bricelj.

KINO ŠIŠKA

22. 2. ob 20. uri, dvorana Tivoli

Kraftwerk

Najpomembnejša in najvplivnejša elektronska zasedba vseh časov se po letu 2004 v Ljubljano vrača z živim koncertnim nastopom, podkrepjenim z osupljivo 3D-izkušnjo.

CENTER KULTURE ŠPANSKI BORCI

22. in 23. 2. ob 20. uri

Goce Smilevski: SPINOZA, režija: Barbara Novakovič-Kolenc

Plesno-gledališka predstava po dramski predlogi mladega makedonskega avtorja Goceja Smilevskega.

NARODNI MUZEJ SLOVENIJE

23. 2.–5. 5., Metelkova

Razstava in spominski simpozij ob 10. obletnici smrti dr. Janeza Drnovška

Razstava bo celovito predstavila osebnost velikega državnika dr. Janeza Drnovška.

Na mednarodnem spominskem simpoziju bodo sodelovali zgodovinarji, novinarji in predvsem sopotniki (iz Slovenije in tujine) iz vseh obdobj njegovga delovanja.

MUZEJ IN GALERIJE MESTA LJUBLJANA

27. 2. – 1. 4., Galerija Vžigalica

Ljubljana se klanja Sloveniji: Trst

Predstavitev sodobne umetniške produkcije ustvarjalcev iz Trsta in njegove okolice – območja, ki je za Ljubljano nekoliko preblizu in obenem predaleč, da bi mu posvetili dovolj pozornosti.

ŠKUC

29. 2.–18. 3., Galerija Škuc

Razstava ob 40. obletnici Galerije Škuc 1978–2018: Institucija

SNG OPERA IN BALET LJUBLJANA

Premiera 8. 3. ob 19.30

Philip Glass: Lepotica in zver, režija: Matjaž Farič

Glassova opera *Lepotica in zver* je bila prvič uprizorjena leta 1994 v Italiji in je preprosta pravljica z globljo temo in naravo kreativnega procesa. Skozi nenavadno alkimijo duha je vsakdanji svet preoblikovan v svet magije.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO

Premiera 8. 3. ob 20. uri

Georg Büchner: Dantonova smrt (Dantons Tod, 1835), režija: Aleksandar Popovski

Büchnerjeva prva drama je predstavnica dokumentarne dramatike in se odvija v času po francoski revoluciji, ko so v Franciji na oblasti jakobinci, struja revolucionarjev, ki pod vodstvom ekstremističnega Robespierrea izvajajo teror nad državljani in z neumorno pomočjo giljotine redčijo vrste morebitnih izdajalcev revolucije.

Naslednja številka glasila Ljubljana izide 10. marca.

Osrednje teme:

- Največji kohezijski projekt za čisto vodo in boljše okolje
- Projekti v izvajanju
- Dnevni centri za starejše